

Revista "Învățământul primar în Gorj"

Numărul 9/2026

Târgu-Jiu

Ministerul Educației
Inspectoratul Școlar Județean Gorj

ISSN: 2810-5184 ISBN-L 2810-5184

Nr. 9, Iunie 2026

COLECTIVUL DE REDACȚIE:

1. INSPECTOR ȘCOLAR GENERAL: PROF. STAICU MARIAN
2. INSPECTOR GENERAL ADJUNCT: PROF. ALEXANDRESCU GRIGORE
3. INSPECTOR DE SPECIALITATE: PROF. VULPE DANIELA
4. PROF. ÎNV. PRIMAR: CEAUȘESCU ANA-MARIA
5. PROF. ÎNV. PRIMAR: NEGREA CRISTINA
6. PROF. ÎNV. PRIMAR: POPESCU ANDREEA MARIA
7. PROF. ÎNV. PRIMAR : ANDREI VIOLETA
8. PROF. ÎNV. PRIMAR: BRĂILOIU RODICA-CORNELIA

CONTACT:

revistainvatamantprimargorj@gmail.com

***RESPONSABILITATEA PENTRU TEXTELE PUBLICATE REVINE ÎN EXCLUSIVITATE
AUTORILOR.***

Cuprins

1.	COMUNICAREA ȘI ROLUL EI ÎN PROCESUL DE INTERACȚIUNE - STUDIU DE SPECIALITATE – VULPE DANIELA	6
2.	DEZVOLTAREA PERSONALITĂȚII COPIILOR PRIN ACTIVITĂȚI EXTRAȘCOLARE ANDREI VIOLETA	9
3.	EVALUAREA COMPETENȚELOR ȘCOLARE PRIN INSTRUMENTE DIGITALE INTERACTIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR: ÎNTRE DESIGN INTRUCȚIONAL ȘI PRACTICĂ EDUCAȚIONALĂ BEJENARU FELICIA	13
4.	UTILIZAREA INSTRUMENTELOR DIGITALE ÎN ACTIVITĂȚILE EDUCATIVE EXEMPLE DE BUNĂ PRACTICĂ DIN ACTIVITATEA DIDACTICĂ BOLBOREA MIHAELA	18
5.	IMPORTANȚA EVALUĂRII INIȚIALE ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ BORUGĂ MARIA	22
6.	DIGITALIZAREA ÎN EDUCAȚIE: PROVOCARE SAU OPORTUNITATE PENTRU PREDAREA TRADIȚIONALĂ? BOULEANU ANCA - MARIA	25
7.	CE ÎȘI DORESC PĂRINȚII ȘI PROFESORII BRĂILOIU RODICA-CORNELIA	28
8.	ROLUL COLABORĂRII INTERNAȚIONALE ÎN DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR ELEVILOR – EXEMPLE DE BUNE PRACTICI DIN PROIECTUL eTwinning „WATER GUARDIANS” CEAUȘESCU ANA-MARIA	33
9.	EDUCAREA GUSTULUI LITERAR PRIN LECTURĂ CLOȘANU RODICA	35
10.	TRATAREA DIFERENȚIATĂ A ELEVILOR DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR ÎN FUNȚIE DE DEZVOLTAREA BIO-PSIHICĂ A ACESTORA - STUDIU DE SPECIALITATE – COSACU DORINEL	37
11.	PERSPECTIVA ASUPRA ÎNVĂȚĂRII, PREDĂRII ȘI EVALUĂRII FOLOSIND INTELIGENȚA ARTIFICIALĂ COSACU DORINEL	42
12.	STIMULAREA LECTURII PRIN METODE ACTIVE LA CLASA A IV-A - STUDIU DE CAZ – DAN RALUCA MIRA NICOLETA	46
13.	DE LA CRETĂ LA CLICK: METODOLOGII INTERACTIVE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE CU AJUTORUL NOILOR DOTĂRI TEHNOLOGICE ÎN ȘCOALA DIN MEDIUL RURAL DAN RALUCA MIRA NICOLETA	49
14.	DEZVOLTAREA CREATIVITĂȚII ELEVILOR PRIN LECȚIILE DE LIMBA ROMÂNĂ LA CICLUL PRIMAR -STUDIU DE SPECIALITATE- DEACONU DANIELA	51
15.	STUDIU DE SPECIALITATE- ROLUL CREATIVITĂȚII ÎN PREVENIREA INSUCESULUI ȘCOLAR DEACONU DANIELA	56
16.	EVALUAREA COMPETENȚELOR ȘCOLARE PRIN PROBE INTEGRATIVE DULIGA ILEANA	59
17.	IMPORTANȚA MATEMATICII ÎN DEZVOLTARE AGÂNDIRII ELEVILOR DUNGAN VALENTINA ROXANA	61

18.	EFICIENȚA STRATEGIILOR METODOLOGICE ÎN PROCESUL INSTRUCTIV-EDUCATIV CONTEMPORAN: ABORDĂRI ȘI PERSPECTIVE	63
	<i>GHIĂȚĂ DANIELA-ECATERINA</i>	
19.	VALOAREA ELEMENTELOR DE CULTURĂ ȘI TRADIȚIE LOCALĂ ÎN ACTUL METODOLOGIC CONTEMPORAN	65
	<i>GHIĂȚĂ DANIELA-ECATERINA</i>	
20.	INSTRUMENTE DIDACTICE ȘI RESURSE PENTRU ȘCOALA VIITORULUI	67
	<i>GORUN COSTIN MIREL</i>	
21.	CONȚINUTUL ȘI EFICIENȚA ÎNTRECERII SUB FORMĂ DE JOURI ȘI ȘTAFETE APLICATIVE ÎN ORELE DE EDUCAȚIE FIZICĂ LA CICLUL PRIMAR	71
	-STUDIU DE SPECIALITATE- <i>GORUN COSTIN MIREL</i>	
22.	PREDAREA SCRIERII LA CLASA PREGĂTITOARE ȘI CLASA I	75
	<i>GORUN MIRELA</i>	
23.	CREATIVITATEA ELEVILOR ANALIZATĂ PSIHOLOGIC ȘI CULTIVATĂ PRIN DIVERSE DISCIPLINE ȘI METODE	79
	-STUDIU DE SPECIALITATE- <i>GORUN MIRELA</i>	
24.	ȘCOALA VIITORULUI: EDUCAȚIA DIGITALĂ	83
	<i>GUȚILĂ DENISA-MĂDĂLINA</i>	
25.	CREATIVITATEA ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR PRIN PRISMA ARTELOR VIZUALE. LECȚIA VIE A LUI CONSTANTIN BRÂNCUȘI	85
	<i>MIHU SILVIA MIHAELA</i>	
26.	STUDIU DE CAZ - PLAN DE EVALUARE COPIL CU CES	88
	<i>MOCIOI VICTORIA SIMONA</i>	
27.	PROCESUL INSTRUCTIV – EDUCATIV ȘI FEEDBACK-UL ACORDAT	92
	-STUDIU DE SPECIALITATE- <i>NEGREA CRISTINA</i>	
28.	EDUCAȚIA DE CALITATE PRIN COLABORARE ȘI JOC CREATIV LA CLASA PREGĂTITOARE	95
	-STUDIU DE SPECIALITATE- <i>PANĂ ANA</i>	
29.	EDUCAȚIE DE CALITATE PRIN COLABORARE ȘI INOVAȚIE	98
	-STUDIU DE SPECIALITATE- <i>PANĂ ANA</i>	
30.	ROLUL ȘI PERSONALITATEA DASCĂLULUI	101
	<i>PETRICĂ LOREDANA ELENA</i>	
31.	SPECIFICUL RELAȚIEI DASCĂL – ELEV	103
	<i>PETRICĂ LOREDANA ELENA</i>	
32.	ROLUL ÎNVĂȚĂTORULUI ÎN DEZVOLTAREA INTELIGENȚEI EMOȚIONALE LA COPII	105
	<i>POPESCU SIMONA ILEANA</i>	
33.	REPERE PRIVIND EFICIENȚA METODELOR INOVATIVE CARE STIMULEAZĂ ÎNVĂȚAREA PRIN COOPERARE	109
	-STUDIU DE SPECIALITATE – <i>RĂDOI ADRIANA-CRISTINA</i>	
34.	VALENȚE EDUCATIVE ALE ACTIVITĂȚILOR DE VOLUNTARIAT ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR	114
	<i>REVNIC CORINA</i>	
35.	DEZVOLTAREA ARMONIOASĂ A ELEVULUI DIN CICLUL PRIMAR CU AJUTORUL ORELOR DE MUZICĂ ȘI MIȘCARE	117
	<i>REVNIC CORINA</i>	
36.	EVOLUȚIA METODOLOGIILOR INSTRUCTIV-EDUCATIVE	120
	<i>SANDA MARINELA</i>	

37.	BENEFICIILE STRATEGIEI LEARN PENTRU CLASA DE ELEVI <i>SECELEANU V. DORINA</i>	123
38.	PARTENERIATUL FAMILIE-ȘCOALĂ – CONDIȚIE FUNDAMENTALĂ A EDUCAȚIEI DE CALITATE ÎN CICLUL PRIMAR <i>STAN ALEXANDRA SORINA</i>	125
39.	INTELIGENȚA EMOȚIONALĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR – ROLUL CADRULUI DIDACTIC ÎN FORMAREA COMPETENȚELOR SOCIO-EMOȚIONALE <i>STAN ALEXANDRA SORINA</i>	128
40.	JOCUL DIDACTIC – STRATEGIE ESENȚIALĂ DE ÎNVĂȚARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR <i>STAN ALEXANDRA SORINA</i>	130
41.	CARACTERUL APLICATIV AL ORELOR DE MATEMATICĂ – FACTOR DETERMINANT ÎN DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR CHEIE SPECIFICE <i>ȘĂRĂMĂȚ MARIA LUMINIȚA</i>	132
42.	EDUCAȚIA CARE DĂ ARIPI VISURILOR – LECȚII DE VIAȚĂ INSPIRATE DE CONSTANTIN BRÂNCUȘI <i>ȘENDROIU MARIA-MĂDĂLINA</i>	135
43.	PREVENIREA BULLYING-ULUI: STRATEGII ȘI BUNE PRACTICI <i>ȘENDROIU MARIA-MĂDĂLINA</i>	137
44.	ROLUL MANAGEMENTULUI EDUCAȚIONAL ÎN CREȘTEREA CALITĂȚII ACTULUI DIDACTIC <i>ȘERBĂNESCU POLINA RAMONA</i>	139
45.	STRATEGII DE IMPLICARE A FAMILIEI ÎN ACTIVITATEA DE RECUPERARE A COPIILOR CU CES <i>ȘNEAPOTĂ CRISTINA</i>	142
46.	STRATEGII DE MANAGEMENT EDUCAȚIONAL APLICATE ÎN CICLUL PRIMAR <i>TIVIG DIANA MARIANA</i>	147
47.	MICII EXPLORATORI AI OCEANELOR: EDUCAȚIE PENTRU SUSTENABILITATE PRIN STEAM ȘI INOVAȚIE DIGITALĂ <i>TOMESCU CRISTINA</i>	150
48.	MODALITĂȚI DE PREVENIRE ȘI COMBATERE A FENOMENULUI BULLYING <i>VLADU ANA NICOLETA</i>	152
49.	PREMISELE UNUI MANAGEMENT EFICIENT AL CLASEI <i>VLĂDOIU CLAUDIA</i>	156

COMUNICAREA ȘI ROLUL EI ÎN PROCESUL DE INTERACȚIUNE

-Studiu de specialitate-

PROF. VULPE DANIELA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ "CONSTANTIN BRÂNCUȘI" TG-JIU

Comunicarea reprezintă un proces de interacțiune între persoane, grupuri, ca relație mijlocită prin cuvânt, imagine, gest, simbol sau semn. Prin intermediul ei, indivizii își împărtășesc cunoștințe, experiențe, interese, atitudini, simțăminte, opinii, idei.

Pe de altă parte, „comunicarea, în ansamblul ei, este un proces dinamic, aflat într-o permanentă transformare, transformare care are loc chiar și în momentul în care se desfășoară acest proces”.

Astfel, comunicarea, este definită – de către majoritatea specialiștilor - ca un proces prin care un emițător transmite o informație receptorului prin intermediul unui canal, cu scopul de a produce asupra receptorului anumite efecte.

Modelul elementar al comunicării conține patru elemente esențiale, acestea fiind emițătorul, canalul, informația și receptorul. Scopul acestui model este transmiterea informației de la emițător la receptor, neținându-se cont de faptul ca procesul comunicării este unul bilateral, desfășurându-se atât în direcția emițător – receptor, cât și invers. Acest model este potrivit în cazul unei situații de monolog, precum prezentările publice.

La fel ca și la comunicațiile tehnice din cadrul informaticii și matematicii, comunicarea dintre oameni are loc cu ajutorul unui limbaj, sistem de vorbire care folosește un anumit sistem implicit de formule de comunicare.

Vorbirea și limba vorbită sunt elemente primordiale în comunicare; prin intermediul lor putem transmite mai departe și o comunicare socială sau emoțională, aceasta decurgând diferențiat, după gradul de cultură al partenerilor ce iau parte la convorbire.

Această transmitere de informații se produce de obicei într-o formă acustică (vorbirea), dar există și alte forme (sau purtători de informație), cum ar fi forma scrisă, cea cu semnale electrice sau optice ș.a.

În timpul vorbirii comunicarea nu se efectuează numai prin cuvinte, ci și prin intermediul tonului vocii, al amplitudinii sau localizării respirației, al variației coloritului

epidermei (îndeosebi al celei faciale), al atitudinii noastre ș.a. De exemplu, pentru înțelegerea unui mesaj, de cele mai multe ori este important și comportamentul interlocutorilor:

- pasiv
- asertiv
- agresiv

Limbajul reprezintă esența comunicării, motiv pentru care am urmărit în această lucrare raportul dintre cele două variabile. Comunicarea verbală, alături de cea nonverbală, ne ajută la perceperea și asimilarea informației care ne înconjoară în mod continuu. Dat fiind acest fapt, am dorit să prezint pe scurt acest proces care, deși în viața de zi cu zi este extrem de natural și simplu, la o analiză amanunțită este un proces complex, căruia trebuie să îi acordăm o atenție sporită.

Comunicarea verbală reprezintă modalitatea cea mai întâlnită ca formă de comunicare.

Comunicarea verbală are în centrul demersului său limbajul articulat (vorbirea) și limbajul vocal nearticulat (paralimbajul). Vorbirea, reprezintă cea mai simplă și mai evoluată modalitate de exprimare a nuanțelor afective dar și a gândirii abstracte, raționale.

Cuvântul, propoziția și fraza reprezintă elementele principale ale comunicării verbale.

Comunicarea nonverbală poate sprijini, contrazice sau substitui comunicarea verbală, având și un rol regulator și de control al acesteia.

Ansamblul elementelor nonverbale ale comunicării este numit și *metacomunicare*.

Comunicarea umană nu trebuie privită numai prin prisma celei verbale și nonverbale, ci și prin cea scrisă. Scrisul a îmbrăcat la început forma pictografică. Cu timpul s-a perfecționat și transformat ulterior în scrieri cu litere de alfabet. Limbajul scris constituie una dintre cele mai importante și mai revoluționare cuceriri dobândite de oameni, în procesul muncii și în condițiile conviețuirii în societate. El joacă un rol deosebit în păstrarea și răspândirea științei și a culturii în precizarea și realizarea diferitelor raporturi sociale.

În concluzie putem menționa, fără nici o exagerare, **comunicarea este cheia către succes** în relații sau la locul de muncă pe parcursul întregii noastre vieți. Abilitatea de a comunica eficient se datorează experienței, însă cursurile specializate în comunicare oferă o mulțime de experiențe din care cursanții își pot construi propria strategie de comunicare eficientă. Comunicarea eficientă este esențială pentru a crește productivitatea și pentru a menține relații solide, de lungă durată, atât în plan profesional, cât și în plan personal.

BIBLIOGRAFIE:

1. Flaviu Calin Rus, *Introducere în știința comunicării și a relațiilor publice*, Institutul European, 2002;
2. JJ van Cuilenburg, o. Scholten, G.W. Noomen, *Știința comunicării*, versiune românească și studiu introductiv de Tudor Olteanu, ediția a II-a, Ed. Humanitas, București, 1998;
3. Flaviu Călin Rus, *Introducere în știința comunicării și a relațiilor publice*, Institutul European, Iași 2002;
4. Cristian Radu, *Comunicare verbală și nonverbală*, Catedra de Comunicare și relații publice.

DEZVOLTAREA PERSONALITĂȚII COPIILOR PRIN ACTIVITĂȚI EXTRAȘCOLARE

PROF. ÎNV. PRIMAR, ANDREI VIOLETA

LICEUL TEOLOGIC TÂRGU - JIU

Problematika educației dobândește în societatea contemporană noi conotații, date mai ales de schimbările fără precedent din toate domeniile vieții sociale.

Educația depășește limitele exigențelor și valorilor naționale și tinde spre universalitate, spre patrimoniul valoric comun al umanității. Un curriculum unitar nu mai poate răspunde singur diversității umane, iar dezideratul educației permanente tinde să devină o realitate de necontestat.

Procesul educațional din gradiniță presupune și forme de muncă didactică complementară activităților obligatorii. Acestea sunt activități desfășurate în gradiniță în afara activităților obligatorii sau activități desfășurate în afara gradinitei. Ele sunt **activități extracurriculare** și se desfășoară sub îndrumarea atentă a educatoarelor. Astfel, fără a nega importanța educației de tip curricular, devine tot mai evident faptul că educația extracurriculară, adică cea realizată dincolo de procesul de învățământ, își are rolul și locul bine stabilit în formarea personalității tinerilor.

Modelarea, formarea și educația omului cere timp și dăruire. Timpul istoric pe care îl trăim cere oameni în a căror formație caracterul și inteligența se completează pentru propria evoluție a individului.

În școala contemporană eficiența educației depinde de gradul în care se pregătește copilul pentru participarea la dezvoltarea de sine și de măsura în care reușește să pună bazele formării personalității copiilor.

În acest cadru, învățământul are misiunea de a-i forma pe copii sub aspect psihointelectual, fizic și socioafectiv, pentru o cât mai ușoară integrare socială.

Astfel de activități sunt de o reală importanță într-o lume dominată de mass media și ne referim la televizor, calculator și internet, care nu fac altceva decât să contribuie la transformarea copiilor noștri în niste persoane incapabile de a se controla comportamental, emotional și mai presus de toate slabi dezvoltati intelectual. Se știe că începând de la cea mai

frageda vârsta , copiii acumulează o serie de cunoștințe punându-i în contact direct cu obiectele și fenomenele din natură.

Activitățile de acest gen cu o deosebită influență formativă, au la bază toate formele de acțiuni turistice: plimbări, excursii, tabere etc ..În cadrul activităților organizate în mijlocul naturii, al vieții sociale , copiii se confruntă cu realitatea și percep activ, prin acțiuni directe obiectele , fenomenele, anumite locuri istorice. Fiind axate în principal pe viața în aer liber, în cadrul acțiunilor turistice, preșcolarii își pot forma sentimentul de respect și dragoste față de natură, față de om și realizările sale. În urma plimbarilor, a excursiilor în natură, copiii pot reda cu mai multă creativitate și sensibilitate , imaginea realității, în cadrul activităților de desen și modelaj , iar materialele pe care le culeg ,sunt folosite în activitățile practice, în jocurile de creație. Plimbarile prin parc din această toamnă , frunzele ruginii ,stolurile de pasări care se pregăteau de plecare,frumusețea deosebită a acestui anotimp le vor rămâne în sufletul celor mici , creându-le emoții estetice.La vârsta preșcolară, copiii sunt foarte receptivi la tot ce li se arată sau li se spune în legătură cu mediul , fiind dispuși să acționeze în acest sens .Ca educatoare, trebuie să oferim în mod gradat , în acord cu particularitățile de vârstă , cunoștințe științifice , să organizăm activități educative privind protejerea mediului înconjurător: curățarea parcului , a mediului de joacă , ocrotirea unor animale .

Excursiile și taberele școlare contribuie la îmbogățirea cunoștințelor copiilor despre frumusețile țării, la educarea dragostei, respectului pentru frumosul din natură, artă, cultură. Prin excursii, copiii cunosc locul natal în care au trăit, muncit și luptat înaintașii lor învățând astfel să-și iubească țara, cu trecutul și prezentul ei. Prin excursii copiii pot cunoaște realizările oamenilor, locurile unde s-au născut, au trăit și au creat opere de artă scriitori și artiști.

Serbarea este modalitatea eficientă de cultivare a înclinațiilor artistice ale copiilor contribuind la dezvoltarea armonioasă a personalității copiilor.

Vizitele la muzee, expoziții, monumente și locuri istorice, case memoriale constituie un mijloc de a intuit și pretui valorile culturale, folclorice și istorice ale poporului nostru.

Vizionările și spectacolele constituie o altă formă de activitate extracurriculară în grădinițe, prin care copilul face cunoștința cu lumea minunată a artei.

Deși această formă de activitate îl pune pe copil în majoritatea cazurilor în rolul de spectator, valoarea ei deosebită rezidă în faptul că ea constituie o sursă inepuizabilă de impresii puternice, precum și în faptul că apelează, permanent, la afectivitatea copilului.

Vizionarea unor filme, diafilme, spectacole de teatru precum și a emisiunilor tv, poate constitui de asemenea o sursă de informații, dar în același timp un punct de plecare în organizarea unor acțiuni interesante. De exemplu: vizionarea emisiunilor musicale, de teatru de copii, distractive sau sportive, urmată de discuții pregătite în prealabil, pe lângă faptul că realizează completarea unor aspecte educative, stimulează și orientează copiii spre unele domenii de activitate: muzică, sport, poezie, pictură, etc.

Vizionarea filmelor și a emisiunilor la televizor aduce copiilor o mare satisfacție, prin faptul că arta filmului da copiilor iluzia realității.

Educatoarele au un rol deosebit de important în alegerea spectacolelor, la recomandarea emisiunilor de televiziune pentru copii și selecționarea emisiunilor, programelor distractive care au o influență pozitivă mai evident conturată.

Activitățile extracurriculare moral-civice, alături de celelalte activități desfășurate în grădiniță pe nivele de vârstă, contribuie, prin trăirile afective, emoții puternice, generate de exemplele oferite de eroii neamului, la formarea, în sufletul copiilor, a unor sentimente morale, care se vor transforma în convingeri ferme pe parcursul procesului instructiv-educativ.

În concluzie, putem spune că activitatea extracurriculară e o componentă educațională valoroasă și eficientă căreia orice cadru didactic trebuie să-i acorde atenție, adoptând el, în primul rând, o atitudine creatoare, atât în modul de realizare al activității, cât și în relațiile cu elevii, asigurând astfel o atmosferă relaxantă care să permită stimularea creativă a elevilor.

Cadrul didactic poate face multe pentru educarea spiritului creativ în cadrul activităților extracurriculare. Dar, se vede necesitatea de a modifica destul de mult modul de gândire, să evite critica, în astfel de activități, să încurajeze elevii și să realizeze un feedback pozitiv.

BIBLIOGRAFIE:

Ministerul Educației și Cercetării, Institutul de Științe ale Educației Revista învățământului prescolar, 3-4/2006,

IONESCU, M.; CHIȘ, V., Mijloace de învățământ și integrarea acestora în activitățile de instruire și autoinstruire, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001

PREDA. VIORICA, Metodica activităților instructiv educative în grădinița de copii, Editura « Gheorghe Cârțu Alexandru », Craiova 2009

LESPEZEANU M., Tradițional și modern în învățământul preșcolar, Editura S.C. Omfal, București, 2007

EVALUAREA COMPETENȚELOR ȘCOLARE PRIN INSTRUMENTE DIGITALE INTERACTIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR: ÎNTRE DESIGN INTRUCȚIONAL ȘI PRACTICĂ EDUCAȚIONALĂ

*PROF. ÎNV. PRIMAR, BEJENARU FELICIA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 1 MOTRU*

Introducere

Evaluarea competențelor școlare în învățământul primar traversează, în prezent, o transformare profundă determinată de evoluția tehnologiei și de schimbarea paradigmei educaționale. Dacă în modelul tradițional evaluarea era preponderent sumativă și orientată spre notare, în prezent accentul se mută asupra funcției formative, centrate pe progresul elevului și pe reglarea continuă a învățării.

În ciclul primar, această schimbare are o relevanță deosebită, deoarece elevul se află într-o etapă de dezvoltare cognitivă și socio-emoțională în care motivația, jocul și feedbackul imediat influențează decisiv achizițiile. Din această perspectivă, evaluarea nu mai poate fi separată de învățare, ci devine parte integrantă a acesteia, un proces continuu de observare, interpretare și susținere a progresului individual.

Evaluarea digitală ca parte a designului instrucțional

Integrarea instrumentelor digitale în evaluare devine eficientă doar atunci când este fundamentată pedagogic și integrată în designul instrucțional. Modelele TPACK și SAMR oferă repere esențiale pentru această integrare.

Conform lui Mishra și Koehler (2006), modelul TPACK definește interacțiunea dintre cunoașterea conținutului, pedagogie și tehnologie, subliniind faptul că integrarea eficientă a instrumentelor digitale presupune echilibru între aceste dimensiuni. În acest sens, utilizarea platformelor digitale în ciclul primar nu reprezintă o simplă adăugare de resurse, ci o reorganizare a modului în care competențele sunt evaluate și formate.

Modelul SAMR (Puentedura, 2013) permite înțelegerea gradului de integrare a tehnologiei în procesul educațional. La nivel de substituție, fișa clasică este transpusă digital. La nivel de augmentare, apar elemente de feedback automat. La nivel de modificare, sarcinile devin interactive, iar la nivel de redefinire, elevii realizează activități imposibil de conceput fără tehnologie.

În ciclul primar, valoarea reală a evaluării digitale apare în zonele superioare ale modelului SAMR, unde elevul nu doar răspunde, ci construiește, explorează și își ajustează permanent învățarea.

De exemplu, la disciplina Matematică și explorarea mediului, o sarcină de evaluare privind adunările cu trecere peste ordin devine o activitate interactivă în care elevii utilizează reprezentări vizuale ale zecilor și unităților și primesc feedback imediat asupra strategiilor utilizate. La Comunicare în limba română, elevii pot reconstrui structura unei povești prin ordonarea secvențelor narative, ceea ce permite evaluarea comprehensiunii textului și a gândirii logice..

Digitalizarea evaluării și schimbarea perspectivei pedagogice

Integrarea instrumentelor digitale nu reprezintă doar o schimbare de suport, ci o modificare profundă a modului în care învățarea este organizată.

Platformele digitale permit o evaluare dinamică, adaptativă și interactivă, care răspunde mai fidel ritmurilor individuale de învățare.

În practică, aceasta presupune trecerea de la itemi statici la sarcini în care elevul manipulează informația, primește feedback imediat și își ajustează strategiile de rezolvare. Din perspectivă constructivistă, învățarea devine un proces activ de construire a sensului.

În același timp, mediul digital contribuie la reducerea tensiunii emoționale asociate evaluării tradiționale, oferind elevilor un spațiu de explorare sigur, în care eroarea este naturalizată ca parte a progresului.

Evaluarea formativă prin instrumente digitale interactive

Conform cercetărilor lui Black și Wiliam (1998), evaluarea formativă are un impact semnificativ asupra progresului școlar atunci când este centrată pe feedback continuu.

În practica educațională contemporană, evaluarea formativă este susținută eficient de instrumente precum Kahoot!, Nearpod, LearningApps sau Socrative, care transformă verificarea cunoștințelor într-o experiență interactivă și motivantă.

Din perspectivă psihologică, aceste instrumente valorifică principiile învățării prin joc și ale recompensei imediate. Feedbackul instantaneu consolidează răspunsurile corecte, corectează rapid erorile și reduce anxietatea de evaluare, aspect esențial în ciclul primar. Din perspectiva lui Hattie (2012), feedbackul este unul dintre cei mai puternici factori de influență asupra învățării.

În același timp, instrumentele de storytelling digital, precum Book Creator, Canva sau Storyboard That, permit evaluarea competențelor de comunicare și gândire narativă prin

producerea de conținut. Elevii nu mai reproduc informația, ci o reorganizează și o exprimă creativ, ceea ce reflectă niveluri superioare de înțelegere.

Generația SMART și integrarea inteligenței artificiale

Platforma Generația SMART reprezintă un exemplu relevant de integrare a tehnologiei în evaluarea formativă din ciclul primar.

Exercițiile interactive permit evaluarea competențelor de bază prin sarcini vizuale, auditive și aplicative, adaptate nivelului de dezvoltare al elevilor.

Valoarea pedagogică a platformei constă în personalizarea ritmului de învățare. Elevii lucrează cu exerciții de tip drag-and-drop, probleme contextualizate și sarcini de asociere, beneficiind de feedback imediat, ceea ce susține autoreglarea învățării.

Integrarea inteligenței artificiale și a instrumentelor multimedia interactive adaugă o dimensiune suplimentară de implicare cognitivă și emoțională, dar necesită o proiectare didactică atentă, pentru a evita supraîncărcarea cognitivă.

Rolul feedbackului și al monitorizării progresului

Un element central al evaluării digitale îl reprezintă feedbackul continuu. Platforme precum Google Forms, ClassDojo sau Adservio permit colectarea și interpretarea datelor despre progresul elevilor, oferind profesorului o imagine clară asupra nivelului de achiziție.

Feedbackul eficient nu se limitează la corectare, ci oferă direcții de progres. El sprijină autoreglarea învățării și dezvoltarea capacității elevilor de a-și înțelege propriile dificultăți, contribuind la formarea timpurie a metacogniției și autonomiei în învățare.

Dimensiunea colaborativă și socio-constructivistă

Evaluarea modernă depășește dimensiunea individuală și încurajează colaborarea. Instrumente precum Padlet, Miro sau Google Docs permit elevilor să construiască împreună produse ale învățării, să negocieze sensuri și să învețe din interacțiune.

Din perspectivă socio-constructivistă, învățarea este profund influențată de interacțiunea socială. În ciclul primar, această abordare contribuie atât la dezvoltarea cognitivă, cât și la formarea competențelor socio-emoționale precum empatia, cooperarea și responsabilitatea.

Dimensiunea emoțională a evaluării

Evaluarea în ciclul primar este inseparabil legată de dimensiunea emoțională a învățării. Emoțiile influențează direct atenția, memoria și performanța cognitivă, motiv pentru care climatul evaluativ are un rol decisiv.

Evaluarea digitală contribuie la reducerea anxietății de performanță prin caracterul său interactiv și prin posibilitatea reluării sarcinilor. În acest context, eroarea devine oportunitate de învățare, nu eșec.

Această abordare susține dezvoltarea unui „growth mindset” (Carol Dweck – mentalitate de creștere), în care progresul este perceput ca rezultat al efortului și exersării constante.

În concepția psihologului Carol Dweck, mentalitatea de creștere reprezintă convingerea că abilitățile cognitive și performanțele școlare se dezvoltă prin practică susținută, strategie și perseverență, nu sunt fixe sau predeterminate.

În contextul învățământului primar, acest principiu este esențial deoarece favorizează reziliența în fața dificultăților de învățare și reduce tendința elevilor de a se descuraja rapid.

De exemplu, un elev care întâmpină dificultăți la adunări cu trecere peste ordin va fi încurajat să reia exercițiul, să identifice pașii corecți și să își ajusteze metoda de rezolvare, în loc să abandoneze sarcina.

În evaluarea digitală, feedbackul imediat susține acest proces, permițând elevului să corecteze erorile în timp real și să observe progresul personal în mod concret. Astfel, învățarea devine un proces activ, reflexiv și motivant, în care efortul constant este vizibil și valorizat.

Concluzii

Evaluarea competențelor în învățământul primar se află într-un proces de reconfigurare profundă, în care tehnologia devine un instrument de susținere a învățării, nu un scop în sine.

Instrumentele digitale interactive permit o evaluare mai nuanțată, mai flexibilă și mai apropiată de realitatea cognitivă și emoțională a copilului.

Profesorul rămâne elementul central al acestui proces, având rolul de a interpreta datele, de a oferi sens feedbackului și de a crea contexte de învățare relevante. Tehnologia extinde posibilitățile pedagogice, dar nu înlocuiește relația educațională, care rămâne fundamentul dezvoltării copilului.

În acest sens, evaluarea digitală reprezintă o evoluție firească a practicilor didactice, adaptată nevoilor actuale ale elevilor din ciclul primar și exigențelor educației contemporane.

BIBLIOGRAFIE:

Anderson, L. W., Krathwohl, D. R. (2001). *A Taxonomy for Learning, Teaching, and Assessing*.

Black, P., & Wiliam, D. (1998). Assessment and classroom learning. *Assessment in Education*, 5(1), 7–74.

Bocoș, M. (2013). *Instrucția și educația*. Polirom.

Cucoș, C. (2008). *Teoria și metodologia evaluării*. Polirom.

Dweck, C. (2006). *Mindset: The New Psychology of Success*. Random House.

Hattie, J. (2012). *Visible Learning for Teachers*. Routledge.

Mishra, P., Koehler, M. J. (2006). *TPACK Framework*.

Pânișoară, I. O. (2015). *Comunicarea eficientă*. Polirom.

Zimmerman, B. J. (2002). *Self-Regulated Learning*.

Ministerul Educației – Programele școlare pentru învățământul primar.

Resurse digitale: Generația SMART, Kahoot!, Nearpod, LearningApps, Book Creator.

UTILIZAREA INSTRUMENTELOR DIGITALE ÎN ACTIVITĂȚILE EDUCATIVE EXEMPLE DE BUNĂ PRACTICĂ DIN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

*PROF. ÎNV. PRIMAR, BOLBOREA MIHAELA
LICEUL "GHEORGHE TĂTĂRESCU", ROVINARI*

Săptămâna Educației Globale- Global Education Week este o campanie internațională care, începând cu anul 2000, a mobilizat factori de decizie, educatori și cursanți din întreaga Europă și dincolo de ea, pentru a crește gradul de conștientizare privind importanța educației globale ca instrument-cheie în construirea unei lumi mai echitabile și mai durabile. Educația globală promovează conștientizarea, gândirea critică și cetățenia globală responsabilă, ajutând oamenii să înțeleagă și să abordeze provocările globale. Înradăcinată în principiile interdependenței, echității, diversității culturale și justiției sociale, ea sprijină, de asemenea, protecția drepturilor omului, oferindu-le indivizilor cunoștințele, abilitățile și competențele necesare pentru a înțelege, revendica și apăra propriile drepturi și drepturile celorlalți.

Anul acesta a avut loc în perioada 17 și 24 noiembrie, sub tema „Construirea unui viitor just, pașnic și durabil”, cu motto-ul „Speranță în acțiune” și am gândit-o sub aspectul utilizării instrumentelor digitale în activitățile educative. Am denumit-o ”PACE- Construiți punți, nu ziduri!”

Resurse materiale :

Platforme digitale:

- <https://padlet.com/>
- <https://learningapps.org/>
- <https://www.mentimeter.com/>
- <https://www.canva.com/>
- <https://www.youtube.com/>
- <https://earth.google.com/web>
- <https://docs.google.com/forms/>
- <https://workspace.google.com/products/slides/>

Alte resurse: • Tablă interactivă • Tablete • Laptop

Monitorizarea și evaluarea activităților

- a fost realizată prin produsele elevilor (postere, planșe, jocuri- digital);
- expoziție virtuală în Padled, cu lucrările realizate în timpul săptămânii;
- participare la Poster session of the 68th Pan-EU Conference on Digital Education

<https://padlet.com/PrimeraCourses/global-learning-xqd85b7y405fu5tw>

- platforma www.didactic.ro;
- <https://www.facebook.com/GlobalEducationNetworkers>;
- <https://cgtrovinari.ro/> <https://www.facebook.com/LiceulGheorgheTatarescuRovinari>
- evaluare finală prin LearningApps (test recapitulativ);
- crearea "Diplomă de ambasador al Păcii" în Canva;
- proces-verbal activități;
- realizarea de semne de carte personalizate pentru fiecare invitat;
- realizarea unui QR code file upolad link (photos submission via QR code) unde participanții să trimită fotografiile făcute în timpul activității.

PLANIFICAREA ACTIVITĂȚILOR

LUNI, 17 noiembrie – Ce înseamnă PACEA?

Obiective:

- Să înțeleagă semnificația conceptului de pace.
- Să identifice comportamente pașnice în mediul școlar.

Activitate TIC:

- Rezolvare rebus "Săptămâna Educației Globale"-platforma **LearningApps**
- Vizionare scurt videoclip [www facebook UNICEF](http://www.facebook.com/UNICEF): „Ce este pacea?”
- Activitate în **LearningApps**: *Potrivire între cuvinte și imagini care exprimă pacea*

(ex: porumbel – simbol al păcii).

- Crearea unui *nor digital de cuvinte* în **Mentimeter** cu termeni asociați păcii.

Materiale: tablete/laptopuri, internet, cont profesor LearningApps.org

MARȚI, 18 noiembrie – Pacea începe cu mine

Obiective:

- Să recunoască emoțiile proprii și modalitățile de gestionare a conflictelor.

- Activitate TIC:
- Joc interactiv în **LearningApps**: *Alege reacția potrivită* – elevii asociază situații cu reacții pașnice (ex: coleg îți strică desenul → îi spui calm să aibă grijă).

- Crearea unui poster digital în **Canva**: „*Eu aleg liniștea!*”
- Înregistrare scurtă (audio/video) cu mesajul personal despre pace- **Canva**

Materiale: tablete/laptopuri, microfoane, conturi Canva Edu

MIERCURI, 19 noiembrie – Pacea în echipă

Obiective:

- Să conștientizeze importanța cooperării și respectului reciproc.

Activitate TIC:

- Activitate colaborativă în **Padled**: elevii construiesc digital „*Podul prieteniei*”.
- Joc în **LearningApps**: *Completează puzzle-ul echipei unite* – imagine cu mesaje despre cooperare.

- Chestionar scurt în **Google Forms**: „*Cum pot fi un coleg mai bun?*”

Materiale: laptopuri/tablete, Google Workspace for Education, cont profesor LearningApps

JOI, 20 noiembrie – Ziua Internațională a Drepturilor Copilului

Obiective:

- Să cunoască principalele drepturi ale copilului.
- Să înțeleagă legătura dintre drepturile copiilor și menținerea păcii.

Activitate TIC:

- Vizionare videoclip **You Tube** UNICEF: „*Drepturile copilului pe înțelesul copiilor*”.

- Activitate în **LearningApps**: *Alege dreptul corect!* – quiz cu imagini și descrieri ale drepturilor copilului.

- Crearea unui afiș digital comun în **Google slides**: „*Copiii lumii doresc pacea!*”

Materiale: laptopuri/tablete, internet, Canva Edu, LearningApps

VINERI, 21 noiembrie – Pacea în lume

Obiective:

- Să recunoască simbolurile păcii și mesajele universale.
- Să înțeleagă importanța cooperării internaționale.

Activitate TIC:

- Prezentare **PowerPoint**: „*Simboluri ale păcii în lume*” (porumbelul, ramura de măslin, steagul ONU).
- Explorare harta interactivă **Google Earth**: descoperirea monumentelor dedicate păcii.
- Joc în **LearningApps**: *Țări și simboluri ale păcii* – potrivire între țară și imagine.

Materiale: proiector, laptopuri/tablete, internet, LearningApps, Google Earth

LUNI, 24 noiembrie – Să fim ambasadori ai păcii!

Obiective:

- Să aplice cunoștințele dobândite într-un proiect digital colaborativ.

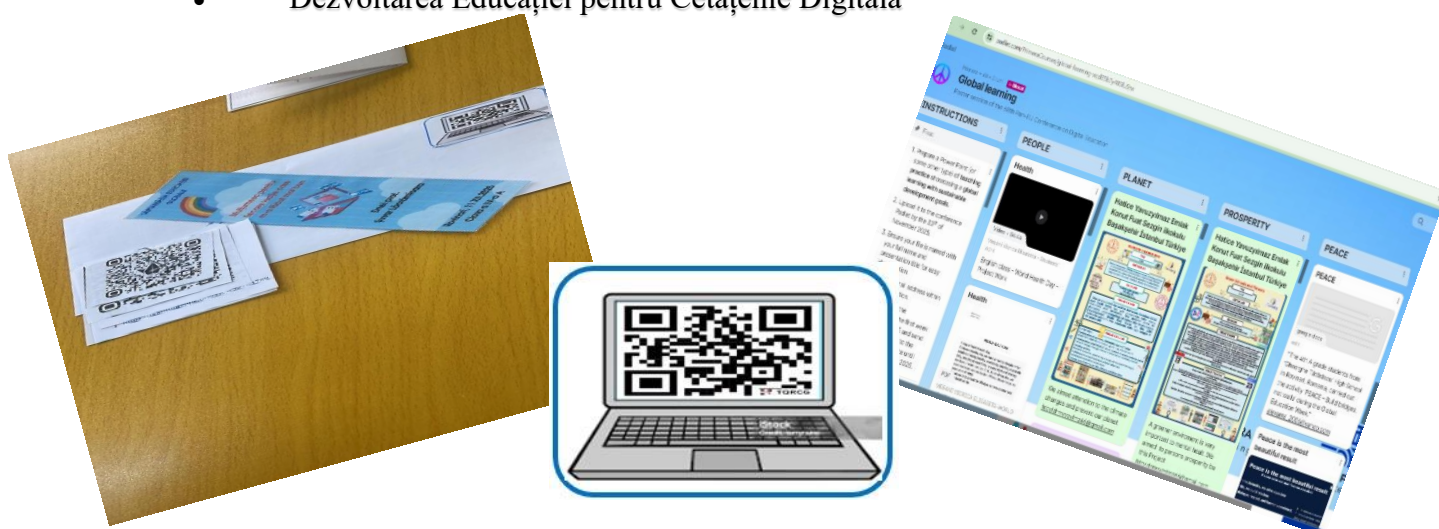
Activitate TIC:

- Crearea „Diplomei de Ambasador al Păcii” în **Canva**.
- Expoziție virtuală în **Padlet** cu lucrările realizate în timpul săptămânii.
- Evaluare finală prin **LearningApps**: *Test recapitulativ – Ce am învățat despre pace?*

Materiale: tablete/laptopuri, Canva, Padlet, LearningApps

Rezultate așteptate:

- Dezvoltarea empatiei și a spiritului civic.
- Îmbunătățirea competențelor digitale și a colaborării online.
- Conștientizarea importanței păcii și a cooperării între oameni.
- Dezvoltarea Educației pentru Cetățenie Digitală

IMPORTANȚA EVALUĂRII ÎNȚIALE ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

*PROF. ÎNV. PRIMAR, BORUGĂ MARIA
LICEUL GHEORGHE TĂTĂRESCU ROVINARI
LOC. ROVINARI, JUD. GORJ*

Evaluarea inițială oferă elevului și profesorului o reprezentare a potențialului de învățare, dar și a eventualelor lacune ce trebuie completate și a unor aspecte ce necesită corectare sau îmbunătățire. Ea nu își propune aprecierea performanțelor globale ale elevilor sau ierarhizarea lor și astfel se recomandă raportarea la bareme de evaluare (apreciere).

Scopul evaluării inițiale este cu atât mai bine atins, cu cât reușim să-i determinăm pe elevi să fie receptivi și să înțeleagă importanța evaluării școlare, pentru ca ei să trateze cu seriozitate rezolvarea sarcinilor propuse, să le fie trezită motivația cunoașterii și dorința soluționării corecte a problemelor enunțate. Înțelegând-o ca un exercițiu util activității de învățare și nu ca o evaluare propriu-zisă care implică emoții, mai ales că rezultatele ei nu se consemnează în catalog, elevii se pot concentra liber și în mod expres asupra rezolvării itemilor propuși și astfel rezultatele ei pot reflecta obiectiv dacă elevii au pregătirea necesară creării premiselor favorabile unei noi învățări.

Alături de predare și învățare, evaluarea reprezintă o funcție esențială și o componentă a procesului de învățământ. Cele trei forme de evaluare (inițială, formativă și sumativă) sunt în relație de complementaritate, determinată de funcțiile lor în demersul evaluativ.

Referitor la importanța evaluării inițiale, Ausubel preciza "ceea ce influențează cel mai mult învățarea sunt cunoștințele pe care elevul le posedă la plecare. Asigurați-vă de ceea ce el știe și instruiți-l în consecință". Ea oferă profesorului și elevului posibilitatea de a avea o reprezentare cât mai exactă a situației existente și de a formula cerințele următoare. Pe baza informațiilor evaluării inițiale se planifică demersul pedagogic imediat următor și eventual a unor programe de recuperare. Pentru ca evaluarea inițială să fie urmată de rezultatele scontate, e nevoie să se țină seama de următoarele:

- tratarea diferențiată a elevilor;
- selecția riguroasă a conținutului învățării;

- utilizarea a acelor metode și procedee didactice care să antreneze cel mai mult capacitățile intelectuale, care asigură învățarea activă și formativă;
- îmbinarea eficientă și alternarea formelor de activitate la clasă (frontală, individual și pe grupe).

Evaluarea inițială este utilă pentru refacerea sau remedierea unor stări de fapt, pentru aplicarea unui scurt program de recuperare sau de refacere a noțiunilor fundamentale ce vor fi implicate în susținerea învățării următoare, pentru a omogeniza, într-un fel, fondul de cunoștințe și abilități indispensabile unui nou proces.

Pentru a crește impactul pozitiv al evaluării inițiale, am evidențiat reușitele elevilor până în acel moment. Aceste reacții au contribuit la creșterea încrederii în forțele proprii și au catalizat energii noi în direcția realizării planului individualizat de învățare. Atenția va fi concentrată întotdeauna pe aspecte care pot face obiectul schimbării, cu evitarea supraîncărcării elevilor cu excesiv de mult feedback transmis într-o singură sesiune. Se vor urmări căile de mers împreună înainte, prin împărtășirea ideilor și explorarea soluțiilor posibile și nu prin formularea excesivă de sugestii. Întotdeauna am ales cu mare atenție itemii care au alcătuit evaluarea inițială, ținând seama de prevederile curriculumului pentru învățământul primar și pentru ca aceasta să reflecte cât mai obiectiv nivelul de pregătire al elevilor, pe care să se pleze cât mai bine pregătirea următoare.

Evaluarea în general, deci și cea inițială, are rolul de a regla permanent și a forma în spiritul unor decizii realiste atât cu privire la curriculum cât și la resursele umane implicate. Importanța ei este cu atât mai mare, cu cât este cunoscut faptul că "este mai ușor să previi decât să vindecii". Astfel și în cadrul procesului de evaluare prevenirea și controlul sau monitorizarea permanentă a nivelului de reușită a elevilor pot contribui la intervenții și decizii pertinente și prompte din partea cadrului didactic. O evaluare inițială, urmată de o evaluare continuă constituie un autentic instrument de lucru al dascălului, cu ajutorul căruia se perfecționează activitatea pusă în beneficiul școlarului.

Procesul evaluativ își îndeplinește pe deplin funcția majoră numai atunci când, atât dascălul cât și școlarii reușesc să colaboreze nu pentru că trebuie, ci pentru că își doresc acest lucru, fiecare îmbunătățindu-și comportamentul în funcție de reacțiile celuilalt.

BIBLIOGRAFIE:

Radu, I. T., *Teorie și practică în evaluarea eficienței învățământului*, Editura Didactică și Pedagogică București, 1981.

Radu, I. T., *Evaluarea în procesul didactic*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2000.

Stoica, A., *Evaluarea în învățământul primar. Descriptori de performanță*, Editura Humanitas Educațional, București, 1998.

DIGITALIZAREA ÎN EDUCAȚIE: PROVOCARE SAU OPORTUNITATE PENTRU PREDAREA TRADIȚIONALĂ?

PROF. ÎNV. PRIMAR, BOULEANU ANCA - MARIA,
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ALEXANDRU ȘTEFULESCU”
TÂRGU JIU

Rezumat: Articolul de față explorează relația dintre predarea tradițională și utilizarea instrumentelor digitale în procesul instructiv-educativ, cu accent pe ciclul primar. Sunt analizate avantajele și limitele fiecărei abordări, propunându-se un model integrativ care valorifică resursele ambelor paradigme. Prin exemple de bune practici și strategii de management educațional, lucrarea evidențiază că digitalizarea nu înlocuiește predarea tradițională, ci o îmbogățește și o adaptează cerințelor societății contemporane.

Cuvinte-cheie: *digitalizare, predare tradițională, bune practici, management educațional, metodologii alternative*

1. Introducere

Secolul XXI aduce cu sine transformări profunde în toate domeniile vieții sociale, iar educația nu face excepție. Accesul rapid la informație, proliferarea dispozitivelor inteligente și emergența inteligenței artificiale redefinesc atât rolul cadrului didactic, cât și pe cel al elevului. Într-un astfel de context, dezbateră privind utilizarea tehnologiei digitale în raport cu metodele tradiționale de predare devine nu doar actuală, ci și necesară.

Cadrul didactic din ciclul primar se află astăzi la intersecția a două lumi: lumea cărții tipărite, a tablei și a cretei – instrumente verificate în timp – și lumea tabletelor, a platformelor online și a aplicațiilor educaționale interactive. Întrebarea nu mai este dacă tehnologia trebuie introdusă în școală, ci cum poate fi integrată eficient, în beneficiul real al elevilor.

2. Predarea tradițională – fundamente și valori perene

Metodele tradiționale de predare – expunerea, conversația euristică, demonstrația, exercițiul – au fost și rămân pilonii procesului didactic. Ele asigură o relație directă, empatică, între cadrul didactic și elev, facilitând observarea imediată a dificultăților de înțelegere și intervenția promptă.

Cerghit (2006) subliniază că metoda expositivă, folosită cu discernământ și însoțită de dialog, stimulează gândirea logică și capacitatea de sinteză. Ionescu și Radu (2001) atrag atenția că exercițiul sistematic, aplicat gradual, consolidează deprinderile și formează automatisme esențiale în achiziția cunoașterii.

Cadrul educațional tradițional favorizează, de asemenea, formarea deprinderilor de scris de mână – esențiale pentru dezvoltarea cognitivă în ciclul primar – și cultivă responsabilitatea, ordinea și perseverența ca valori perene ale educației.

3. Digitalizarea în educație – oportunități și provocări

Integrarea tehnologiei digitale în procesul didactic deschide perspective noi și eficiente. Platformele educaționale (Kahoot, Google Classroom, Wordwall, Livresq), aplicațiile de tip augmented reality și videoclipurile didactice transformă lecția într-o experiență dinamică, personalizabilă și accesibilă.

Cucoș (2019) argumentează că digitalizarea educației nu reprezintă o ruptură față de valorile pedagogiei clasice, ci o extensie a acestora în spațiul virtual. Elevii din generația actuală sunt „nativi digitali” (Prensky, apud Cucos, 2019), familiarizați de timpuriu cu interfețele touch și cu informația prezentată multimedia.

Printre avantajele utilizării instrumentelor digitale se numără: diversificarea surselor de informare, creșterea motivației intrinseci și facilitarea feedbackului imediat. Cu toate acestea, există și riscuri: dependența de ecrane, inegalitățile de acces la tehnologie și pericolul de a confunda divertismentul digital cu învățarea autentică.

4. Bune practici – integrarea echilibrată a tehnologiei

Experiența la clasă demonstrează că cele mai eficiente lecții nu sunt nici exclusiv tradiționale, nici exclusiv digitale, ci îmbină în mod creativ ambele abordări. Iată câteva exemple concrete:

- **Lecția hibridă:** Cadrul didactic introduce conceptul prin expunere și demonstrație clasică la tablă, apoi consolidează prin activități interactive pe platforme digitale (ex.: quiz pe Kahoot pentru fixarea cunoștințelor la matematică).

- **Proiectul digital:** Elevii realizează proiecte de grup folosind aplicații de prezentare (Canva, PowerPoint), dezvoltând competențe de colaborare, creativitate și comunicare.

- **Jurnalul de lectură hibrid:** Elevii citesc o carte tipărită, iar reflecțiile le publică pe o platformă a clasei, stimulând plăcerea lecturii tradiționale alături de exprimarea digitală.

- **Tabla interactivă:** Utilizarea tablei inteligente păstrează dinamica expunerii frontale, adăugând elementele vizuale și interactive ale mediului digital.

Pânișoară (2015) evidențiază că profesorul de succes este cel care știe să aleagă metoda potrivită pentru conținutul potrivit și pentru elevul potrivit – principiu valabil indiferent dacă metoda este tradițională sau digitală.

5. Management educațional și metodologii instructiv-educative alternative

Din perspectiva managementului educațional, integrarea tehnologiei presupune o planificare strategică la nivelul școlii: achiziționarea de echipamente, formarea continuă a cadrelor didactice, elaborarea unor politici clare de utilizare a dispozitivelor și evaluarea periodică a impactului pedagogic.

Joița (2004) definește managementul educațional ca un ansamblu de acțiuni de planificare, organizare, coordonare și evaluare, orientate spre atingerea obiectivelor instituționale. Aplicat la digitalizare, un management eficient presupune elaborarea unui plan coerent, cu obiective clare și resurse alocate transparent.

Metodologiile instructiv-educative alternative – educația prin proiecte (project-based learning), învățarea prin cooperare și designul gândirii (design thinking) – se potrivesc excelent cu mediul digital, oferind elevilor contexte autentice de aplicare a cunoștințelor. Bocoș (2017) subliniază că instruirea interactivă plasează elevul în centrul procesului didactic și valorifică experiența directă ca sursă esențială de cunoaștere.

6. Concluzii

Digitalizarea și predarea tradițională nu sunt inamice, ci partenere în construirea unui proces educațional de calitate. Provocarea reală constă în capacitatea cadrului didactic de a le integra echilibrat, cu discernământ pedagogic și sensibilitate față de nevoile fiecărui elev.

Revista „Învățământul primar în Gorj” constituie un spațiu valoros de schimb de bune practici, iar diseminarea experiențelor autentice de la clasă poate inspira și motiva întreaga comunitate educațională gorjeană. Într-o lume în continuă schimbare, profesorul rămâne ancora – indiferent că predă cu creta sau cu tableta.

BIBLIOGRAFIE:

- Bocoș, M. (2017). Instruirea interactivă. Pitești: Paralela 45.**
- Cerghit, I. (2006). Metode de învățământ (ed. a IV-a). Iași: Polirom.**
- Cucoș, C. (2014). Pedagogie (ed. a III-a). Iași: Polirom.**
- Cucoș, C. (2019). Educația în fața provocărilor digitale. Iași: Polirom.**
- Ionescu, M., Radu, I. (2001). Didactica modernă (ed. a II-a). Cluj-Napoca: Dacia.**
- Joița, E. (2004). Management educațional. Craiova: Universitaria.**
- Pânișoară, I.O. (2015). Profesorul de succes. 59 de principii de pedagogie practică. Iași: Polirom.**

CE ÎȘI DORESC PĂRINȚII ȘI PROFESORII

PROF. ÎNV.PRIMAR, BRĂILOIU RODICA-CORNELIA
COLEGIUL NAȚIONAL "SPIRU HARET"
TG-JIU, GORJ

Așteptările în parteneriatul școală-familie sunt elemente care ar fi bine să fie discutate deschis și transparent. Cunoașterea așteptărilor de ambele părți este un pas esențial în consolidarea relației școală-familie.

American Psychological Association Dictionary definește așteptarea sau - expectation - ca fiind o stare emoțională de anticipare. Pe de altă parte, așteptările părinților sunt un aspect al atitudinilor parentale și reprezintă speranțele și aspirațiile pe care aceștia le au atunci când vine vorba de copiii lor, de nivelul de educație, viitorul statut profesional, starea de bine, sănătatea etc.

Părinții sunt primii și, fără îndoială, cei mai influenți educatori ai copiilor lor, asumându-și responsabilitatea pentru cadrul fizic, emoțional și mental al copiilor lor pentru învățarea pe tot parcursul vieții. Familia le oferă primele modele de comportament, experiență și legături sociale. Este o sursă de sprijin emoțional și de informații despre cum să depășească dificultățile. Este baza pentru dezvoltarea abilităților interpersonale, care determină dezvoltarea lor ulterioară. Educația eficientă a copiilor și implicarea activă a părinților poate fi o sarcină provocatoare uneori.

Mediul școlar este al doilea cel mai important mediu social pentru copii, după cel familial. Este unul dintre grupurile care satisface nevoile existențiale și de dezvoltare ale copilului. Există procese complexe de socializare prezente în familie și în școală, care modelează conștientizarea și exprimarea culturală, precum și inițiativa și spiritul antreprenorial al tânărului.

Care sunt așteptările părinților de la profesori? Deși așteptările părinților pot fi individualizate nevoilor fiecărei familii, la baza tuturor acestora stau 4 mari piloni:

1. Siguranță

Conform *Piramidei nevoilor*, dezvoltată de către Maslow, la baza acesteia, pe lângă nevoile fiziologice, se află nevoile de siguranță. Astfel, fără a fi și a te simți într-un loc sigur, nu se poate crea un context favorabil învățării și dezvoltării. Părinții se așteaptă ca școala să fie acel loc sigur pentru copiii lor, atât din punct de vedere fizic, cât și emoțional și psihic.

2. Învățare. Progres academic

De altfel și funcția principală a școlii - învățarea - se află în topul așteptărilor pe care le au părinții de la școală. Aceștia își doresc ca propriii copii să evolueze tot mai mult din punct de vedere al performanței școlare, să fie susținuți de întreg colectivul școlar și astfel, să fie într-un proces continuu de dezvoltare. Numeroase studii arată faptul că părinții își asumă responsabilitatea covârșitoare pentru creșterea unui copil, dar în același timp, percep școala ca fiind responsabilă în principal pentru educația și progresul academic al copilului.

Pe de altă parte, de foarte multe ori, părinții pot face și ei obiectul acestui proces de învățare, să afle lucruri noi despre educația copilului și noi activități pe care le pot desfășura acasă pentru o mai bună sprijinire a dezvoltării celui mic.

3. Dezvoltare emoțională și socială

Bazele dezvoltării emoționale și sociale se formează de timpuriu în sânul familiei, dar părinții se așteaptă ca și profesorii, în calitate de experți în educație, să contribuie semnificativ la acest palier al dezvoltării, prin metode și tehnici moderne și eficiente. Așteptarea este ca prin activități și evenimente, copiii să afle mai multe despre ei, despre emoțiilor lor, să se autocunoască, dar în egală măsură, să-și cunoască și colegii, să formeze grupuri de lucru și grupuri de prieteni.

Printr-un parteneriat eficient școală-familie, elevii sunt înzestrați cu competențe sociale care le vor permite să acționeze independent în viața de adult.

4. Comunicare

Cheia unui parteneriat eficient școală-familie este comunicarea, comunicarea deschisă în ambele sensuri, atât din partea părinților către școală, cât și invers. Transparența poate aduce multe beneficii în tot acest parteneriat care este menit să asigure copiilor un context prielnic dezvoltării și învățării. Dacă comunicarea este constantă, atunci familia este mult mai implicată în educația copilului și poate interveni atunci când este cazul.

Care sunt așteptările profesorilor de la părinți?

1. Să-i pregătească pe copii pentru școală

Încă din primele zile de școală ori de grădiniță, apare involuntar nevoia de acomodare a copiilor. Ei dau piept cu un nou mediu, cu persoane noi, activități noi și deseori apar momente de teamă, anxietate, crize de plâns sau de furie. Aceste momente nu doar că afectează copilul, dar și starea profesorilor și a părinților. Pentru a trece cât mai ușor peste

barierele de acomodare, familia poate ajuta copilul să se împrietenească cu ideea de grădiniță sau școală povestindu-i și făcând diferite activități care să sprijine acomodarea lor în primele zile ale anului școlar.

Când vorbim de pregătirea pentru grădiniță sau școală ne referim și la pregătirea constantă pentru procesul de învățare prin care trece copilul:

- un program de somn și odihnă corespunzător;
- crearea unei rutine zilnice;
- o alimentație echilibrată;
- o relație sănătoasă cu tehnologia și limitarea orelor petrecute în fața ecranelor;
- exerciții fizice și mișcare în aer liber;
- promovarea jocului liber ca formă de manifestare a creativității.

2. Să susțină progresul școlar al copiilor

Toți copiii au nevoie să se simtă susținuți în orice moment, indiferent de rezultatele obținute. Cercetările recente indică faptul că o implicare sporită a părinților în educația copiilor lor are ca rezultat o performanță academică mai mare a copiilor. Motivația și autoeficacitatea elevului sunt strâns legate de implicarea pe care familia lui o are în tot acest proces educațional.

Totodată, cercetările demonstrează faptul că și așteptările profesorilor sunt strâns legate de rezultatele elevilor. În timp ce așteptările ridicate ale profesorilor au efecte pozitive asupra performanței elevilor, așteptările cu un grad scăzut sunt recunoscute ca fiind un factor care contribuie la eșecul elevilor de cele mai multe ori.

3. Să respecte școala

Conform Dr. Kenneth Shore, profesorii învață foarte repede că nu pot face singuri eforturi pentru a-i educa pe elevi și că au nevoie de ajutorul părinților. Desigur, profesorii doresc ca părinții să monitorizeze activitatea școlară a copiilor lor și să le ofere ajutor acolo unde este necesar, dar poate că ceea ce își doresc cel mai mult este ca părinții să transmită copilului lor respectul față de profesor și școală. A le transmite dorința de învățare, de explorare, este vital pentru motivația de a se implica activ în activitățile școlare. Și asta pentru un motiv întemeiat: în general, copiii au rezultate mai bune la școală atunci când părinții lor încurajează respectul pentru statutul și competența profesorului, dar și când îi văd pe părinți și pe profesori lucrând ca o echipă unită care ținesc aceleași obiective. Votul de încredere al părinților în profesor îi conferă acestuia o parte din autoritatea lor și sporește receptivitatea elevilor.

4. Să respecte regulile școlii

Ca orice instituție sau organizație, școala are propriul set de norme, construite în favoarea întregii comunități, pentru a asigura siguranță, bunăstare și o organizare eficientă a proceselor. Dacă părinții vorbesc deschis cu copiii lor despre regulile școlii, arată că le pasă și că respectă acest regulament, elevii vor tinde să facă același lucru. Profesorii și managerii școlii se așteaptă ca părinții să înțeleagă necesitatea acestor reguli ale clasei sau ale școlii și să le respecte, conducând la o bună funcționare a tuturor activităților.

5. Să se implice în activitățile derulate în cadrul școlii

Atât profesorii cât și managerii școlii își doresc de la părinți implicare și proactivitate, atât în ceea ce privește activitățile cotidiene ale copiilor în școală, cât și atunci când vine vorba de activități nonformale. Implicarea activă a familiei în activitățile educaționale, va stimula totodată și implicarea copiilor.

În cadrul unui studiu realizat în Italia, s-a analizat măsura în care părinții au avut un impact asupra bunăstării copiilor lor în timpul pandemiei COVID-19. Implicarea părinților a fost definită ca fiind crucială mai ales din perspectiva stresului și al nivelului stării de bine resimțit. Nivelul de stres al părinților a afectat modul în care elevii au experimentat noul mediu de învățare: cu cât părinții lor se simțeau mai stresați, cu atât mai mult au perceput negativ învățarea la distanță.

Atunci când părinții înțeleg importanța prezenței lor la activitățile școlii, aceștia își oferă timpul și energia în sprijinirea acestui proces. Atunci când angajamentul lor față de obiectivul comun este atent analizat și apreciat, ei devin parte a clasei și decid să co-creeze climatul școlar.

Pentru școală, ei reprezintă capitalul social de bază și sprijinul pentru eforturile elevilor. Respectul reciproc, încrederea și cooperarea consolidează activitatea educațională a elevilor, ceea ce le oferă șanse de succes în învățare.

Profesorii și părinții care caută modalități de îmbunătățire a experienței școlare a copiilor și transformă totul într-un dialog deschis, au șansa de a crea un climat care să favorizeze schimbările benefice dezvoltării armonioase a copiilor.

Prin întreprinderea unor acțiuni comune, aceștia dau un exemplu de comunicare eficientă și competențe axate pe rezolvare de probleme. În același timp, ei pregătesc o nouă generație de elevi pentru provocările viitorului.

„Nu există o modalitate mai bună de a crea o relație puternică cu părinții decât includerea lor în activitatea școlară și dezvoltarea unor forme cuprinzătoare de cooperare, oferindu-le posibilitatea de a se „cufunda” în atmosfera școlii și de a experimenta procesul educațional la care participă copiii lor.” Piotrowska-Gromniak, 2018.

BIBLIOGRAFIE:

<https://www.kinderpedia.co/ro/resurse/blog/implicarea-familiei-ineducatie/asteptari-in-parteneriatul-scoala-familie>

ROLUL COLABORĂRII INTERNAȚIONALE ÎN DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR ELEVILOR – EXEMPLE DE BUNE PRACTICI DIN PROIECTUL eTwinning „WATER GUARDIANS”

PROF. ÎNV. PRIMAR: CEAUȘESCU ANA-MARIA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ DRĂGUȚEȘTI, GORJ

În societatea actuală, educația are rolul de a pregăti elevii pentru o lume aflată într-o continuă schimbare, în care comunicarea, cooperarea și utilizarea tehnologiei sunt esențiale. Colaborarea internațională în educație reprezintă o oportunitate valoroasă pentru dezvoltarea competențelor-cheie ale elevilor și pentru promovarea valorilor europene. Platforma eTwinning oferă cadrelor didactice și elevilor posibilitatea de a participa la proiecte educaționale moderne, bazate pe învățare colaborativă, creativitate și schimb intercultural.

Un exemplu relevant de bună practică este proiectul eTwinning „Water Guardians”, proiect internațional dedicat protejării apei și dezvoltării responsabilității față de mediu. Proiectul a reunit 16 membri din patru țări europene: Turcia, România, Ucraina și Polonia, implicând elevi cu vârste între 7 și 11 ani. Activitățile au fost realizate interdisciplinar și au integrat domenii precum educația ecologică, științele naturii, arta și competențele digitale.

În cadrul acestui proiect, am avut rolul de co-fondator și coordonator, implicându-mă activ în organizarea activităților, în asigurarea comunicării și colaborării dintre parteneri, în gestionarea paginii TwinSpace și în realizarea sondajelor și rapoartelor de preevaluare pentru profesori. Această experiență a reprezentat o oportunitate importantă atât pentru dezvoltarea profesională, cât și pentru crearea unui mediu educațional modern și motivant pentru elevi.

Scopul principal al proiectului „Water Guardians” a fost creșterea gradului de conștientizare privind importanța apei pentru viață și necesitatea conservării acesteia. Elevii au explorat teme precum ciclul apei, poluarea apei, resursele de apă curată și utilizarea responsabilă a apei. Activitățile au fost susținute prin utilizarea instrumentelor Web 2.0, contribuind astfel la dezvoltarea competențelor digitale și a abilităților secolului XXI.

Colaborarea internațională a avut un impact semnificativ asupra dezvoltării competențelor sociale și civice ale elevilor. Participând la activități comune cu elevi din alte țări, aceștia au învățat să comunice, să coopereze și să respecte diversitatea culturală. Schimbul de idei și experiențe a contribuit la dezvoltarea empatiei, a toleranței și a spiritului de echipă.

Elevii au descoperit că, indiferent de țară sau limbă, protejarea mediului reprezintă o responsabilitate comună.

Un rol important în cadrul proiectului l-au avut activitățile colaborative. Elevii au realizat sloganuri comune, povești digitale, afișe, broșuri și materiale interactive despre conservarea apei. Una dintre cele mai apreciate activități a fost realizarea poveștii colaborative „O picătură de apă”, prin care elevii și-au exprimat creativitatea și au transmis mesaje ecologice importante. De asemenea, au fost organizate activități dedicate Zilei Siguranței pe Internet, campanii de reciclare și economisire a apei, precum și experimente legate de filtrarea apei.

Participarea la proiect a contribuit semnificativ la dezvoltarea competențelor digitale ale elevilor. Utilizarea aplicațiilor educaționale și a instrumentelor Web 2.0 a făcut procesul de învățare mai atractiv și interactiv. Elevii au învățat să creeze prezentări digitale, să participe la întâlniri online, să realizeze produse multimedia și să colaboreze în spațiul virtual într-un mod responsabil și sigur. Totodată, colaborarea internațională a favorizat dezvoltarea competențelor de comunicare în limbi străine. Limba engleză a fost utilizată ca limbă de comunicare între partenerii proiectului, oferind elevilor contexte reale și autentice de utilizare a vocabularului și expresiilor specifice. Comunicarea cu elevi și profesori din alte țări a crescut motivația pentru învățarea limbii engleze și a contribuit la dezvoltarea încrederii în exprimarea orală și scrisă.

Un alt aspect important al proiectului a fost implicarea părinților și a comunității educaționale. Activitățile proiectului au fost diseminate prin intermediul site-ului școlii, al rețelelor sociale, al consiliilor profesionale și al altor canale media. Părinții au fost implicați în activități de evaluare și conștientizare, contribuind la consolidarea relației dintre școală și familie.

Rezultatele proiectului au demonstrat eficiența colaborării internaționale în educație. Elevii au devenit mai responsabili față de mediu, mai creativi și mai implicați în activitățile școlare. În același timp, profesorii au avut oportunitatea de a face schimb de bune practici și de a utiliza metode moderne de predare și evaluare.

În concluzie, colaborarea internațională joacă un rol esențial în dezvoltarea competențelor elevilor și în modernizarea educației. Proiectul eTwinning „Water Guardians” reprezintă un exemplu de bună practică prin care elevii au învățat să colaboreze, să comunice și să acționeze responsabil pentru protejarea mediului. Prin activități interactive și colaborative, proiectul a demonstrat că educația depășește granițele clasei și ale țării, devenind o experiență europeană autentică, bazată pe cooperare, creativitate și învățare activă.

EDUCAREA GUSTULUI LITERAR PRIN LECTURĂ

*PROF. ÎNV. PRIMAR, CLOȘANU RODICA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ PADEȘ, SAT PADEȘ*

Lectura, această iscusită îndeletnicire despre care Miron Costin spunea că „Nu este alta și mai frumoasă și mai de folos în toată viața omului decât cetitul cărților...” presupune pe lângă plăcere de moment și utilizarea ei, o lectură temeinică duce la formarea unei culturi solide și își pune amprenta pe personalitatea celui ce efectuează acest act.

Lectura pentru copii are datoria expresă de a instrui, lărgind orizontul de cunoaștere și de a educa gustul estetic, de a sădi în conștiința tineretului idealurile de frumos și de adevăr.

În acest scop trebuie să alegem cu grijă cartea ce urmează s-o citim pentru că ea îl face pe elev să stea de vorbă cu marile spirite creatoare ale tuturor timpurilor, fără ca să se simtă stingherit de bogatele lor cunoștințe și de gloria lor creatoare.

Cartea e bună, discretă și răbdătoare și de aceea lectura asiduă este o condiție esențială în efortul de susținere a culturii, de formare a personalității tineretului. Tânărul e dator să extragă din gândirea umană, exprimată în cărțile citite, teorii generale, să gândească sensuri și interpretări ascunse de obicei în miezul lucrurilor și să le stabilească utilitatea în funcție de nevoile sale. Încă din copilărie trebuie să alegem pentru lectură cărțile fundamentale pentru cultura unui om tânăr, care mai târziu se va întâlni tot mai des cu arta și cultura universală.

Lectura trebuie să ne ajute să gândim cu mintea proprie; să deliberăm cu îndrăzneală și cu răspundere în orice împrejurare a vieții. Tânărul cu adevărat cultivat este acela care poate privi realitatea dintr-un mare număr de puncte de vedere, capabil să înțeleagă, să judece singur, să discearnă valoarea de nonvaloare fără să apeleze la tehnologie.

Cititorul trebuie să învețe nu numai ce să citească și cum să citească pentru a folosi, pentru a reuși să gândească profund și să se exprime corect și frumos. Cultura formată prin lectură presupune seriozitate, trudă, jertfă de sine, care compensează absența oricărei distracții. Prin lectură se devine cu fiecare zi tot mai stăpân pe sine.

În tot acest efort tânărul ajutat și îndrumat de învățători, profesori și părinți și de oameni de specialitate pentru că lectura nu e o chestiune facultativă ci una vitală pentru formarea lui ca om cu temeinice convingeri și cunoștințe. Lucrurile citite nu trebuie rânduie în memorie ca niște obiecte într-o magazie. Trebuie discutate cu prietenii, colegii sau profesorii noștri.

Din cărți copiii află despre viața animalelor și a plantelor, despre evenimente istorice, despre frumusețile și bogățiile țării, despre lumea întreagă.

Cărțile vorbesc copiilor despre sentimentele omenești, despre dragoste și ură, prietenie, cinste și necinste. În urma citirii unei cărți elevii devin mai curajoși și eroii cărților devin exemple pentru elevi.

Când începe să citească copilul cunoaște o lume nouă, pe unii eroi îi iubesc pe alții îi urăsc. Cartea citită în copilărie rămâne prezentă în amintire toată viața. Ca să-și atingă scopul orele de lectură trebuie îndrumate, organizate și evaluate.

Se urmărește permanent dacă elevii citesc lecturile recomandate și sunt îndrumați pentru a face împrumuturi de carte de la biblioteca școlii.

Elevii claselor primare după ce au citit o lectură pot da răspunsuri cu referire la:

- 1) conținutul pe scurt al povestirii;
- 2) personajele lecturii citite;
- 3) ce i-a plăcut mai mult;
- 4) ce învățătură desprinde din lectura respectivă;
- 5) ce cuvinte și expresii noi a reținut.

În caiete sau pe fișe sunt extrase expresiile frumoase pe care elevii le vor folosi în scrierea textelor creative. Capul unui tânăr trebuie să fie un fantastic laborator cu realități vii active care amplifică dinamic și creator în procesul de înțelegere complexă a lumii și vieții. Mai mult ca oricând, școala trebuie să formeze oameni cu o gândire creatoare, personalități armonioase, proces în care aparatul lecturii este esențial și definitiv într-o perioadă în care tehnologia a devenit o explozie de informație. Lectura în afara clasei are ca scop să dezvolte gustul elevilor pentru citit și să-i facă să iubească cartea, să le satisfacă interesul de a cunoaște viața, oamenii și faptele lor.

Părinților le revine sarcina de a urmări îndeaproape copiii, pentru a petrece mai puțin timp pe telefon și mai mult timp pentru lectură. Lectura contribuie într-o însemnată măsură la îmbogățirea cunoștințelor elevilor, la formarea unui vocabular bogat și colorat, la dezvoltarea dragostei pentru locurile natale, la educarea sentimentelor estetice. Într-o lume dominată de tehnologie și de comunicare rapidă, cartea rămâne un izvor important de cultură și cunoaștere. De aceea, lectura trebuie încurajată permanent, deoarece un om care citește devine mai cultivat. Un rol important îl are școala, deoarece profesorii îi pot ajuta pe elevi să descopere frumusețea lecturii și să înțeleagă mesajele artistice ale operelor studiate.

TRATAREA DIFERENȚIATĂ A ELEVILOR DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR ÎN FUNCȚIE DE DEZVOLTAREA BIO-PSIHICĂ A ACESTORA - STUDIU DE SPECIALITATE –

PROF. ÎNV. PRIMAR, COSACU DORINEL

ȘCOALA GIMNAZIALĂ RUGET, ROȘIA DE AMARADIA, GORJ

La intrarea în școală elevilor li se asigură șanse egale, dar dezvoltarea acestora este influențată de o serie de factori: naturali, fiziologici, educaționali, demografici, politici, sociologici, tehnologici și economici, care fac ca aceștia să aibă un parcurs educațional diferit.

Succesul în educație depinde în mare măsură de interesul pe care cadrele didactice îl acordă conținuturilor pe care elevii urmează să și le însușească și strategiilor didactice, dar și modului efectiv în care aceștia pot să învețe. Insuccesul școlar își are originea și în nepotrivirea între modul în care o parte dintre elevii unei clase învață sau sunt obișnuiți să învețe și modul în care un cadru didactic îi învață sau este obișnuit să-i învețe. O parte dintre elevi ajung să aibă performanțe mult mai reduse în comparație cu potențialul lor și datorită faptului că persoanele care-i învață nu s-au întrebat niciodată în ce mod învață ei. Profesorii trebuie să se adapteze permanent în relațiile lor cu elevii, să treacă de la atitudinea de „solist” la cea de „acompaniator” și să deplaseze accentul de pe comunicarea de informații pe formarea deprinderilor de a prelua și prelucra aceste informații, sprijinindu-și elevii în procesul de descoperire, organizare și sistematizare a cunoștințelor, moment în care devine mai degrabă un ghid decât un formator.

Ei trebuie să dovedească o deosebită fermitate în ceea ce privește valorile fundamentale care trebuie să orienteze destinul fiecărui individ. Toți elevii trebuie să se bucure de atenția și sprijinul profesorului, de la cei cu performanțe slabe, la cei cu performanțe ridicate, de la cei care au probleme de comportament la cei care sunt liniștiți, de la cei care sunt motivați, la cei care au o motivație mai scăzută pentru învățare.

Numai atunci când diferențiem putem spera să asigurăm șanse egale tuturor elevilor, întrucât idealul educațional este unul centrat în mod fundamental pe individ. Sistemul de educație urmărește să dezvolte competențe relevante la nivel social, dar și competențe

personale prin care fiecare individ să-și maximizeze potențialul. Tratarea diferențiată nu presupune eliminarea conținutului de bază pentru toți elevii. În funcție de nivelul de dezvoltare a elevilor, aceștia vor fi inițiați în toate conținuturile prevăzute de programe, cel puțin la nivel minim de cunoaștere, înțelegere, aplicare, sprijinindu-se pe mult material concret.

În activitatea didactică există o diversitate de aspecte care pot fi diferențiate: conținutul (curriculumul scris), modul efectiv în care predăm (curriculumul predat), strategiile didactice, activitățile didactice, sarcinile de învățare și instrumentele de evaluare. Tratarea diferențiată a elevilor presupune:

- identificarea cauzelor care determină diferențieri majore între elevi;
- gruparea diferită și flexibilă a elevilor în procesul de predare-învățare (activități frontale, pe echipe, pe grupuri care colaborează, în pereche, individual); grupare după interese, modalități preferate de învățare, nivel de pregătire, sexe; grupare heterogenă sau omogenă;
- proiectarea, predarea și evaluarea în funcție de diferitele moduri de a prelucra informațiile empirice și de stilurile diferite de învățare ale elevilor;
- elaborarea unor sarcini de lucru diferențiate ca grad de dificultate și ca volum;
- adoptarea unor strategii care oferă posibilitatea elevilor de a alege unde, cum și cu ce colegi pot lucra împreună;
- valorificarea permanentă a punctelor tari ale elevilor;
- adaptări, modificări, abordări diferite ale curriculumului;
- utilizarea unor forme variate de evaluare (examinări scrise și orale, portofolii, demonstrații practice etc.).

Abordarea unor strategii didactice diferențiate se impune întrucât elevii dintr-o clasă sunt diferiți: nu toți au același stil, același ritm de învățare, nu toți și-au însușit aceleași cunoștințe, nu dispun de aceeași capacitate de înțelegere și de trecere de la un obiectiv de învățare la altul cu aceeași ușurință. Toți elevii trebuie să aibă acces egal la resursele educaționale, dar acestea trebuie oferite în funcție de specificul fiecăruia. Obținerea succesului planificat în învățare de către toți elevii impune identificarea elevilor cu dificultăți de învățare, precum și a celor înalt dotați și elaborarea unor programe de instruire nestandardizate pentru fiecare categorie, în funcție de particularitățile identificate.

În experiența didactică m-am confruntat deseori cu situații în care elevii au întâmpinat dificultăți atât în adaptarea la cerințele școlii, cât și în învățare. Integrarea acestor elevi în colectivul clasei s-a realizat treptat și a presupus în primul rând identificarea cauzelor dificultăților de învățare. Dintre cauzele generale ale acestor dificultăți pot aminti aici nefrecventarea grădiniței, analfabetismul parental, situația materială precară, capitalul cultural al comunității care se răsfrânge asupra valorilor familiale și individuale. La acestea se adaugă cauzele psiho-individuale, care sunt exprimate prin nivelul scăzut al capacităților intelectuale, inteligență la limită și sub limită, tulburări de comportament (hiperexcitabilitate, hiperemotivitate, opunere, astenie, instabilitate neuromotorie și psihomotorie, nevroze de șoc, impulsivitate, apatie, neliniște).

Inteligența reprezintă unul dintre factorii determinanți ai rezultatelor la învățatură. Aceasta nu înseamnă însă că toți elevii care obțin rezultate scăzute prezintă inteligență scăzută la limită. Cauzele pot fi de natură afectiv-motivațională (atitudine negativă față de activitatea școlară, lipsa motivației, anxietate) sau de natură pedagogică. Sunt elevi care în pofida rezultatelor scăzute la o disciplină, la altele obțin rezultate bune. Așadar, nu inteligența acestora reprezintă „piedica” în calea succesului; eficiența inteligenței este condiționată de întreaga viață psihică a elevului, mai ales de particularitățile afective și volitive ale personalității. Lipsa stăpânirii de sine, instabilitatea emoțională pot deteriora inteligența școlară a elevului.

Factorul afectiv și cel atitudinal influențează pozitiv sau negativ, activitatea de învățare. Deseori sesizăm în rândul elevilor o schimbare treptată a atitudinii față de școală. Orice eșec pe care nu-l observăm și nu îl compensăm rapid poate determina un proces de inadaptare, un șoc pe care îl va suferi copilul. Acesta se resemnează sau renunță, devenind indiferent față de școală, sau se revoltă împotriva insucceselor pe care nu reușește să le învingă, încearcă să dovedească că el poate să reușească în anumite domenii, ceea ce uneori conduce la indisciplina, violență, iar alteori la teama de insucces.

Oboseala, provocată de activitatea de învățare, se manifestă prin scăderea capacității de muncă, prin nevrozitate, hiperexcitabilitate, agitație sau apatie, depresie, poate conduce la scăderea randamentului școlar. Oboseala se oglindește mai ales în ritmul fluctuant în care elevul se pregătește pentru școală. Ritmul de apariție a oboselii diferă și în funcție de intensitatea și conținutul activității, de tonalitatea afectivă a lecției, de variația capacității de muncă pe parcursul unei zile, de regimul de odihnă.

Cunoașterea elevilor reprezintă un mijloc eficient de prevenire și înlăturare a eșecului școlar. Numai cunoscându-i pe elevi poți să-i privești cu empatie, poți să te apropii de ei, poți să-i determini să aibă încredere în ei și în tine. Numai astfel putem să-i formăm pe toți elevii la nivelul maxim al posibilităților lor, să antrenăm fiecare elev în învățarea activă, să intervenim conștient în momentele dificile, să prevenim rămănerile în urmă la învățatură.

Este importantă stabilirea unei legături cu familiile elevilor pentru a cunoaște trecutul acestora, comportamentul lor în afara școlii, modul în care ei povestesc ceea ce se întâmplă la școală.

Mediul familial ocupă un loc central între factorii determinanți ai succesului școlar. Atitudinile părintești au consecințe durabile asupra personalității în formare. Părinții trebuie să-i formeze copilului o atitudine justă față de școală, să-l influențeze pozitiv în vederea formării unei motivații corespunzătoare. În ultimii ani asistăm la o degradare vizibilă a atitudinii multora dintre părinți față de instituția școlii. Aceștia sunt prinși în capcana grijilor zilnice de asigurare materială a familiei, iar sarcinile educative privind copiii lor le transferă în totalitate școlii. Colaborarea cu școala este mai dificil de realizat în cazul familiilor sărace, care uneori nu reușesc să suporte financiar întreținerea copiilor la școală. Nivelul cultural al acestora este scăzut. Când nu lucrează, unii dintre ei se distrează, cheltuind puținii bani câștigați, pe băutură și ascultând manele, oferindu-le un exemplu negativ propriilor copii. Aceștia sunt întâmpinați acasă cu țipete, insulte și pedepse. Psihicul acestor copii este traumatizat. Ei își pierd treptat încrederea în forțele proprii, devin irascibili, nestăpâniți, obraznici sau retrași, timizi, anxioși, „dificili” din punct de vedere pedagogic. Sunt cazuri în care copiii n-ar fi trimiși la școală dacă părinții nu ar fi constrânși de acordarea ajutorului social sau a alocației. De multe ori elevii sunt încurajați de familie să absenteze de la școală, fie pentru a avea grijă de frații mai mici, când părinții sunt la muncă, fie sunt obligați să muncească alături de ei.

Școlii îi revine sarcina de a acorda o atenție specială tuturor aspectelor legate de educația oferită copiilor proveniți din medii sociale defavorizate. Atunci când copiii necesită tratamente speciale, care nu pot fi identificate sau aplicate în cadrul familiei, trebuie să ne asumăm responsabilitatea de a oferi acestora un ajutor specializat și îndrumarea necesară, pentru ca aptitudinile elevilor cu dificultăți de învățare sau cu handicap fizic să nu se irosească.

BIBLIOGRAFIE:

Delors, Jacques (coord.), Comoara lăuntrică: Raportul către UNESCO al Comisiei Internaționale pentru Educație în secolul XXI, Editura Polirom, Iași, 2000;

Iaurum, Gabriela, Eșecul școlar nu este o fatalitate!, în revista Învățământul primar, nr. 1, 2000;

Nicola, Ioan, Pedagogie, E.D.P. București, 1994;

Popenici, Ștefan (coord.), Managementul clasei pentru elevii cu ADHD. Ghid pentru cadrele didactice din învățământul preuniversitar, Editura Didactica Publishing House, 2008;

Tomșa, Gheorghe (coord.), Psihopedagogie preșcolară și școlară, Editura C.N.I. „Coresi” S.A., București, 2005.

PERSPECTIVA ASUPRA ÎNVĂȚĂRII, PREDĂRII ȘI EVALUĂRII FOLOSIND INTELIGENȚA ARTIFICIALĂ

PROF. ÎNV. PRIMAR, COSACU DORINEL

ȘCOALA GIMNAZIALĂ RUGET, ROȘIA DE AMARADIA, GORJ

Integrarea inteligenței artificiale generative în contextele educaționale este o transformare de substanță, ce reconfigurează organic învățarea, predarea și evaluarea. Prezentul articol analizează implicațiile acestei schimbări din patru perspective complementare: (1) caracterul reflexiv al IA ca „oglindă” a gândirii umane și testul de maturitate cognitivă pe care îl impune; (2) schimbări la nivelul proceselor cognitive și riscurile asociate angajamentului metacognitiv din ce în ce mai diminuat; (3) redefinirea semnificației competențelor specifice umane în raport cu capacitățile IA; și (4) necesitatea proiectării curriculare centrate pe om și redesignul evaluării pentru susținerea învățării autentice.

Lansarea ChatGPT a accelerat adoptarea modelelor lingvistice mari în contexte de învățare formală și informală – după doar doi ani, în februarie 2024, în Statele Unite, părinții afirmău că 54% dintre copiii lor de 3-5 ani utilizau deja GenAI pentru activități creative și 46% pentru căutarea de informații și sfaturi (Bickham et al., 2024; Kurian, 2025).

Raportul OECD Digital Education Outlook 2026 subliniază că instrumentele GenAI pot sprijini învățarea atunci când sunt ghidate de obiective didactice clare sau sunt concepute specific pentru educație. Totuși, atunci când IA elimină „efortul productiv” esențial pentru învățare, elevii pot finaliza sarcini mai rapid și pot obține rezultate imediate superioare, dar înțelegerea lor poate rămâne la un nivel superficial (Schleicher, 2026).

O primă direcție de analiză vizează caracterul fundamental reflexiv al sistemelor de inteligență artificială generativă.

Această caracteristică conferă interacțiunii cu IA o dimensiune de test al maturității cognitive. După cum argumentează Schleicher (2026), „înainte de a învăța să formuleze prompturi, elevii trebuie să învețe să gândească” („*students must learn to think before they learn to prompt*”). Observația are implicații pedagogice semnificative: utilizarea educațională a GenAI presupune, ca o condiție preliminară, existența unor competențe metacognitive și de

gândire critică pe care sistemul IA nu le poate genera, ci le poate doar reflecta – le amplifică sau, în cazuri nefavorabile, le atrofiază.

Astfel, în clasă, integrarea IA în activitățile didactice ar trebui precedată și însoțită de activități explicite de dezvoltare a competențelor de formulare a întrebărilor. Metodele socratice, în care IA este configurată pentru a ajuta la rafinarea întrebărilor și nu pentru a oferi răspunsuri directe, reprezintă o abordare promițătoare. Prompturile orientate pe gândire – de exemplu, „Sugerează întrebări care m-ar ajuta să înțeleg mai bine tema X” sau „Pune-mi întrebări pentru a-mi clarifica ideile” – pot stimula procesarea informației și înțelegerea profundă.

În ce privește efectele GenAI asupra proceselor cognitive și metacognitive implicate în învățare, cercetările empirice recente au început să cuantifice riscurile asociate reducerii cogniției și metacogniției umane în contexte de utilizare intensivă a IA (OECD, 2026, p. 52).

Profesorii pot proiecta sarcini care solicită elevilor să compare, să evalueze critic și să rafineze răspunsurile generate de IA, transformând interacțiunea pasivă în angajament cognitiv activ.

O transformare profundă a educației necesită, ca punct de plecare, definirea riguroasă a problemei. Care este cea mai mare diferență între competențele IA și cele umane? Ce competențe pot fi preluate cu ușurință de IA? Răspunsul paradoxal este că exact competențele favorizate de educația „clasică” sau tradițională – în special cele matematice și cele de exprimare orală și în scris – sunt cele în care IA performează deja mai bine sau va performa în curând mai bine decât oamenii (OECD, 2025).

Instrumentul OECD AI Capability Indicators (2025) oferă un cadru pentru monitorizarea capacităților IA în raport cu abilitățile umane. În prezent, sunt monitorizate nouă domenii: limbaj, interacțiune socială, rezolvare de probleme, creativitate, metacogniție și gândire critică, cunoaștere, învățare și memorie, viziune, manipulare și inteligență robotică.

Proiectarea unui curriculum centrat pe om în era IA implică recunoașterea importanței crescânde a competențelor transversale și non-cognitive. Competențele socio-emoționale – definite ca capacitatea de a sincroniza gânduri, emoții și acțiuni pentru a genera interacțiuni pozitive cu sine și cu ceilalți (Hwang et al., 2023) – sunt recunoscute drept critice atât pentru rezultatele educaționale, cât și pentru bunăstarea pe termen lung.

Palmquist și colaboratorii (2025) aduc argumente în favoarea integrării competențelor socio-emoționale în alfabetizarea IA pentru educație, propunând un cadru care vizează

dezvoltarea atât a competențelor tehnologice, cât și a inteligenței emoționale la profesori și la elevi.

În ceea ce privește evaluarea, OECD (2026) subliniază că profesorii nu ar trebui să externalizeze evaluarea către IA: „Algoritmii pot sugera; profesorii trebuie să decidă”. Totuși, feedback-ul în timp real generat de IA poate juca multiple funcții pentru îmbunătățirea evaluării: (1) angajarea interesului elevilor când par dezangajați; (2) creșterea înțelegerii cerințelor sarcinii; (3) reducerea gradelor de libertate sau a numărului de acte constitutive necesare pentru a ajunge la o soluție; (4) menținerea direcției; (5) marcarea caracteristicilor critice, inclusiv a discrepanțelor dintre ceea ce a produs elevul și ceea ce ar recunoaște ca fiind corect; (6) demonstrarea sau modelarea soluțiilor; și (7) stimularea articulării și reflecției (Wood & al., 1976; OECD, 2025).

Colaborarea hibridă om-IA în educație poate lua trei forme distincte: IA care sprijină profesorul (de exemplu, prin instrumente de monitorizare și de analiză comprehensivă a învățării), IA care sprijină elevul (de exemplu, prin feedback adaptat și trasee de învățare personalizate) și IA care mediază colaborarea dintre elevi (de exemplu, prin facilitarea proceselor de interacțiune socială și metacogniție de grup) (Molenaar, 2024). În toate aceste configurații, principiul fundamental rămâne: IA nu produce învățare activă – profesorul o produce. IA poate doar să amplifice: întrebările, reflecția, colaborarea și creativitatea elevilor.

Monitorizarea și analiza procesului de învățare (learning analytics) oferă profesorilor date detaliate despre procesele de învățare ale elevilor, permițând înțelegerea modului în care aceștia aplică auto-reglarea în timpul învățării. Informațiile pot fi utilizate pentru rafinarea practicilor pedagogice și pentru proiectarea intervențiilor punctuale pentru dezvoltarea competențelor de învățare auto-reglată. OECD (2025, Education for Human Flourishing) propune conceptul de „coregrafie a evaluării” – dezvoltarea capacității profesorului de a orchestra multiple modalități de evaluare într-un ansamblu coerent care servește atât funcții sumative, cât și formative.

Calea de urmat nu este respingerea tehnologiei, ci angajamentul pentru intenționalitate pedagogică și rigoare metodologică. În loc să ne întrebăm doar „*crește IA performanța elevilor?*”, trebuie să ne concentrăm pe modul în care poate fi folosită pentru a cultiva învățare profundă, semnificativă și durabilă.

Profesorii care folosesc IA nu vor fi înlocuiți de IA – dar vor transforma predarea. Iar elevii care învață să utilizeze IA ca instrument de amplificare a propriei gândiri, nu ca

substituit pentru ea, vor fi pregătiți pentru o lume în care colaborarea om-mașină devine normă, nu excepție.

BIBLIOGRAFIE:

Bickham, D.S., Schwamm, S., Izenman, E.R, Yue, Z., Carter, M., Powell, N., Tiches, K., & Rich, M. Use of Voice Assistants & Generative AI by Children and Families. Boston, MA: Boston Children's Hospital Digital Wellness Lab, 2024. digitalwellnesslab.org/pulse-surveys/use-of-voice-assistants-and-generative-ai-by-children-and-families/;

Hwang, S., Shapiro, V., Eldeeb, N., Lee, J., Robitaille, J., & Naglieri, J. Assessing Social and Emotional Competencies in Educational Settings: Supporting Resilience in Young People. In Handbook of Resilience in Children. Report #: 12, 2023. dx.doi.org/10.1007/978-3-031-14728-9_12

Kurian, N. Developmentally aligned AI: a framework for translating the science of child development into AI design. AI Brain Child 1, 9; 2025. doi.org/10.1007/s44436-025-00009-z;

Molenaar, I. Human-AI collaboration in education: The hybrid future. Inaugural Speech RU. Radboud University, Nijmegen, 2024. hdl.handle.net/2066/316067

OECD. Education for Human Flourishing: A Conceptual Framework. OECD Publishing, 2025;

Palmquist, A., Sigurdardottir, H.D.I. & Myhre, H. Exploring interfaces and implications for integrating social-emotional competencies into AI literacy for education: a narrative review. J. Comput. Educ., 2025. doi.org/10.1007/s40692-025-00354-1

Schleicher, A. How to effectively use Generative AI in education. OECD Education Blog, 2026. oecdeditoday.com/

Wood, D., Bruner, J. S., & Ross, G., 1976. The role of tutoring in problem solving. Child Psychology & Psychiatry & Allied Disciplines, 17(2), 89–100. doi.org/10.1111/j.1469-7610.1976.tb00381.x

STIMULAREA LECTURII PRIN METODE ACTIVE LA CLASA A IV-A

- STUDIU DE CAZ –

*PROF. ÎNV. PRIMAR, DAN RALUCA MIRA NICOLETA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ANTONIE MOGOȘ”, CEAURU*

Studiul de caz a fost realizat într-o clasă a IV-a din mediul rural, formată din elevi (7 fete și 12 băieți), caracterizați printr-un nivel eterogen de dezvoltare a competențelor de citire și prin diferențe semnificative în ceea ce privește interesul pentru lectură. Analiza inițială, realizată prin observație sistematică, probă de citire (corectitudine, fluentă, ritm, intonație) și chestionar privind obiceiurile de lectură, a evidențiat următoarele aspecte: 6 elevi citeau fluent și manifestau interes constant pentru lectură; 8 elevi citeau corect, dar fără expresivitate și cu motivație fluctuantă; 5 elevi prezentau dificultăți în decodare, ritm lent și evitau lectura cu voce tare. În plus, doar 7 elevi declarau că citesc voluntar acasă, iar timpul alocat lecturii recreative era redus. S-a constatat că elevii reacționează pozitiv la activități dinamice, interactive, bazate pe colaborare și competiție moderată. În acest context, a fost conceput un program de intervenție centrat pe utilizarea metodelor activ-participative pentru stimularea lecturii, desfășurat pe o perioadă de 8 săptămâni, integrat în orele de limba și literatura română, dar și în activități extracurriculare.

Metodele activ-participative au la bază principiile învățării centrate pe elev și ale constructivismului pedagogic, conform cărora cunoașterea se construiește prin implicare directă, interacțiune și reflecție personală. În domeniul lecturii, aceste metode facilitează trecerea de la citirea mecanică la lectura conștientă, reflexivă și expresivă. Literatura pentru copii reprezintă un instrument esențial în dezvoltarea limbajului, a imaginației și a empatiei. În cadrul intervenției au fost utilizate texte literare adecvate vârstei, precum fragmente din „Amintiri din copilărie” de Ion Creangă, „Dumbrava minunată” de Mihail Sadoveanu și „Aventurile lui Tom Sawyer” de Mark Twain. Aceste opere au fost selectate datorită valorii formative, accesibilității limbajului și posibilității de dramatizare și analiză multiplă.

Scopul intervenției a fost creșterea interesului pentru lectură și îmbunătățirea competențelor de citire prin utilizarea sistematică a metodelor active. Obiectivele specifice au vizat: dezvoltarea fluentei și expresivității în citire; formarea capacității de înțelegere globală și detaliată a textului; stimularea gândirii critice; dezvoltarea cooperării în cadrul grupului;

creșterea motivației pentru lectura suplimentară; consolidarea încrederii în sine a elevilor cu dificultăți.

Cercetarea a avut caracter aplicativ, cu valențe ameliorative. Au fost utilizate metode precum observația pedagogică, analiza produselor activității elevilor, chestionarul, testarea inițială și finală. Clasa a fost organizată în 4 grupuri de câte 4 elevi și un grup de 3 elevi, având în vedere echilibrarea nivelului de competență în fiecare echipă. Rolurile (citor, rezumator, ilustrator, prezentator, evaluator) au fost rotite pentru a asigura implicarea tuturor elevilor. Intervenția s-a desfășurat săptămânal, cu activități variate integrate în demersul didactic.

Lectura pe roluri (dramatizare) a reprezentat una dintre metodele centrale. Elevii au interpretat personaje, exersând intonația, ritmul și expresivitatea. Activitatea a fost precedată de exerciții de respirație și dicție, contribuind la îmbunătățirea fluenței. Elevii timizi au fost implicați inițial în roluri secundare, apoi în roluri principale, ceea ce a dus la creșterea încrederii în sine. Metoda „Cubul” a permis analizarea textelor din șase perspective: descriere, comparație, asociere, analiză, aplicare și argumentare. Această abordare a stimulat formularea de opinii personale și dezvoltarea gândirii critice. Turul galeriei a presupus realizarea unor postere tematice despre personaje, trăsături morale, momentele subiectului și mesajul operei. Elevii au circulat între postere, oferind feedback constructiv. Jurnalul dublu a favorizat reflecția individuală: elevii au selectat fragmente relevante și au argumentat alegerea, exprimând emoții și conexiuni personale. De asemenea, a fost organizat un mini-club de lectură, în cadrul căruia elevii au prezentat cărți citite suplimentar, iar colegii au adresat întrebări. Activitățile ludice („Detectivul textului”, „Adevărat sau fals?”, „Continuă povestea”) au menținut interesul și au transformat lectura într-o experiență atractivă.

Evaluarea finală a inclus reaplicarea probei de fluență și a chestionarului motivațional. Rezultatele au evidențiat progres semnificativ: numărul elevilor cu lectură fluentă a crescut de la 6 la 14; numărul elevilor cu dificultăți majore a scăzut de la 5 la 1; 16 elevi au declarat că citesc voluntar acasă; participarea activă la ore a crescut la 95%. S-a observat îmbunătățirea intonației, reducerea ezitărilor și creșterea vitezei de citire. Elevii au formulat răspunsuri mai complexe și au demonstrat capacitate sporită de interpretare. Un aspect relevant a fost schimbarea atitudinii față de lectură: aceasta nu mai era percepută ca obligație, ci ca activitate plăcută și provocatoare.

Metodele active au contribuit la consolidarea relațiilor interpersonale și la dezvoltarea spiritului de echipă. Elevii au învățat să își asculte colegii, să ofere feedback și să

colaboreze. Climatul educațional a devenit mai deschis și mai participativ. Elevii cu dificultăți au beneficiat de sprijin din partea colegilor, iar succesul obținut a avut efect pozitiv asupra stimei de sine.

Printre dificultățile întâmpinate s-au numărat gestionarea timpului, adaptarea sarcinilor pentru ritmuri diferite și menținerea echilibrului între activitate și disciplină. De asemenea, perioada de 8 săptămâni reprezintă o limită a studiului, fiind necesară o intervenție pe termen mai lung pentru consolidarea rezultatelor.

În concluzie, implementarea sistematică a metodelor active în predarea lecturii la clasa a IV-a a demonstrat eficiență în dezvoltarea competențelor de citire și în stimularea motivației pentru lectură. Activitățile interactive au favorizat implicarea cognitivă și emoțională a elevilor, transformând lectura într-o experiență colaborativă și semnificativă. Rezultatele obținute confirmă importanța utilizării strategiilor activ-participative în ciclul primar, în vederea formării competenței de lectură funcțională și a cultivării plăcerii de a citi.

BIBLIOGRAFIE:

- Cerghit, I. (2006).** *Metode de învățământ.* Polirom.
- Ion Creangă. (n.d.).** *Amintiri din copilărie.* Editura Ion Creangă.
- Cucoș, C. (2014).** *Pedagogie.* Polirom.
- Ministerul Educației Naționale. (2014).** *Programa școlară pentru disciplina Limba și literatura română – clasele a III-a – a IV-a.*
- Oprea, C.-L. (2009).** *Strategii didactice interactive.* Editura Didactică și Pedagogică.
- Mihail Sadoveanu. (n.d.).** *Dumbrava minunată.* Editura Tineretului.
- Mark Twain. (n.d.).** *Aventurile lui Tom Sawyer.* Corint.

DE LA CRETĂ LA CLICK: METODOLOGII INTERACTIVE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE CU AJUTORUL NOILOR DOTĂRI TEHNOLOGICE ÎN ȘCOALA DIN MEDIUL RURAL

*PROF. ÎNV. PRIMAR, DAN RALUCA MIRA NICOLETA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ANTONIE MOGOȘ”, CEAURU*

Integrarea noilor tehnologii în procesul educațional reprezintă o direcție fundamentală de modernizare a învățământului, cu un impact deosebit asupra școlilor din mediul rural. În aceste unități de învățământ, unde accesul la resurse educaționale a fost mult timp limitat, dotările tehnologice au devenit esențiale pentru asigurarea unui act educațional echitabil și de calitate. În acest context, investițiile realizate în infrastructura educațională contribuie în mod direct la dezvoltarea școlilor din comuna Bălești, sprijinind adaptarea acestora la cerințele educației contemporane și reducerea diferențelor dintre mediul rural și cel urban.

Un exemplu relevant îl constituie activitatea desfășurată în cadrul Școlii Gimnaziale „Antonie Mogoș”, unde noile dotări tehnologice au fost integrate treptat în procesul instructiv-educativ. Pentru elevii din ciclul primar, în special cei din clasa a IV-a, utilizarea tehnologiei a determinat o schimbare vizibilă în dinamica lecțiilor, crescând interesul pentru învățare și facilitând înțelegerea conținuturilor predate. Elevii manifestă o atitudine pozitivă față de activitățile didactice, participând activ și demonstrând un nivel crescut de implicare.

La clasa a IV-a, metodele interactive susținute de noile dotări tehnologice permit abordarea diferențiată a învățării, în funcție de nivelul de dezvoltare și de ritmul fiecărui elev. Tehnologia oferă posibilitatea adaptării sarcinilor de lucru, sprijinind atât elevii cu ritm mai lent de învățare, cât și pe cei cu potențial ridicat. În acest mod, procesul educațional devine mai incluziv, iar fiecare elev are șansa de a progresa conform propriilor capacități.

În cadrul lecțiilor de limba și literatura română, utilizarea materialelor audio-vizuale și a prezentărilor digitale sprijină înțelegerea mesajului textelor și dezvoltarea competențelor de comunicare. Elevii sunt mai receptivi, formulează opinii personale și își dezvoltă vocabularul, iar activitățile devin mai atractive și mai ușor de înțeles. Tehnologia contribuie la stimularea creativității și a exprimării libere, aspecte esențiale pentru dezvoltarea armonioasă a elevilor. În cadrul orelor de matematică, tehnologia este valorificată prin utilizarea exercițiilor interactive și a aplicațiilor digitale care facilitează explicarea noțiunilor abstracte. Elevii pot

urmări pașii de rezolvare, pot identifica și corecta greșelile în timp real, iar profesorul poate interveni prompt pentru clarificarea dificultăților. Această abordare contribuie la consolidarea achizițiilor matematice și la creșterea încrederii elevilor în propriile capacități.

Un rol important îl are utilizarea tehnologiei la disciplina istorie, unde elevii pot „călători virtual în timp și spațiu”. Prin intermediul hărților interactive, imaginilor și prezentărilor multimedia, elevii din clasa a IV-a explorează evenimente istorice, personalități și spații geografice, înțelegând mai ușor succesiunea temporală a faptelor. Această abordare transformă lecția de istorie într-o experiență de învățare vie, stimulând curiozitatea, interesul pentru trecut și dorința de aprofundare a cunoștințelor.

Realizarea proiectelor digitale reprezintă o metodă eficientă de consolidare a cunoștințelor și de dezvoltare a competențelor-cheie. Elevii clasei a IV-a au realizat proiecte în PowerPoint pe teme abordate la clasă, precum evenimente istorice, personalități sau aspecte ale vieții cotidiene din trecut. Proiectele au fost prezentate în fața colegilor, contribuind la dezvoltarea competențelor digitale, a abilităților de comunicare, a spiritului de colaborare și a încrederii în sine.

Prezentarea proiectelor stimulează responsabilitatea față de propria muncă și capacitatea de autoevaluare.

La disciplina științe ale naturii, utilizarea resurselor digitale facilitează înțelegerea fenomenelor din mediul înconjurător. Elevii pot observa animații sau experimente virtuale care ilustrează procese naturale, iar învățarea prin descoperire devine mai accesibilă și mai atractivă. Astfel, elevii sunt încurajați să pună întrebări, să formuleze ipoteze și să își dezvolte gândirea științifică.

Rolul profesorului este esențial în valorificarea eficientă a noilor dotări tehnologice. Cadrul didactic selectează resursele digitale adecvate nivelului de vârstă al elevilor, integrează tehnologia în mod echilibrat și promovează utilizarea responsabilă a acesteia. Tehnologia nu înlocuiește metodele tradiționale, ci le completează, contribuind la crearea unui climat educațional modern și motivant.

Impactul investiției în dotări tehnologice (PNRR)

Investițiile realizate prin programe de modernizare a infrastructurii educaționale, inclusiv prin PNRR, au avut un impact semnificativ asupra activității desfășurate în cadrul Școlii Gimnaziale „Antonie Mogoș”. Dotările IT au permis diversificarea strategiilor didactice, creșterea gradului de participare a elevilor și dezvoltarea

competențelor digitale de bază, contribuind la reducerea decalajelor dintre mediul rural și cel urban și la creșterea atractivității școlii în comunitatea locală. Utilizarea tehnologiei a determinat o mai bună relaționare între elevi, profesori și părinți, sprijinind transparența și colaborarea.

În concluzie, utilizarea noilor dotări tehnologice în activitatea didactică reprezintă un factor esențial pentru creșterea calității educației în școala din mediul rural. Prin aplicarea metodologiilor interactive la clasa a IV-a, elevii beneficiază de un proces de învățare modern, adaptat nevoilor lor și cerințelor societății actuale. Investiția în tehnologie nu este doar o investiție în infrastructură, ci mai ales o investiție în viitorul elevilor, în formarea competențelor durabile și în dezvoltarea unei școli moderne și performante.

BIBLIOGRAFIE:

Cerghit, I. (2006). *Metode de învățământ*. Iași: Polirom.

Cucoș, C. (2014). *Pedagogie*. Iași: Polirom.

Potolea, D. (2012). *Știința educației*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

DEZVOLTAREA CREATIVITĂȚII ELEVILOR PRIN LECTIILE DE LIMBA ROMÂNĂ LA CICLUL PRIMAR

(Studiu de specialitate)

PROF. ÎNV.PRIMAR, DEACONU DANIELA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ GHEORGHE TĂTĂRESCU”,
TÂRGU JIU, JUD. GORJ

În demersul nostru în stabilirea modalităților prin care putem contribui la dezvoltarea creativității elevilor folosind lecțiile de limba română din ciclul primar, vom porni de la stabilirea înțelesului termenului de creativitate.

Când ne gândim la termenul de *creativitate*, ne gândim la persoane capabile să creeze lucruri noi, originale, persoane înzestrate cu anumite aptitudini și însușiri psihice. Așadar, putem defini creativitatea ca un complex de aptitudini și însușiri psihice care în condiții optime contribuie la realizarea unor produse noi și valoroase pentru individ sau pentru societate. Asemenea inteligenței, creativitatea este o caracteristică umană, fiecare fiind înzestrat cu un anumit nivel de creativitate: creativitate medie, foarte creativ, slab creativ.

În 1937 G.Allport era primul care introducea termenul de creativitate. În concepția sa fenomenul creativității reprezintă ansamblul de trăsături proprii fiecărui individ la un anumit nivel, iar potențialul creativ prezent la toți indivizii poate fi actualizat și dezvoltat.

Studiile și cercetările asupra creativității s-au adâncit în urma semnalului tras de J.P.Guilford, astfel fiind recunoscută importanța și complexitatea fenomenului. Putem defini creativitatea ca produs, ca proces, ca potențialitate general umană, ca dimensiune complexă a personalității.

Principalele dimensiuni care pot fi descrise în cazul creativității sunt: procesul de creație, produsul creat, personalitatea creatoare, mediul sau climatul social.

Școala poate contribui la dezvoltarea inițiativelor creative îndeplinind condiții cum ar fi: crearea unei atmosfere școlare care să permită inițiativa, liberul-arbitru; relații democratice între profesor-elev prin participarea activă a elevului la procesul instructiv-educativ, proces care trebuie să fie interactiv; restructurarea programelor școlare atât pe orizontală prin extinderea acelor discipline care stimulează creativitatea(literatura, muzica, desenul), dar și prin introducerea unor discipline noi, cât și pe verticală prin evitarea supraîncărcării, a excesului de informație; introducerea unor strategii creative și folosirea unor metode noi(învățarea prin descoperire dirijată).

Ipoteza de la care am pornit în realizarea studiului este: dacă în lecțiile de limba română voi folosi metodele și mijloacele potrivite și nu voi insista doar pe asimilarea mecanică a cunoștințelor voi putea contribui la dezvoltarea creativității elevilor din ciclul primar.

Stimularea gândirii și creativității copiilor este o artă care ține de tactul pedagogic al învățătorului. Cadrul didactic nu trebuie să omită că și motivația lui poate contribui la dinamica motivațională a elevului.

Un obiectiv important al procesului instructiv-educativ în învățământul primar este exprimarea corectă, orală și scrisă. Pentru a îndeplini acest obiectiv elevii sunt solicitați permanent să se exprime, să exerseze, să verbalizeze cât mai mult posibil. Actul vorbirii poate fi exersat la toate disciplinele, însă cu precădere la limba română.

În realizarea experimentului am folosit două clase: o clasă de control și o clasă experimentală. La clasa de control au fost aplicate metode tradiționale de lucru cu elevii, studierea clasică a textelor literare, accentul fiind pus pe citit, răspuns la întrebările textului, alcătuirea unor enunțuri cu cuvintele noi, stabilirea titlului și autorului, etc.

La clasa experimentală activitatea s-a desfășurat folosind metode moderne de învățare, implicând mai mult elevul în descifrarea conținutului textului. Am desfășurat activități de povestire cu schimbarea formei, continuarea povestirii, imaginarea unui alt final al textului, ilustrarea textului sau a unui fragment din text, dramatizarea unor texte, intercalarea unor noi episoade în texte, etc.

De exemplu la lecția „Patinele de argint” după Mary Elizabeth Mapes- Dodge am folosit metoda pălăriilor gânditoare după cum urmează:

informează: Cine erau Hans și Gretel?

spune ce simți: Spune ce simți în legătură cu faptul că Hans dorește să-i cumpere patine sau palton lui Gretel, iar ea insistă ca Hans să-și cumpere patine.

aspecte negative: Cu ce elemente(situații) prezentate în text nu ești de acord?

aspecte pozitive: Ce calități avea Hilda?

generează idei noi: Continuă povestea cu un final imaginat de tine.

clarifică: De ce crezi că textul are titlul „Patinele de argint”?

În continuare vă prezint continuarea poveștii cu un final imaginat de eleva D.G din clasa a IV-a:

„ Hans și Gretel, cei doi copii cuminiți și harnici, își doreau foarte mult să participe la concursul de patinaj.

Hans îi sculptează domnișoarei Hilda două coliere, spunându-i că pe unul i-l dăruiește. Domnișoara Hilda îi plătește lui Hans colierul, dându-i bani pentru a cumpăra două perechi de patine.

Copiii au cumpărat patinele și au exersat zilnic până în ziua concursului. Cei doi frați s-au prezentat la concursul desfășurat în cinstea mamei Hildei. Evoluția celor doi copii a condus spre câștigarea concursului.

Copiii au fost felicitați de către profesori, iar cu banii primiți au cumpărat ce le mai trebuia acasă.”

Un alt exercițiu care a solicitat participarea activă a elevilor a fost la lecția „Moș Ion Roată și Vodă Cuza” după Ion Creangă: am solicitat elevilor să transforme dialogul în povestire:

„ Cuza-Vodă a stat neclintit și s-a uitat țintă la Moș Ion Roată, cât a vorbit el. Și când a isprăvit vorba, Vodă i-a pus două fișicuri de napoleoni în mână, zicându-i cu bunătate:

-Ține, Moș Ioane, acest mic dar de la mine, și întâmpinăți nevoia, de azi pe mâine, cum te va lumina Dumnezeu! Iar pe boier lasă-l în judecata lui.”

(Moș Ion Roată și Vodă Cuza după Ion Creangă)

Acest exercițiu a solicitat atenția și gândirea elevilor deoarece pentru a efectua transformarea dialogului în povestire trebuie să recunoască verbele pe care să le treacă la persoana a III-a, să nu mai folosească linia de dialog și să găsească cuvintele potrivite pentru a introduce spusele personajelor.

De asemenea, foarte utile în dezvoltarea creativității elevilor sunt textele creative. Elevii alcătuiesc texte creative respectând anumite cerințe: au începutul sau sfârșitul dat, au planul de idei, după anumite imagini.

În urma experimentului aplicat, am constat că elevii din clasa experimentală au ajuns la o înțelegere mult mai profundă a textelor literare, reușind la rândul lor să-și folosească cunoștințele și imaginația în a crea și dezvolta alte conținuturi. Aceste activități în care au fost

introduse metode active, solicitând participarea directă a elevului în desfășurarea lor, au contribuit la creșterea stimei de sine, a încrederii în forțele proprii, în dezvoltarea liberă a imaginației, precum și la încheierea unor relații de colaborare între colegi bazate pe bună înțelegere și respect.

Cele mai complexe comunicări sunt cele libere. Acestea solicită creativitatea și originalitatea în conținut, limbaj și idee. De aceea realizarea lor are loc în ciclul de dezvoltare când sunt deja formate noțiunile de redactare a unui text. Este foarte important ca în ciclul primar elevii să dobândească priceperi și deprinderi de a redacta corect și clar, exprimându-se îngrijit rezultând o comunicare mai complexă decât cea orală. Rolul dascălului este acela de a încuraja permanent gândirea independentă, exprimarea personală, toate acestea realizându-se cu tact și cu răbdare.

BIBLIOGRAFIE:

Crăciun C., „Metodica predării limbii române în învățământul primar”, Edit. Emia, 2009

Grigore A., Ipate-Toma C., Ionică S., „Manual pentru limba română, clasa a IV-a”, Edit. Ars Libri

STUDIU DE SPECIALITATE- ROLUL CREATIVITĂȚII ÎN PREVENIREA INSUCESULUI ȘCOLAR

PROF.ÎNV.PRIMAR, DEACONU DANIELA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „GHEORGHETĂȚĂRESCU”,
TÂRGU JIU, JUD.GORJ

Modernizarea rapidă a tuturor ramurilor societății în care trăim, impune cu ardoare necesitatea modernizării permanente a învățământului. Tot mai mult trebuie să se pună accentul pe eficiența procesului de învățământ, aceasta fiind stabilită prin procesul de evaluare care presupune secvențe de detectare și înregistrare a rezultatelor obținute. Succesul procesului de învățământ este dat de concordanța dintre cerințele societății și „produsele” obținute prin procesul de învățământ. Din perspectivă școlară succesul sau insuccesul îmbracă forma reușitei sau nereușitei la învățatură.

„Surprinsă în stadiile sale incipiente, când se produc primele neajunsuri în munca școlară a elevului, când este numai un moment al evoluției situației sale școlare, rămânerea în urmă la învățatură poate fi „dirijată”, printr-o intervenție pedagogică adecvată spre învingerea greutăților și asigurarea reușitei la învățatură”(V. Radulian, 1967, p.5).

În ultima perioadă s-au amplificat și intensificat solicitările care se exercită asupra copilului în educație. De aceea statisticile au arătat că a crescut numărul copiilor cu tendință de rămânere în urmă la învățatură. Aria și formele de manifestare ale insuccesului școlar s-au extins tot mai mult, de aceea cauzele și modalitățile de evitare a acestei situații au devenit tot mai importante pentru cercetători.

În condițiile în care, așa cum am mai subliniat în introducerea studiului, progresul științei, tehnicii și culturii cunoaște un avânt din ce în ce mai mare, un popor cu un nivel scăzut de creativitate, cu o limitare culturală, nu va putea depăși problemele cu care se confruntă.

Pornind de la definiția psihologiei generale despre creativitate, putem spune că este „ un proces psihic al cărui rezultat îl constituie obținerea unor reacții, fenomene psihice noi pe plan cognitiv, afectiv sau motor.”

Pornind de la această definiție și de la faptul știut că, imaginația reprezintă principala componentă a creativității, putem conduce demersul nostru spre ipoteza că încercând să stimulăm creativitatea acelor copii care dovedesc nereușita școlară, vom putea ajunge la rezultate pozitive în demersul nostru didactic. Nu întotdeauna nereușita școlară este rezultatul neasimilării informațiilor primite și prin urmare a neîndeplinirii sarcinilor solicitate de dascăl,

ci aceasta poate fi rezultatul unei lipse de comunicare, unei activități care nu reușește să implice elevul în desfășurarea ei, nu neapărat că este foarte grea, dar și pentru că poate i se pare neinteresantă, nu reușește să-i trezească curiozitatea.

În condițiile unei vieți obișnuite, imaginația este necesară fiecăruia dintre noi. Numeroase studii au concluzionat că persoanele fără imaginație nu reușesc să se adapteze cerințelor sociale și cerințelor activităților desfășurate. În lipsa imaginației, persoanele nu pot empatiza și deci, nu se pot înțelege unele pe celelalte. Nu întotdeauna nereușita școlară vizează elevii cu un potențial intelectual scăzut. Sunt situații în care elevi foarte dotați, întâmpină dificultăți în realizarea sarcinilor cerute din diverse cauze: dezvoltarea fizică, starea de sănătate și echilibrul fiziologic, comunicarea deficitară cu părinții sau cadrele didactice.

Având în vedere că elevul din clasele primare este foarte atras de joc și de activitățile desfășurate prin joc, am realizat un experiment pe un eșantion format din doi elevi care nu reușesc să îndeplinească cerințele școlare corespunzătoare clasei a IV-a. Eșantionul de control a fost un elev de la o clasă paralelă cu care s-a lucrat diferențiat, dar fără a solicita implicarea elevului în activități creative.

Astfel, elevii din eșantionul experimental au desfășurat activități după următoarele cerințe:

La lecția de limba română au citit împreună cu ceilalți colegi conținutul textului „Guleraș Cenușiu” după Dimitri Narkisovici Mamin-Sibiriak, după care le-am cerut tuturor elevilor să redea pe scurt conținutul textului, folosind cuvintele lor. Celor doi copii le-am solicitat să reprezinte prin desen, pe o coală A₄ ceea ce au reținut ei din text. Pe baza desenului a trebuit să povestească și ei pe scurt conținutul lecției. Ca temă pentru acasă, cei doi elevi au primit să redea și în scris ceea ce au povestit oral.

La alte lecții de limba română, i-am rugat să deseneze personajul preferat din text, după care să-l descrie și să explice, cu cuvintele lor de ce au fost încântați de aceste personaje. Pentru a-i înțelege și a-i cunoaște mai bine putem urmării cu atenție personajele care îi încântă și le atrag atenția.

Lecțiile de matematică am încercat să le desfășor sub forma unor concursuri pe echipe. Am introdus elevii, separat, în câte o echipă cu elevi mai buni, astfel încât la finalul jocului aceștia să se regăsească într-o echipă câștigătoare. Elevii s-au simțit bine, au avut încredere în forțele proprii și au simțit că pot rezolva și ei corect exerciții și pot contribui la rezultatul echipei.

Celelalte discipline geografia, istoria, științele naturii le-am desfășurat în aceeași idee a jocului, a implicării și participării active a elevilor, folosindu-și imaginația și creativitatea. Am solicitat realizarea unor desene pentru scene din războaiele daco-romane, descrierea unor domnitori, redând trăsături fizice și morale așa cum reies din lecturile citite și portretele sau alte imagini observate, redarea prin desen a formelor de relief, reținând culorile specifice de reprezentare pe hartă a acestora, realizarea unor scurte compuneri geografice, realizarea unor machete ale Sistemului Solar etc.

Am constatat că implicarea elevilor în astfel de activități a fost benefică, sporind încrederea în forțele proprii, fiind atrași de întregul demers al lecției, participând activ și direct în desfășurarea ei, la început mai reticenți, dar apoi foarte implicați. Rezultatele obținute în urma testului aplicat, atât celor doi, din eșantionul experimental, cât și celui din eșantionul de control, au dovedit că implicarea creativității în procesul instructiv-educativ conduce la rezultate mult mai bune.

Concluziile acestui studiu au fost că învățarea activă este rezultatul unei activități coordonate de către profesor. J. Piaget (1972) sublinia că rezultatele mai slabe ale unor elevi la unele obiecte de învățământ se datorează nu gradului de dificultate al cunoștințelor, cât greutății de adaptare la metodele cadrului didactic. Pentru crearea unui mediu școlar corespunzător este necesară combinarea strategiilor didactice într-un anumit fel, astfel încât să vină în întâmpinarea diferențelor individuale dintre elevi. Este necesară crearea condițiilor în așa fel încât elevii să se exprime după posibilitățile și aptitudinile lor. Toate acestea, modul de combinare și îmbinare a metodelor și mijloacelor implicate în desfășurarea procesului educativ, crearea unui climat educativ stenic, țin de capacitățile creative și disponibilitatea cadrului didactic.

BIBLIOGRAFIE:

Cosmovici A., *Psihologie Generală*, Editura, Polirom, 2005

Nicola I., *Tratat de pedagogie școlară*, Editura., Aramis, 2003

EVALUAREA COMPETENȚELOR ȘCOLARE PRIN PROBE INTEGRATIVE

*PROF. ÎNV. PRIMAR, DULIGA ILEANA
LICEUL TEHNOLOGIC ROȘIA DE AMARADIA*

Evaluarea este procesul prin care se determină măsura în care obiectivele educaționale sau competențele stabilite au fost atinse de către elevi. În contextul actual, accentul s-a mutat de la verificarea cunoștințelor la evaluarea competențelor dezvoltate în contexte variate.

Evaluarea competențelor are în vedere capacitatea elevilor de a mobiliza resurse cognitive, afective și acționale în rezolvarea de sarcini relevante, în contexte reale sau simulate.

Caracterul complex și integrat al unor probleme cum ar fi globalizarea, interculturalitatea, protecția mediului, explozia informațională, migrația, conflictele revendică o abordare educațională inter- și transdisciplinară inclusiv la nivelul evaluării competențelor școlare. Avem nevoie de strategii de evaluare care să capteze complexitatea conceptelor, a capacității de a raționa, de instrumente care să ne informeze despre nivelul gândirii și despre gradul de formare a competențelor. Este necesar de o evaluare care să surprindă în mod subtil demersul pe care îl adoptă elevul în îndeplinirea unei sarcini intelectuale și a operațiilor succesive pe care le execută în acest scop.

Sesizăm că problemele cu care ne confruntăm în viața profesională, socială sau personală impun judecăți și decizii care nu sunt, de regulă, cantonate în cadrele disciplinare. Aceste probleme au caracter integrat, iar rezolvarea lor impune corelații rapide și semnificative, sinergice și acțiune contextualizată.

Spiritul sintetic a devenit un imperativ, condiția principală care face posibilă asimilarea a ceea ce se cunoaște și trebuie cunoscut. Fenomenului caracteristic societății contemporane-creșterea exponențială a informației-nu i se poate răspunde prin acumularea unor cunoștințe disparate, ci presupune înțelegerea legăturilor dintre ele și în consecință, integrarea lor în sisteme.

Un mod de abordare a procesului de predare-învățare-evaluare, care poate fi luat în considerare și îl putem implementa în cadrul sistemului educațional, este centrarea pe „paradigma holistică integratoare”. În această ipostază noțiunea de concept integrator

valorifică ideea unei școli a sintezei, convinsă că misiunea sa este în mod esențial aceea de a structura achizițiile și nu de a acumula niște „cunoștințe disparate”.

Cercetătorul M. Minder menționează, în această ordine de idei „conceptul integrator este pivotul care, la un nivel dat de învățământ, organizează într-o structură coerentă ansamblul faptelor și noțiunilor abordate”. El construiește arhitectura disciplinei și asigură o coloană vertebrală conținuturilor curriculare. O temă centrală dă un sens și o coerență conceptelor de pe orbita din jurul ei.

Observăm, așadar, că punerea și rezolvarea unei probleme nu sunt văzute ca aspecte izolate, ci integrate într-un proces amplu. Individual gândește interacționând cu cunoștințele, iar construirea și modificarea schemelor cognitive pentru a da sens cunoașterii sale sunt sarcini individuale. Sistematizarea cunoștințelor presupune învățarea acestora integrate în structuri cognitive, în sisteme de idei. Rezolvarea de probleme poate fi considerată dintr-un anumit punct de vedere cea mai importantă forță motrică a integrării, datorită relevanței sale practice. Concepția constructivă cognitivă clasică, este cristalizată în jurul unei idei centrale: cunoașterea lumii se construiește individual prin acțiuni cu caracter procesual.

Prin urmare evaluarea competențelor școlare, similare procesului de predare-învățare integrat, trebuie să urmărească aprecierea capacității de mobilizare a cunoștințelor și tehnicilor de către elev.

Evaluarea rezultatelor instruirii trece dincolo de condițiile rigide ale caracterului observabil și măsurabil al acestora și pune accent pe caracterul lor constatabil.

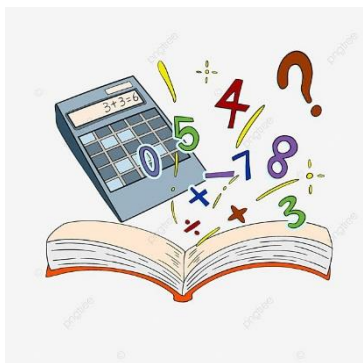
Integrarea provine din caracterul dinamic și complex al competențelor necesare pentru a rezolva o problemă într-un context specific.

Acesta este modul în care elevii își vor utiliza cunoștințele și tehnicile pentru a rezolva o situație complexă care ne va ajuta să le identificăm competența.

BIBLIOGRAFIE:

- Ciolan L., „Învățarea integrată. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar”, Iași, Polirom, 2018;**
Radu I. T., Ezechil L. „Didactica: teoria instruirii”, Pitești, Paralela 45, 2006.

IMPORTANȚA MATEMATICII ÎN DEZVOLTAREA GÂNDIRII ELEVILOR

*PROF.ÎNV.PRIMAR, DUNGAN VALENTINA ROXANA
LICEUL TEHNOLOGIC BAI A DE FIER
LOC.BAIA DE FIER, JUD.GORJ*

Matematica este una dintre disciplinele fundamentale ale educației, având un rol esențial nu doar în formarea cunoștințelor academice, ci și în dezvoltarea gândirii logice, analitice și critice a elevilor. Încă din primii ani de școală, copiii intră în contact cu concepte matematice de bază, care, treptat, se transformă în instrumente valoroase pentru înțelegerea și interpretarea lumii înconjurătoare. Unul dintre cele mai importante beneficii ale matematicii este dezvoltarea **gândirii logice**. Prin rezolvarea de probleme, elevii învață să identifice datele esențiale, să stabilească relații între ele și să urmeze un raționament clar pentru a ajunge la o concluzie. Acest tip de gândire nu este util doar în cadrul școlar, ci și în viața de zi cu zi, unde logica este necesară pentru luarea deciziilor corecte sau rezolvarea eficientă a unor situații concrete.

Matematica stimulează de asemenea **gândirea analitică**, prin capacitatea de a descompune o problemă complexă în părți mai simple, care pot fi înțelese și abordate separat. Această abilitate este esențială nu doar pentru performanța academică, ci și pentru dezvoltarea unei minți structurate și organizate, capabile să analizeze faptele obiectiv și să găsească soluții raționale. Un alt aspect esențial al studiului matematicii este **formarea gândirii critice**. Elevii sunt încurajați să verifice rezultatele obținute, să-și argumenteze alegerile și să găsească mai multe metode de rezolvare a aceleiași probleme. Această atitudine de cercetare, comparație și evaluare critică le dezvoltă autonomia intelectuală și capacitatea de a învăța din greșeli.

În plus, matematica contribuie semnificativ la **dezvoltarea răbdării și perseverenței**. Nu toate problemele pot fi rezolvate rapid sau ușor, iar elevii învață că eșecul este parte din procesul de învățare. Astfel, ei devin mai motivați să insiste, să încerce din nou și să găsească alternative. Această perseverență este o calitate extrem de valoroasă în orice domeniu de activitate.

Pe lângă dezvoltarea gândirii, matematica are și un **rol practic** incontestabil. Elevii învață să aplice noțiuni matematice în contexte cotidiene: măsurarea timpului, gestionarea

banilor, estimarea distanțelor, înțelegerea graficelor și statisticilor. Aceste cunoștințe le permit să fie independenți, responsabili și pregătiți pentru provocările vieții reale. Matematica dezvoltă și **creativitatea**, deși acest aspect este uneori neglijat. Deși pare o știință rigidă, matematica oferă adesea mai multe căi de rezolvare a unei probleme. Elevii sunt provocați să gândească „în afara cutiei”, să vină cu idei noi, să caute metode neconvenționale, toate acestea contribuind la formarea unui mod de gândire flexibil și inovator.

De asemenea, matematica este o bază importantă pentru alte discipline, în special pentru științele exacte (fizică, chimie, informatică) și pentru tehnologie. Într-o lume în care domeniile STEM (știință, tehnologie, inginerie, matematică) devin din ce în ce mai importante, cunoașterea matematicii oferă elevilor oportunități variate în carieră și în dezvoltarea personală.

În concluzie, matematica nu este doar o materie de studiu, ci un instrument esențial în formarea gândirii logice, analitice, critice și creative. Prin intermediul acesteia, elevii își dezvoltă abilități care le vor fi utile pe tot parcursul vieții: capacitatea de a raționa, de a lua decizii corecte, de a analiza situații complexe și de a găsi soluții eficiente. Educația matematică nu pregătește doar viitori profesioniști, ci formează gânditori capabili să înțeleagă și să transforme lumea în care trăiesc.

EFICIENȚA STRATEGIILOR METODOLOGICE ÎN PROCESUL INSTRUCTIV-EDUCATIV CONTEMPORAN: ABORDĂRI ȘI PERSPECTIVE

*PROF. ÎNV.PRIMAR, GHIAȚĂ DANIELA-ECATERINA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ TELEȘTI, COMUNA TELEȘTI,
JUDEȚUL GORJ*

Rezumat:

Într-un sistem de educație care evoluează constant, calitatea orei de predare se datorează în mare măsură unei metode bine organizate și a abilității profesorului de a le adapta conținuturile în funcție de nevoile elevilor de astăzi. Articolul de față examinează modul în care metodele active și participative influențează dezvoltarea competențelor transversale la elevii de gimnaziu.

1. Conceptualizarea actului didactic prin metode moderne implică trecerea de la un model de învățământ clasic, în care profesorul transmite informații, la unul mai modern, care pornește de la elev, iar profesorul are un rol mai diferit. La Școala Gimnazială Telești, ne propunem să transformăm profesorii din simple persoane care doar îi învață pe elevi în facilitatori și mentori care îi ajută să învețe mai bine. Metodele precum mozaicul, metoda cubului sau problematizarea permit elevilor să devină mai activi, stimulându-le gândirea critică și capacitatea de a observa.

2. Încorporarea instrumentelor digitale în designul instrucțional nu este doar o întreprindere tehnică, dar și o parte esențială a metodei de învățare. Utilizarea platformelor educaționale și a jocurilor educaționale precum Kahoot sau Wordwall în orele de clasă are un impact mare asupra creșterii motivației interne a elevilor. Aceste resurse oferă un feedback imediat, ceea ce permite ajustarea precisă a procesului de învățare în funcție de ritmul fiecărui elev.

3. Evaluarea formativă este un instrument care ajută la reglarea și autoreglarea procesului de învățare. Evaluarea nu trebuie mai văzută ca un act de control final, ci ca o parte esențială a procesului de învățare. Metodele moderne pe care le folosim se bazează pe autoevaluare și pe evaluarea dintre colegi, ceea ce contribuie la dezvoltarea responsabilității elevilor în privința propriului lor progres. Portofoliul digital și jurnalul de reflecție sunt metode care arată clar cum se dezvoltă competențele, mai mult decât doar prin scoruri.

Concluzii:

Succesul în educație la Școala Gimnazială Telești este datorat echilibrului dintre știința predării și creativitatea profesorilor. Profesionalismul profesorului se vede în capacitatea lui de a construi un mediu de învățare sigur, interesant și potrivit pentru provocările pe care le are societatea în domeniul cunoașterii.

BIBLIOGRAFIE:

Cucoș, C. (2014). Pedagogie, Editura Polirom, Iași.

Ionescu, M. (2005). Instrucție și educație, Editura Presa Universitară Clujeană.

Ministerul Educației. Programele școlare pentru învățământul gimnazial în vigoare.

VALOAREA ELEMENTELOR DE CULTURĂ ȘI TRADIȚIE LOCALĂ ÎN ACTUL METODOLOGIC CONTEMPORAN

*PROF. ÎNV. PRIMAR, GHIAȚĂ DANIELA-ECATERINA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ TELEȘTI, COMUNA TELEȘTI,
JUDEȚUL GORJ*

Rezumat:

Într-o perioadă în care lumea se uneste mai mult, școala de azi are o sarcină mai mare decât doar să transmită cunoștințe. Aceasta devine adevăratul sprijin pentru păstrarea identității naționale. Articolul de față examinează modurile în care elementele de cultură și tradiție locale din zona Telești pot fi introduse în metodele de învățământ pentru a dezvolta în elevii de gimnaziu sentimentul de apartenență și mândrie față de națiune.

1. Tradiția ca Resursă Didactică Activă

Educația în valori nu poate fi făcută doar în imaginație. La Școala Gimnazială Telești, tradiția locală, cum ar fi folclorul, meșteșugurile și istoria orală, este folosită ca un „laborator viu”. Incorporarea acestor elemente în lecțiile de Limba și Literatura Română, Istorie sau Educație Socială face posibilă utilizarea metodei învățării prin descoperire. Elevii nu mai urmăresc doar istoria, ci acum studiază și descoperă pe propria lege moștenirea culturală a poporului.

2. Metodologii Interdisciplinare: Între Digital și Arhaic

O metodă nouă implica folosirea tehnologiei pentru a păstra tradiția înregistrată. Proiecte precum „Arhiva Digitală a Tradițiilor din Telești” oferă elevilor posibilitatea de a folosi metode moderne, cum ar fi fotografia digitală, interviurile audio și prezentările multimedia, pentru a păstra mărturiile ale culturii poporului. Această combinație de metode vechi și noi dezvoltă atât abilități tehnice, cât și o înțelegere profundă a esteticii și eticii.

3. Impactul Educativ al Parteneriatului Școală-Comunitate

Activitățile din afara școlii care se îndreaptă spre cultura și tradiția sunt foarte importante pentru dezvoltarea personalității elevului. Organizarea unor ateliere de lucru, șezători sau vizite de documentare face din procesul de învățare o experiență care se amintește ușor. Prin aceste strategii,

școala își menține rolul de centru cultural al comunității, unde valorile morale, cum ar fi respectul față de ceilalți și munca serioasă, sunt învățate și păstrate.

Concluzii:

Implementarea unei metode care își ia în considerare cultura și tradiția este, după părerea mea, cea mai sigură cale de a oferi o educație autentică. La Școala Gimnazială Telești, ne propunem să formăm nu doar elevi bine informați, ci mai ales persoane care să știe de unde vin, ce dețin demnitatea de a fi români și care să poarte cu dreptate identitatea română într-un mediu european.

BIBLIOGRAFIE:

Cucoș, C. (2014). Educația. Dimensiuni axiologice și transdisciplinare, Editura Polirom.

Ghinoiu, I. (2001). Sărbători și obiceiuri românești, Editura Elion.

Programele școlare pentru disciplinele din aria curriculară „Om și societate”.

INSTRUMENTE DIDACTICE ȘI RESURSE PENTRU ȘCOALA VIITORULUI

PROF. GORUN COSTIN MIREL
ȘCOALA GIMNAZIALĂ BIRDA, TIMIȘ

În contextul unei societăți caracterizate de schimbări accelerate, procesul educațional necesită metode inovatoare care să susțină implicarea activă și învățarea reflexivă, educația fizică la nivel primar-gimnazial având un rol esențial în formarea armonioasă a elevilor, contribuind atât la dezvoltarea competențelor motrice, cât și la consolidarea abilităților socio-emoționale și a spiritului de colaborare. Prezentul material propune un set de jocuri educaționale aplicabile direct la clasă, adaptate particularităților elevilor ciclului primar-gimnazial, cu scopul de a transforma ora de educație fizică într-un spațiu interactiv, formativ și orientat spre dezvoltarea competențelor secolului XXI.

Nivelul primar-gimnazial reprezintă o etapă esențială în dezvoltarea personalității elevului. Adolescența timpurie este caracterizată de nevoia de afirmare, de creșterea dorinței de autonomie și de o sensibilitate accentuată față de relațiile sociale. În acest context, educația fizică nu poate rămâne limitată la dezvoltarea capacităților motrice, ci trebuie să contribuie la formarea competențelor transversale: cooperare, leadership, autoreglare, responsabilitate și gândire strategică.

Școala viitorului solicită abordări interactive, participative și reflexive. Jocul educațional devine un instrument pedagogic complex, care permite îmbinarea dimensiunii motrice cu cea cognitivă și socio-emoțională. Prin structura sa dinamică, jocul favorizează implicarea activă, motivația intrinsecă și învățarea experiențială.

Jocuri educaționale pentru implicare activă și responsabilizare

1. „Escape Sportiv” – rezolvare de probleme prin activitate motrică

Adaptat pentru nivelul ciclului primar - gimnazial, jocul constă în organizarea a patru stații cu sarcini diferite: forță, viteză, coordonare și strategie. Fiecare stație oferă o „cheie” simbolică (o cifră sau un indiciu). Echipele trebuie să finalizeze toate probele pentru a descoperi codul final.

Elevii sunt motivați de componenta ludică și de obiectivul comun, iar experiența capătă caracter interdisciplinar prin integrarea elementelor de logică și strategie.

2. „Misiunea Antrenorul” – dezvoltarea leadershipului și a comunicării

Acest joc presupune organizarea clasei în echipe de 4–5 elevi. Fiecare echipă desemnează un „antrenor”, care primește un circuit motric structurat (exerciții de coordonare, forță, viteză). Rolul său este de a explica echipei sarcinile fără a demonstra fizic exercițiile.

Elevii învață să ofere și să primească instrucțiuni clare, să colaboreze eficient și să își asume roluri diferite în cadrul grupului.

Jocuri pentru dezvoltarea competențelor socio-emoționale

„Liga Valorilor în Sport” – educație prin fair-play

La nivel gimnazial, competiția poate genera atât motivație, cât și tensiuni. Jocul „Liga Valorilor” introduce un sistem de punctare dublă: performanță motrică și comportament fair-play.

Punctele sunt acordate pentru:

- respectarea regulilor;
- susținerea colegilor;
- acceptarea deciziilor;
- comportament etic.

Această abordare schimbă accentul de la câștig exclusiv la calitatea participării.

Impact educațional:

- consolidarea valorilor sportive;
- autocontrol emoțional;
- dezvoltarea empatiei;
- formarea responsabilității sociale.

Jocuri pentru creativitate și gândire inovatoare

„Design Your Game” – învățare prin creație

Elevii, organizați în echipe, sunt provocați să creeze un joc sportiv nou folosind materiale disponibile (minge, jaloane, cercuri). Ei trebuie să definească regulile, scopul și sistemul de punctare.

Acest joc:

- stimulează creativitatea;
- dezvoltă gândirea critică;
- consolidează capacitatea de planificare;
- favorizează colaborarea.

În etapa de testare, celelalte echipe evaluează claritatea regulilor și eficiența jocului, iar la final se realizează o reflecție colectivă asupra procesului.

Jocuri pentru învățare reflexivă și autoreglare

„Jurnalul Sportiv al Performanței”

La finalul lecției, elevii completează o fișă scurtă de reflecție care include:

- Ce am reușit astăzi?
- Ce mi-a fost dificil?
- Ce pot îmbunătăți?
- Cum m-am implicat (autoapreciere 1–5)?

Introducerea reflecției sistematice contribuie la dezvoltarea metacogniției și a responsabilității personale. Elevii devin conștienți de propriul progres și învață să își stabilească obiective realiste.

Contribuția jocurilor educaționale la profilul elevului din ciclul primar- gimnazial

Integrarea acestor jocuri în ora de educație fizică susține dezvoltarea unui profil complex al elevului:

- autonom și responsabil;
- capabil să lucreze în echipă;
- conștient de propriile resurse;
- deschis către inovație;
- orientat spre progres personal.

Prin combinarea dimensiunii motrice cu cea reflexivă și socială, educația fizică devine un spațiu privilegiat pentru formarea competențelor necesare unei lumi în continuă schimbare.

Concluzii

În școala viitorului, educația fizică trebuie să depășească modelul tradițional centrat exclusiv pe execuția tehnică. Jocul educațional, structurat pedagogic și adaptat nivelului

gimnazial, reprezintă un instrument eficient pentru implicarea activă a elevilor și pentru dezvoltarea competențelor transversale.

Prin introducerea elementelor de leadership, reflecție, colaborare și creativitate, ora de educație fizică devine un cadru formativ complex, capabil să răspundă cerințelor unei societăți dinamice și imprevizibile. Transformarea practicilor didactice în această direcție contribuie la formarea unor tineri echilibrați, responsabili și pregătiți pentru provocările viitorului.

BIBLIOGRAFIE :

Arnold, P. J. Education, Movement and the Curriculum. London: Falmer Press, 1991.

Bocoș, M. Teoria și practica instruirii. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană, 2020.

Bota, A. Exerciții fizice pentru viață activă. București: Editura Didactică și Pedagogică, 2006.

Cucos, C. Pedagogie. Iași: Editura Polirom, 2014.

European Commission. Council Recommendation on Key Competences for Lifelong Learning. Bruxelles, 2018.

European Commission. Digital Education Action Plan 2021–2027. Bruxelles, 2020.

Griffin, L. L., & Butler, J. I. Teaching Games for Understanding: Theory, Research, and Practice. Champaign, IL: Human Kinetics, 2005.

Kirk, D. Physical Education Futures. London: Routledge, 2010.

Rink, J. E. Teaching Physical Education for Learning (7th ed.). New York: McGraw-Hill, 2014.

Siedentop, D., Hastie, P., & van der Mars, H. Complete Guide to Sport Education (3rd ed.). Champaign, IL: Human Kinetics, 2019.

Voiculescu, F. Metodica predării educației fizice și sportului. București: Editura Universitară, 2013

CONȚINUTUL ȘI EFICIENȚA ÎNTRECERII SUB FORMĂ DE JOCURI ȘI ȘTAFETE APLICATIVE ÎN ORELE DE EDUCAȚIE FIZICĂ LA CICLUL PRIMAR (Studiu de specialitate)

PROF. GORUN COSTIN MIREL
ȘCOALA GIMNAZIALĂ BIRDA, TIMIȘ

*"Rolul jocului în viața copilului este o pregătire pentru viața de mai târziu
dar mai presus de toate el este însăși viața copilului."*

(M. Dougall)

Omul tinde spre perfecționarea sa fizică intelectuală și morală în scopul transformării sale din individualitate în personalitate. Acest lucru se poate însuși, învăța, consolida și perfecționa și prin practicarea nemijlocită sub formă de jocuri, ștafete, parcursuri aplicative sub formă de întrecere. Copilul de azi trebuie pregătit pentru o societate dinamică, în continua evoluție, societate care cere o anumită configurație fizică, intelectuală, morală, civică, un anumit profil care să îmbine în mod armonios, laturile personalității sale: un individ sănătos, armonios dezvoltat fizic, cu o înaltă calificare, un om cu o gândire creativă, rapidă, cu spirit de inițiativă, cu capacitate de a selecta, sistematiza și reorganiza informațiile, de a alege cele mai bune soluții și de a decide rapid aplicarea lor în practică.

Preocuparea continuă de a organiza mișcarea pentru fiecare individ în scopul dezvoltării generale angajează în egală măsură familia, școală, instituțiile specializate ale statului. Educația fizică școlară dezvoltă armonios tot organismul, coordonează funcțiile musculare, asigură randamentul lor economic și acordă un loc important elementului estetic, punând preț pe frumusețea mișcărilor pentru a atinge desăvârșirea corporală.

În lecția de educație fizică, jocurile de mișcare, ștafetele și parcursurile aplicative sunt mișcări concepute special care realizează o prelucrare sistematică a întregului organism prin angrenarea în lucru global sau analitic a majorității grupelor musculare și articulațiilor, în vederea asigurării dezvoltării armonioase a organismului și pregătirii pentru efort. Se poate obține și o poziție corectă a corpului și sunt corelate unele deficiențe și deviații. Jocurile de mișcare, ștafetele și parcursurile, practicate sub formă de întrecere vizează formarea deprinderilor motrice

fundamentale, ce stau la baza motricității generale. Pentru copil jocul reprezintă inițial un mijloc de cunoaștere a lumii înconjurătoare, o sursă de noutate, urmând ca odată cu înaintarea în vârstă comportamentul ludic al acestuia să se modifice, să capete complexitate. Pentru adult jocul nu mai reprezintă un mijloc formativ, ci o modalitate de a-și petrece timpul liber, dar baza jocului a fost pusă încă din frageda copilărie.

Am abordat această temă și datorită faptului că jocurile de mișcare în cadrul lecției de educație fizică se pot folosi în majoritatea verigilor. Eficiența activității se apreciază în primul rând prin progresele pe care le realizează elevii în însușirea cunoștințelor, în formarea deprinderilor și priceperilor și în dezvoltarea calităților motrice.

Întrecerea deține un rol important în formarea personalității copilului oferindu-i posibilitatea definirii continue a trăsăturilor sale cognitive afective moral-volitiv. Cea mai importantă este satisfacția pe care jucătorii o obțin prin întreceri sub formă de jocuri, ștafete și parcursuri aplicative.

Baza jocului o constituie diferitele activități motrice efectuate de subiect și îngrădite parțial de o serie de reguli. Conținutul se stabilește în funcție de scop și determină forma jocului. Una dintre condițiile utilizării eficiente a jocului de mișcare este aceea a cunoașterii structurii acestuia. Pe baza ei se poate realiza selectarea jocurilor, în funcție de obiectivele de instruire propuse și în același timp, se poate acționa asupra lor în sensul adaptării la cerințele unei anumite activități.

Astfel, structura unui joc include:

- denumirea sugestivă pentru sarcinile motrice incluse în jocul respectiv; cu ajutorul acestei denumiri se evoca, de cele mai multe ori experiența de viață a copiilor și se creează o atmosferă favorabilă implicării acestora în activitate;

- scopul - definește sensul activităților motrice ale jucătorilor, unele pot viza ocuparea teritoriului echipei adverse, altele atingerea unor ținte, altele rezolvarea unor sarcini motrice în timp cât mai scurt; în funcție de vârstă și nivelul de pregătire al copiilor, se va opta pentru un anumit grad de complexitate a jocului;

- participanții - vârsta constituie unul dintre cele mai importante criterii care stau la baza selectării jocului; numărul și genul copiilor determină modul de organizare a acestora, respectiv alcătuirea echipelor și disponerea lor în teren;

- materialul - definește resursele materiale solicitate de joc; integritatea și adecvarea acestora la posibilitățile motrice ale copiilor și la obiectivele de instruire constituie condiții de reușită a folosirii acestor mijloace didactice;

- regulile - cuprind totalitate normelor de conduită și să le respecte participanții la joc; respectarea acestora este esențială pentru desfășurarea lui în condiții sigure și echitabile pentru toți copiii.;

- sarcina motrică - se referă la acțiunea motrică pe care trebuie să o efectueze copiii, în funcție de obiectivul stabilit și de nivelul bio motric al copiilor, se vor alege cele mai potrivite mișcări ce trebuie executate.

Cunoașterea structurii jocului susține efortul profesorilor de a le folosi ca mijloace de instruire și nu doar de recreere. Alegerea acestei teme constituie o provocare în a demonstra că prin intermediul jocurilor și parcurșurilor aplicative realizate sub formă de întrecere, lecțiile de educație fizică devin mai eficiente și mai atractive.

Într-o eră dominată de ecrane și sedentarism, educația fizică în școli a încetat de mult să fie o simplă lecție recreativă. Pentru copiii din ciclul primar (6-11 ani), mișcarea reprezintă fundamentul pe care se construiește nu doar sănătatea fizică, ci și echilibrul emoțional și succesul academic.

1. Dezvoltarea armonioasă și „alfabetizarea” motrică

La vârsta școlară mică, organismul este într-un proces accelerat de creștere. Educația fizică ajută la:

- Dezvoltarea coordonării: Copiii învață să își controleze corpul, îmbunătățindu-și echilibrul și reflexele.

- Prevenirea problemelor posturale: Exercițiile corecte previn deviațiile coloanei vertebrale

(precum scolioza) cauzate de poziția incorectă în bancă.

- Controlul greutateii: Activitatea fizică regulată este principala barieră împotriva obezității infantile.

2. Combustibil pentru creier: Relația dintre sport și note

Studiile arată că există o legătură directă între activitatea fizică și performanța școlară. Mișcarea crește fluxul de sânge către creier și stimulează eliberarea neurotrofinelor, substanțe care ajută la formarea conexiunilor neuronale.

- Concentrare sporită: După o oră de efort fizic, capacitatea de atenție a elevului la orele de

matematică sau limba română crește semnificativ.

- Memorie mai bună: Activitatea fizică susține hipocampusul, zona creierului responsabilă cu

memoria verbală și învățarea.

3. Școala caracterului: Valori predate pe terenul de sport

Educația fizică este locul unde teoria despre „fair-play” devine practică. Aici, copiii deprind abilități sociale esențiale:

- Colaborarea: Jocurile de echipă îi învață că succesul depinde de ceilalți.
- Reziliența: Copilul învață să piardă cu demnitate și să încerce din nou după un eșec.
- Disciplina: Respectarea regulilor jocului se traduce, mai târziu, în respectarea regulilor societății.

„Educația fizică nu formează doar sportivi, ci formează oameni sănătoși, disciplinați și capabili să lucreze în echipă.”

4. Sănătatea mentală și reducerea stresului

Chiar și cei mici pot resimți anxietatea legată de performanța școlară sau integrarea socială. Sportul funcționează ca un „eliberator” de stres prin producerea de endorfine (hormonii fericirii), oferind o stare de bine care se reflectă în comportamentul general al copilului.

Concluzie

Educația fizică în ciclul primar nu este un timp „furat” din programul de studiu, ci o investiție în capacitatea copilului de a învăța și de a crește sănătos. O oră de sport bine structurată este la fel de valoroasă ca o oră de lectură, oferind instrumentele necesare pentru o viață echilibrată.

BIBLIOGRAFIE:

Didactica educatiei fizice - Monica Stanescu, editura UNIVERSITARA 2013, editia I
Didactica specialitatii in educatie fizica si sport – Iuliana Palade, sinteza

PREDAREA SCRIERII LA CLASA PREGĂTITOARE ȘI CLASA I

*PROF. ÎNV. PRIMAR, GORUN MIRELA
COLEGIUL NAȚIONAL „GEORGE COȘBUC” MOTRU*

Însușirea corectă a scrierii este un proces complex și de lungă durată ale cărui baze se pune în clasa pregătitoare, dar procesul formării și perfecționării acestei deprinderi continuă și în clasele următoare. Succesul în formarea deprinderii de scriere este condiționat de efortul intelectual depus de fiecare elev în actul învățării. Învățarea propriu-zisă a scrisului poate avea loc atunci când copilul posedă anumite reprezentări spațiale de formă, mărime, direcție, vecinătate, dar dispune și de maturitatea motrică care să-i permită coordonarea oculo-motorie necesară reprezentării semnelor grafice.

Învățarea scrierii se realizează în strânsă legătură cu cititul. Față de citit, scrisul implică pe lângă un efort intelectual intens și un efort fizic deosebit de solicitant pentru școlarul mic.

Scrisul este inclus în categoria deprinderilor motrice care se formează prin stabilirea unor relații automatizate între datele perceptive și actele motrice corespunzătoare. Dar deprinderea de scriere este, în primul rând, o deprindere intelectuală pentru că presupune automatizarea unor aspecte ale proceselor de observație, de memorie și de imaginație, incluzând în faza inițială acea verigă motrice, care se reduce pe măsură ce acțiunea de scriere se interiorizează.

Pentru a realiza însușirea scrierii corecte de către micii școlari, învățătorul trebuie să cunoască o gamă variată de metode și procedee didactice pe care să le aplice, în funcție de caracteristicile colectivului de elevi, să cunoască laturile vieții psihice implicate în actul învățării, să cunoască particularitățile individuale ale elevilor săi.

De aceea, în perioada pre-abecedar, trebuie organizate numeroase activități care au ca scop:

- identificarea elevilor cu defecte de vorbire;
- corectarea greșelilor în cadrul activităților la clasă sau îndrumarea cazurilor mai grave spre cel

mai apropiat cabinet logopedic;

- cultivarea auzului fonematic, în care să primeze metoda fonetică, analitico-sintetică.

La intrarea în școală elevii stăpânesc în bună parte sistemul limbii materne. În medie, vocabularul lor activ și pasiv este de 3400-3500 de cuvinte. Însă sunt frecvente cazurile de vorbire deficitară cu care învățătorul se poate întâlni la intrarea copilului în școală. Printre aceste deficiențe se regăsesc frecvent următoarele exemple:

- pronunțarea greșită a nesonantelor fricative (*s, z, ș, j*), precum și a sonantelor lichide (*r și l*);
- înlocuirea lui *r* cu *l* : *lău* (rău), *melg* (merg);
- înlocuirea lui *j* cu *z* : *zucălii* (jucării), *cozoc* (cojoc);
- substituirea lui *g* cu *j* : *culeje* (culege), *ninje* (ninge);
- substituirea lui *ș* cu *s* : *sase* (șase), *scolar* (școlar);
- substituirea lui *c* cu *t* sau *ț* : *topii* (copii), *plațe* (place);
- omiterea unor sunete din cuvânt : *fumos* (frumos), *pâne* (pâine);
- folosirea greșită a numărului, genului și cazului substantivelor (*mama s-au dus la piață*;
mingea lui fetița aceea; păpușa nu rochie roșu);
- folosirea unui număr mare de regionalisme: *zine* (vine), *nimărui* (nimănu), *mere* (merge);
- bâlbâiala, o deficiență mai gravă care se poate corecta în timp.

Pentru a controla pronunția și vorbirea tuturor copiilor din clasă, se folosește, de regulă, metoda convorbirii. Conversațiile pot fi individuale sau colective, pe baza unor obiecte prezentate (imagini, planșe, etc), solicitându-se copiilor să pronunțe, să enumere, să descrie, să caracterizeze, căutând să fie prezente sunete în combinații mai dificile.

Corectarea dicției elevilor se face prin exerciții de dezvoltare a auzului fonematic, prin exerciții de gimnastică articulară, exerciții și mișcări respiratorii, exerciții pentru deprinderea unei poziții corecte a corpului și exerciții de gimnastică linguală.

Pe parcursul efectuării exercițiilor, exigența învățătorului trebuie să crească treptat, iar observațiile să aibă un caracter general pentru a nu-i complexa pe cei în cauză.

Activitatea de corectare și prevenire a defectelor de vorbire este eficientă dacă învățătorul oferă un model de dicție impecabilă, dacă această activitate este continuă și dacă la ea participă toți adulții care concură la educarea și instruirea școlarului.

Scrisul, ca mișcare grafică voluntară, este un act conștient și transformarea lui în acțiune se realizează prin exerciții. Iată care sunt fazele distincte în formarea deprinderii de scriere:

1. Faza de orientare cuprinde mânguirea corectă a instrumentului de scris, stabilirea poziției corecte a corpului și a mișcărilor mâinii în vederea formării gestului grafic, reprezentarea intuitivă a elementelor grafice, executarea modelului de către învățător însoțite de verbalizarea necesară, însușirea elementelor grafice de către elev.

2. Faza analitică - simultan cu analiza și reproducerea sonoră a sunetelor, recunoașterea grafemului, pronunțarea fonemului până la reproducerea cursivă; se fac sinteze de două - trei litere care se reproduc în scris, se fixează regulile tehnice și igienice ale scrisului;

3. Faza analitică și sintetică: constă în înlănțuirea și unificarea componentelor grafice;

4. Faza sintetică este faza în care scrierea literelor devine un mijloc de exprimare grafică a ideilor, scrisul se automatizează, se accelerează viteza grafiei, fără să se neglijeze calitatea estetică.

Formarea deprinderilor de scriere este un proces complex și îndelungat, care presupune multe exerciții și răbdare din partea elevului și mulă competență din partea dascălului său. Elevul trebuie îndrumat să-și concentreze atenția în timpul scrisului asupra următoarelor probleme esențiale:

- să recunoască fiecare sunet din structura fonetică a cuvântului;
- să realizeze procesul de analiză grafică pe plan perceptiv și mintal;
- să realizeze sinteza prin combinarea elementelor grafice (însușite în perioada preabecedară) în scrierea literei și combinarea literelor în cuvinte;
- să-și controleze mișcărilor mâinii care scrie pentru a respecta regulile grafice, a da forma corectă literei, a respecta cerințele de ordin estetic (mărime, grosime, grad de înclinație, așezare în pagină);

- să-și controleze permanent poziția corpului și poziția instrumentului de scris pentru a asigura corectitudinea estetică, viteza și igiena scrisului.

În cadrul etapei de alfabetizare în atenția învățătorului să fie cel puțin un minim de demersuri metodice: prezentarea unui afiș cu o imagine ce conține în denumirea ei sunetul în studiu, identificarea sunetului în structura fonetică a cuvântului, prezentarea literei de mână scrisă pe afiș și enumerarea elementelor grafice componente, scrierea model de către învățător a acestor elemente și a literei, scrierea literei de către elevi, scrierea unor cuvinte accesibile care cuprind această literă, scrierea unei propoziții care include unul - două cuvinte scrise cu litera nouă, consolidarea semnului grafic studiat prin copieri, transcrieri și dictări.

Toate aceste demersuri presupun aspecte metodice care țin de talentul și măiestria învățătorului. Observând micii școlari în timpul scrisului, constatăm că mișcărilor lor sunt rigide, își schimbă des poziția corpului, mușchii sunt încordați, le transpiră palmele, scot limba și își balansează picioarele. Aceste manifestări trebuie eliminate prin observații și îndrumări permanente pentru că, astfel, ele măresc consumul de energie, grăbesc apariția oboselii și nu permit realizarea unui scris de calitate.

Din primele zile ale învățării scrisului este important ca elevii să fie deprinși cu normele de ortografie și punctuație specifice acestei perioade, învățătorului revenindu-i dificila sarcină de a preveni fenomenul de dizortografie.

Dacă responsabilitatea profesională a dascălului se conjugă cu dragostea pentru carte a elevului, succesul școlar este asigurat. Nu trebuie, însă, să uităm că niciuna dintre cele două condiții nu poate lipsi.

BIBLIOGRAFIE:

- Nicolescu, Estera, DIDACTICA LIMBII ȘI LATERATURII ROMÂNE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR , Editura Egal, Bacau, 2003;**
Manolescu, Nicolae, (2002), Cititul și scrisul, Iași, Editura Polirom;
Programa școlară pentru disciplina Comunicare în limba română, (2013)

CREATIVITATEA ELEVILOR ANALIZATĂ PSIHOLOGIC ȘI CULTIVATĂ PRIN DIVERSE DISCIPLINE ȘI METODE (Studiu de specialitate)

PROF. ÎNV. PRIMAR, GORUN MIRELA
COLEGIUL NAȚIONAL „GEORGE COȘBUC” MOTRU

Creativitatea propriu-zisă are următoarele accepțiuni de bază: ca proces și activitate, ca substructură de personalitate, ca particularitate a rezultatelor obținute.

Creativitatea elevului se evidențiază în raport cu procesul de creație, fenomen de extremă complexitate prin care se elaborează fie o operă de artă, fie o inovație tehnică, fie o nouă teoremă matematică. Ideea este în strânsă legătură cu produsul activității, dacă el este original. Rezultatul procesului creator se explică prin creativitatea unei persoane, deci creativitatea constituie o capacitate complexă a omului, o structură caracteristică a psihicului care face posibilă opera creatoare.

Factorii care determină creativitatea se împart în trei categorii:

A) **Factorii intelectuali** ai creativității: fluiditatea intelectului, flexibilitatea lui, originalitatea soluțiilor, imaginația, memoria, gândirea, spiritul de observație.

B) **Factorii de personalitate**: aptitudinea, motivația, voința, sensibilitatea la probleme, atitudinea creativă.

C) **Factorii externi**: mediul social, stadiul atins în cercetare, concepția profesorului.

Procesul creator este unul de lungă durată, în care se pot distinge patru etape/ faze :

I. **Faza de preparare** începe cu, conturarea problemei sau a intenției. Urmează acumularea de informații prin observații, experiențe, lecturi. Apoi se organizează materialul, se elaborează ipotezele și se schițează proiectul.

II. **Faza de incubație** – faza încercărilor nereușite. Acum se realizează impregnarea inconștientului cu diferite alternative, încercări. Progresul atârână de transformările inconștientului al căror mecanism ne este necunoscut.

III. **Faza de iluminare** poate să se desfășoare prin două modalități: Poate avea loc o iluminare subită, opera artistului apărând în toate detaliile ei, însoțită de o puternică trăire

afectivă. Se vorbește de inspirație. În știință, soluția apare cu claritate, este intuită, o cunoaștere globală, bogată și instantanee.

Alteori, intervine doar o singură idee, ce constituie un pas înainte, fără a duce la soluția finală. Urmează o perioadă de stagnare, urmată de încă un pas înainte.

IV. **Faza verificării**, în care se studiază soluțiile intuite, se fac, comparații și verificări. Ele sunt necesare, fiindcă nu orice idee, apărând subit, este neapărat justă.

Se disting cinci tipuri de creativitate, care se dezvoltă prin diverse discipline :

1) **Creativitatea expresivă** o găsim atunci când are loc o exprimare liberă și spontană a persoanei, fără preocupări de utilitate sau valoare. E cazul desenelor realizate de copii.

2) **Creativitatea productivă** o găsim atunci când persoana și-a însușit priceperi și deprinderi care permit să producă lucruri utile, dar lipsite de originalitate. E nivelul la care se situează tehnicienii.

3) **Creativitatea inventivă** este cea care face posibile invențiile, în care se aduc îmbunătățiri produselor, experiența dobândită fiind generalizată în mod original.

4) **Creativitatea inovatoare** duce la modificări importante ale principiilor ce stau la baza unui domeniu. Ea caracterizează nivelul creațiilor realizate de persoane talentate.

5) **Creativitatea emergentă** se manifestă la omul de geniu, care revoluționează un domeniu științific ori creația artistică, deschizând căi noi de abordare, așa cum a realizat Einstein în fizică sau Beethoven în muzică.

Profesorii au menirea de a identifica și de a stimula potențele creatoare ale elevilor prin diverse discipline, deoarece, așa cum bine se spunea într-o cugetare din literatura americană: „*Munca învățătorului are efect asupra eternității și nu se poate spune niciodată unde se oprește influența sa*”. Stimularea creativității copiilor pleacă de la stabilirea relației democratice dintre profesor și elevi, utilizarea metodelor active de învățare la toate disciplinele, evaluarea constructivă și semnificativă, folosirea altor recompense decât calificativele, recomandarea sarcinilor diferențiate în funcție de interesul școlarului, neutilizarea limbajului coercitiv de către cadrul didactic, organizarea activităților extrașcolare (Cercul de teatru școlar, Cercul de matematică distractivă, Cercul de pictură, Școlarul – profesor pentru o oră, Distracțiile de vineri), ajungându-se la modificarea stilului de lucru al profesorului român, pentru a cultiva creativitatea elevilor.

La limba română, se poate cere copiilor să redacteze o compunere în legătură cu un obiect minor (un stilou trist), să completeze versurile unei poezii așa încât să rimeze, să regizeze o scenetă și să interpreteze un rol.

La matematică, profesorul să propună probleme care au multiple soluții. Apoi școlarii să creeze enunțurile problemelor folosind numerele date.

La geografie, sunt interesante călătoriile pe hartă, cu amplasarea vederilor cu obiectivele turistice, specifice anumitor localități.

La istorie, se poate recomanda completarea unei hărți cu simboluri, imaginându-și o strategie de luptă pentru apărarea țării.

Cultivarea creativității se poate face la toate disciplinele, în special, la cele de natură artistică: educație plastică, abilități practice, muzică. Însăși formarea unei culturi generale solide este una din condițiile favorizării transferului de soluții, sprijin important pentru dezvoltarea creativității.

Organizarea expozițiilor, ca și excursiile, largesc orizontul elevilor, câmpul fanteziei și sunt prilejuri de nenumărate întrebări.

Teresa Amabile propune, în cartea „Creativitatea ca mod de viață. Ghid pentru părinți și profesori”, jocuri, exerciții, dialoguri și idei, din care am selectat câteva: „Panoul marilor idei îndrăznețe”, „Posibilități nelimitate”, „Jocuri pe care nu le poți pierde”.

Există bariere ale creativității, cum ar fi: conformismul, algoritmi învățați, obstacolele emotive.

Psihologii preocupați de **dezvoltarea creativității** au propus numeroase metode și procedee de cultivare a creativității, îndeosebi metode asociative ce pun accentul pe libertatea asociațiilor, a gândirii necontrolate, considerându-se că soluțiile vin din inconștient. Cea mai răspândită metodă este **brainstorming**, ceea ce înseamnă „furtuna creierului”, termen tradus la noi prin „asaltul de idei”. Ea se bazează pe convingerea că, atunci când suntem într-o perioadă de iluminare, nu trebuie să analizăm critic ideile, deoarece analiza inhibă apariția altor sugestii.

Mai sunt și alte metode și procedee, unele intuitive, altele analitice, care sunt de natură să favorizeze apariția unor soluții neașteptate, precum:

I. Metode care favorizează înțelegerea conceptelor și ideilor, valorifică experiența proprie a elevilor, dezvoltă competențe de comunicare și relaționare, de deliberare pe

plan mintal și vizează formarea unei atitudini interactive: Dezbateră pro și contra; Învățarea prin dramatizare; Jocul de rol.

II. Metode care stimulează gândirea și creativitatea, îi determină pe elevi să caute și să dezvolte soluții pentru diferite probleme, să facă reflecții critice și judecăți de valoare, să compare și să analizeze situațiile date: Studiul de caz sau Metode de creativitate: Brainstorming, Sinectica, Philips 66, Brainwriting(6/3/5).

III. Metode prin care elevii sunt învățați să lucreze productiv cu alții și să-și dezvolte abilități de colaborare și ajutor reciproc: Mozaicul și Proiectul.

IV. Metode care pot fi aplicate la grupe de elevi și rezolvate prin cooperare uneori, iar alteori aplicate frontal sau individual: conversația, problematizarea, observația, experimentul, modelarea, exercițiul, lucrările practice.

Din aplicarea metodelor s-au desprins concluziile care privesc strategia și tactica necesară pentru cultivarea creativității elevilor.

BIBLIOGRAFIE:

- Amabile, Teresa (1997) - Creativitatea ca mod de viață. Ghid pentru părinți și profesori, Ed. Știință și tehnică, București**
- Ausubel, D.P. și Robinson, F.G. (1981) - Învățarea în școală, E.D.P., București**
- Cosmovici, Andrei și Iacob, Luminița (1997) - Psihologie școlară, Ed. Polirom, Iași**
- Iucu, Romiță (2005) - Teoria și metodologia instruirii, București**
- Joița, Elena (2003) - Pedagogie și elemente de psihologie școlară, Ed. Arves, Craiova**
- Munteanu, A. (1994) - Incursiune în creatologie, Ed. Augusta, Timișoara**
- Crețu, Tinca (2004) - Psihologia educației, Ed. Credis, București**
- Negoescu, Victoria (1981) - Factorii favorizanți ai creativității, E.D.P., București**
- Roco, Mihaela (2001) - Creativitate și inteligență emoțională, Ed. Polirom, Iași**
- Roșca, Alexandru (1981) - Creativitatea generală și specifică, Ed. Academiei, București**
- Stoica, Ana (1983) - Creativitatea elevilor, E.D.P., București**
- Tomșa, Gheorghe (2005) - Psihopedagogie preșcolară și școlară, Ed. Coresi, București**
- Zlate, M. (1994) - Fundamentele psihologiei, Ed. Hiperion, București**

ȘCOALA VIITORULUI: EDUCAȚIA DIGITALĂ

*PROF. ÎNV. PRIMAR, GUȚILĂ DENISA-MĂDĂLINA,
LICEUL TEHNOLOGIC STOINA, STOINA*

Adaptarea sistemului educațional la noile cerințe ale erei digitale este necesară din cauza schimbărilor societății moderne. Integrarea tehnologiei în învățământul primar trebuie făcută treptat și adaptat particularităților de vârstă, cu scopul principal de a promova învățarea activă și formarea competențelor de bază.

Digitalizarea implică nu numai utilizarea instrumentelor tehnologice, ci și regândirea abordărilor educaționale pentru a permite elevilor să participe activ la procesul de construire a cunoașterii. Studiile de specialitate subliniază rolul pe care tehnologia îl joacă în facilitarea învățării interactive și personalizate. Învățarea centrată pe elev, constructivismul și învățarea colaborativă sunt modele pedagogice moderne care încurajează utilizarea resurselor digitale pentru a spori creativitatea și gândirea critică.

Utilizarea tehnologiei trebuie să fie bazată pe trei principii principale: accesibil, relevant pentru educație și echilibru între activitățile digitale și tradiționale. Această schimbare în învățământul primar implică nu doar adăugarea de resurse tehnologice, ci și o regândire a procesului educațional pentru a-l adapta nevoilor și caracteristicilor elevilor din generația digitală. Utilizarea tehnologiei în clasă are potențialul de a îmbunătăți eficiența învățării; cu toate acestea, succesul acestei implementări depinde de modul în care este folosită în contextele educaționale adecvate.

Stimularea învățării active este un prim avantaj al digitalizării. Utilizarea unei aplicații interactive de tip quiz în cadrul unei activități la clasa a II-a de Comunicare în limba română a fost o modalitate distractivă de a verifica înțelegerea textului narativ. Elevii au consolidat cunoștințele prin răspunsurile rapide la întrebările de pe tablă. Această metodă de evaluare a ridicat nivelul de implicare și entuziasm al elevilor, chiar și în rândul elevilor mai puțin activi.

Digitalizarea facilitează, de asemenea, învățarea prin vizualizare, care este importantă la vârste mici. Ciclul apei a fost discutat folosind un material video animat într-o lecție de matematică și explorarea mediului în clasa a III-a. Elevii au făcut apoi un poster digital simplu care a descris pas cu pas procesul. O mai bună înțelegere a ideilor și dezvoltarea competențelor digitale de bază au fost ajutate de această combinație de activitate practică și resurse multimedia.

De asemenea, digitalizarea îmbunătățește capacitatea de a lucra împreună. Într-o activitate interdisciplinară, elevii au lucrat în echipe pentru a crea o prezentare digitală despre anotimpuri. Fiecare grup a primit sarcini specifice, cum ar fi selectarea imaginilor, redactarea textului sau prezentarea orală. Apoi, rezultatul final a fost prezentat clasei. Această activitate nu numai că vă va îmbunătăți cunoștințele, dar vă va ajuta și să vă îmbunătățiți abilitățile de lucru în echipă și de comunicare.

În ceea ce privește educația, aceste exemple de bune practici arată cât de benefică este tehnologia pentru procesul de învățare. Elevii devin mai interesați, mai motivați și mai interesați să exploreze. În același timp, instructorul schimbă strategiile didactice și ajustează intervenția pentru a satisface cerințele clasei. Dar utilizarea tehnologiei trebuie făcută cu discernământ. Utilizarea excesivă a dispozitivelor poate afecta atenția și sănătatea elevilor, iar accesul inegal la resurse digitale poate face diferența între aceștia. Cadrul educațional este esențial în acest context, deoarece este responsabil de menținerea unui echilibru între metodele tradiționale și moderne.

În concluzie, utilizarea digitalizării în învățământul primar este un instrument util pentru îmbunătățirea actului educațional, dacă este folosită într-un mod adecvat și pedagogic. Exemplele prezentate arată că tehnologia poate ajuta la dezvoltarea competențelor esențiale pentru viitor prin transformarea lecțiilor în experiențe interactive și relevante. Educația digitală nu este o înlocuire a metodelor tradiționale; mai degrabă, este o completare a acestora, oferind noi perspective asupra învățării și dezvoltării elevilor.

BIBLIOGRAFIE:

- Cristea, Sorin. (2017). *Dicționar de pedagogie*. București: Didactică și Pedagogică.**
- Cucoș, Constantin. (2014). *Pedagogie*. Iași: Polirom.**
- Ionescu, Marin. (2018). *Didactica modernă*. Iași: Polirom.**
- Joița, Elena. (2006). *Instruirea constructivistă – o alternativă. Fundamente. Strategii*. București: Aramis.**
- Pânișoară, Ion-Ovidiu. (2015). *Profesorul de succes*. Iași: Polirom.**
- Institutul de Științe ale Educației. (2020). *Repere pentru proiectarea și actualizarea curriculumului național*. București.**
- Ministerul Educației. (2021). *Strategia privind digitalizarea educației din România (SMART-Edu)*. București.**

CREATIVITATEA ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR PRIN PRISMA ARTELOR VIZUALE. LECȚIA VIE A LUI CONSTANTIN BRÂNCUȘI

*PROF. ÎNV. PRIMAR, MIHU SILVIA MIHAELA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ "SFÂNTUL NICOLAE", TÂRGU JIU*

Rezumat

Articolul analizează rolul artelor vizuale în dezvoltarea creativității elevilor din învățământul primar, prin valorificarea patrimoniului cultural local. Fundamentat pe teorii educaționale moderne privind învățarea experiențială și dezvoltarea gândirii divergente, studiul evidențiază potențialul pedagogic al operei lui Constantin Brâncuși și al Ansamblului Monumental din Târgu Jiu ca resursă pentru dezvoltarea competențelor-cheie și consolidarea identității culturale.

Abstract

This paper explores the role of visual arts in fostering creativity in primary education through the valorization of local cultural heritage. Grounded in modern educational theories of experiential learning and divergent thinking, the study highlights the pedagogical potential of Constantin Brâncuși's work and the Monumental Ensemble of Târgu Jiu as educational resources for developing key competences and strengthening cultural identity.

1. Introducere

Educația contemporană pune accent pe dezvoltarea competențelor transversale, între care creativitatea ocupă un loc central. În învățământul primar, integrarea artelor vizuale contribuie la dezvoltarea armonioasă a copilului și la formarea unei gândiri reflexive și autonome.

Într-o lume dominată de tehnologie, viteză și informație, școala primară are misiunea esențială de a forma nu doar competențe academice, ci și caractere creative, flexibile și sensibile la frumos. Artele vizuale devin astfel un pilon fundamental al educației timpurii, oferind copiilor oportunitatea de a-și descoperi identitatea, de a-și exprima emoțiile și de a-și dezvolta gândirea critică.

Pentru noi, cei care trăim în Târgu Jiu, inspirația nu este doar teoretică, ci prezentă în însăși structura orașului, prin opera nemuritoare a lui Constantin Brâncuși.

2. Creativitatea – fundament teoretic

Contribuțiile teoretice ale lui John Dewey, Lev Vygotsky, Howard Gardner și Elliot Eisner subliniază importanța învățării experiențiale, a imaginației și a inteligenței vizual-spațiale în dezvoltarea copilului.

Artele vizuale stimulează gândirea divergentă – capacitatea de a găsi soluții multiple la aceeași problemă. Într-o clasă în care creativitatea este valorizată, nu există „greșit”, ci doar perspective diferite.

În învățământul primar, creativitatea nu reprezintă un „lux artistic”, ci o necesitate educațională. Prin desen, modelaj, colaj sau construcții tridimensionale, elevii:

- își dezvoltă motricitatea fină;
- își exersează imaginația și capacitatea de rezolvare a problemelor;
- învață să comunice nonverbal;
- își consolidează încrederea în sine.

3. Valoarea pedagogică a operei brâncușiene

Opera lui Constantin Brâncuși transmite un mesaj profund actual pentru educație: esența este mai importantă decât detaliul decorativ. Sculptorul nu reproducea realitatea, ci o sintetiza, căutând forma pură, ideea.

Ansamblul Monumental din Târgu Jiu – format din Masa Tăcerii, Poarta Sărutului, Coloana Infinitului – reprezintă o lecție deschisă despre simbol, echilibru și infinit și poate fi valorificat interdisciplinar în activități care dezvoltă competențe matematice, lingvistice, sociale și civice. Pentru elevii din clasa a IV-a coordonată de mine, aceste opere au devenit puncte de plecare pentru activități interdisciplinare:

- realizarea unor compoziții inspirate de formele modulare ale Coloanei;
- discuții despre simboluri și semnificații;
- explorarea ideii de „infinit” prin desen repetitiv sau construcții din materiale reciclabile.

Astfel, pentru noi, orașul a devenit manual viu, iar patrimoniul cultural – instrument didactic.

4. Educația prin artă și identitatea culturală

Integrarea patrimoniului cultural local în activitatea didactică consolidează identitatea elevilor și sentimentul de apartenență. Educația prin artă contribuie la dezvoltarea unei conștiințe culturale și civice solide. Prin includerea artei în procesul educațional, cadrul didactic transformă elevul din receptor pasiv în creator activ. Copilul nu mai memorează informații, ci le reconstruiește prin experiență.

Pentru un elev din Târgu Jiu, numele lui Brâncuși nu trebuie să rămână doar o informație din manual. El poate deveni simbol al perseverenței, al curajului de a gândi diferit și al valorificării rădăcinilor culturale.

5. Concluzii

În învățământul primar, creativitatea nu este opțională – este esențială. Artele vizuale cultivă sensibilitatea, autonomia și gândirea inovatoare, pregătind copilul pentru o societate în continuă schimbare.

Pentru noi, cei din Târgu Jiu, exemplul lui Constantin Brâncuși rămâne o lecție vie: adevărata educație înseamnă să descoperi esența lucrurilor și să ai curajul de a o exprima în forme noi.

Prin artă, copilul învață să creeze.

Prin creativitate, învață să devină.

BIBLIOGRAFIE:

Dewey, J. (1938). Experience and Education. New York: Macmillan.

Eisner, E. W. (2002). The Arts and the Creation of Mind. New Haven: Yale University Press.

Gardner, H. (1983). Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligences. New York: Basic Books.

Torrance, E. P. (1974). Torrance Tests of Creative Thinking. Lexington, MA: Ginn.

Vygotsky, L. S. (1978). Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes. Cambridge, MA: Harvard University Press.

STUDIU DE CAZ - PLAN DE EVALUARE COPIL CU CES

PROF.,MOCIOI VICTORIA SIMONA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ,,ALEXANDRU ȘTEFULESCU"TG-JIU, GORJ

Copiii ale căror capacități sunt dezvoltate sub media vârstei, sunt copii cu cerințe educative speciale. Pot fi afectați din punct de vedere al capacităților fizice sau psihice și pot avea cauzalitatea foarte diversă.

Acești copii nu se pot descurca singuri, ei au nevoie de ajutor, pentru că toți au dreptul la educație, pentru că toți sunt capabili să învețe, pentru că toți au de câștigat, chiar și cei cu dezvoltare normală, care se vor obișnui cu faptul că nu e nici o problemă dacă acești copii sun diferiți.

Cerințele speciale ale copiilor le descoperă în primul rând părinții, deoarece ei sunt "martorii" primilor ani de viață ai acestora, apoi educatoarea, care are obligația de a-i cunoaște pe fiecare dintre copiii cu care lucrează, apoi învățătoarea care continuă procesul educativ început de educatoare..

Copii cu CES sunt în majoritatea școlilor.Ei sunt parte a grupului de copii, participând, după posibilitățile lor la activități și program.

Studierea copiilor cu cerințe educative speciale prezintă un interes particular.

Voi prezenta cazul unui copil ce a fost adus la școală la vârsta de 7 ani , după ce a fost respins de alte unități similare din localitate.

TABLOUL FAMILIEI:

Copilul provine dintr-o familie biparentală, fiind singur la părinți. Familia are o stare materială ce îi permite un trai decent, din familie lucrând tatăl, mama fiind casnică.

TABLOUL COPILULUI

P.A. este un băiat de 7 ani, cu o dezvoltare fizică normală, diagnosticat cu imaturitate comportamentală și dislalie polimorfă.

La intrarea în școală nivelul de inteligență era subnormal, capacitatea de memorare redusă, atenția instabilă, în schimb prezenta un flux verbal intens, deși incoerent.

Adaptarea la mediul școlii s-a făcut relativ ușor, mai greu fiind pentru restul clasei, P.A. având o stare de agitație permanentă, gesturi uneori necontrolate.

Întocmirea **PLANUL DE INTERVENȚIE** s-a impus ca urmare a necesității de a-l include mai ușor în clasă și a început cu culegerea informațiilor de la familie și cu observarea tuturor aspectelor din comportarea copilului la școală.

DEPISTAREA PROBLEMELOR cu care se confrunta P.A. a fost făcută de către mama acestuia, după ce copilul a fost respins în mai multe școli din localitate. Ea a recunoscut că P.A. are probleme numai când

a văzut că acesta nu este acceptat în colectivitate. Care sunt problemele nu a știut să dea relații precise, în schimb a furnizat o serie de alte informații care m-au ajutat în elaborarea planului de intervenție personalizat.

Din EVALUAREA FORTELOR, NEVOILOR ȘI DIFICULTĂȚILOR COPILULUI, făcută ca urmare a observării curente a comportamentului acestuia în grupă , am sesizat următoarele:

Puncte tari :

- dezvoltare fizica normală, stare de sănătate foarte bună,
- disponibilitate la comunicare,
- optimism,
- are deprinderi de autoservire.

Puncte slabe

- în gândire prezenta dificultăți de a opera , analiza și compara, făcând cu greu clasificări (după unul, maxim două criterii)
- la nivelul organelor de simț nu s-au constatat probleme, motricitatea generală fiind normală, dificultăți având în ceea ce privește motricitatea fină;
- prezenta defecte de vorbire multiple;
- atenta era instabilă;
- prezenta semne de hiperactivitate.

Pentru a stabili nevoile de dezvoltare ale copilului am solicitat colaborarea psihologului și a familiei.

Psihologul a diagnosticat copilul ca având un ușor retard, manifestat prin slaba capacitate de analiză, sinteză, comparație, dislalie polimorfă, ambele probleme fiind cauzate de tratarea copilului în familie la un nivel submedie, adică a curențelor educative manifestate prin coroborarea comportamentului părinților la nivelul copilului (de exemplu, au recunoscut că nu i-au corectat vorbirea, dimpotrivă s-au amuzat și au vorbit ei înșiși cum vorbea copilul), precum și elemente de comportament hiperactiv.

NEVOILE COPILULUI s-au identificat cu punctele slabe pe care mi-am propus să le remediez în măsura în care se poate , în activitatea curentă cu grupa. În ceea ce privește defectele de vorbire părinții au fost îndrumați să consulte un logoped.

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

În urma stabilirii cerințelor educative speciale ale lui P.A. am stabilit următoarele:

A. SCOPUL

- dezvoltarea potențialului cognitiv al copilului în vederea integrării sale în activitatea clasei;
- dezvoltarea abilităților de comunicare și corectarea vorbirii;
- însușirea unor reguli de comportare în grup.

B.OBIECTIVE:

Obiective pe termen lung :

- creșterea nivelului de dezvoltare cognitivă prin stimularea corespunzătoare a senzațiilor și percepțiilor și operațiilor gândirii;
- dezvoltarea exprimării orale, înțelegerea și utilizarea corectă a semnificațiilor structurilor verbale; exersarea comportamentelor adecvate grupului.

Obiective pe termen scurt:

- să realizeze analiza și sinteza în cadrul observării unor obiecte;
- să sesizeze asemănări și deosebiri între obiectele observate;
- să ia parte la discuții informale în grupuri mici de copii;
- să ia parte la activitățile de învățare în grup.

Programul de intervenție personalizat are la baza metode și strategii centrate pe cerințele educative speciale ale copilului P.A. și urmărește să creeze mediul favorizant pentru:

DEZVOLTAREA POTENTIALULUI COGNITIV AL COPILULUI

Copilul a fost inclus în acțiuni și programe compensatorii care au facilitat înțelegerea lucrurilor, a fenomenelor, persoanelor și a situațiilor de viață în dimensiunea lor instrumental-integratoare. Astfel, am exersat cu acesta observând jucăriile ce simbolizau obiecte aflate în mediul înconjurător analiza și sinteza acestora (acolo unde a fost posibil demontând și montând), continuând cu obiecte în mărime naturală, aflate în mediul imediat, atrăgându-i atenția asupra unor asemănări și deosebiri între obiecte.

De asemenea am utilizat sistemul simbolic (acțiune, imagini schematice, cuvinte/limbaj), copilul reușind să-și proiecteze achizițiile din sfera limbajului în activitatea de cunoaștere a lumii înconjurătoare.

DEZVOLTAREA ABILITĂȚILOR DE COMUNICARE

Scopul acestei acțiuni a fost de activizare a vocabularului pe baza experienței imediate, cu cuvinte ce denumesc obiecte, ființe și fenomene observate, însușiri. Obiectivele acestui demers au fost conturate în raport cu cerințele educative ale copilului în cauza și au urmărit ca acesta să fie capabil să transmită un mesaj simplu, să primească mesaje și să îndeplinească acțiuni simple, să răspundă adecvat (verbal sau comportamental) la ceea ce i se spune.

Astfel P.A. a fost antrenat în toate activitățile clasei, după fiecare activitate în care a întâmpinat dificultăți reluând numai cu acesta aspectele dificile pentru el în forme personalizate, având permanent o atitudine pozitivă, încurajându-l, îndemnând și pe copiii din grupă să aibă aceeași atitudine.

Având în vedere importanța deosebită a mediului social în tratarea tulburărilor de limbaj, am căutat să mă asigur de sprijinul familiei, în sensul de a-i determina pe membrii acesteia să-și schimbe comportamentul, recomandându-le ca în comunicarea cu copilul, să-l corecteze, să memoreze cu el diverse poezii pe care le cunosc, să îi răspundă clar la întrebări, să-i adreseze întrebări și să urmărească formularea răspunsurilor, etc. Concomitent să urmeze exercițiile cu logopedul cu care trebuie de asemenea să colaboreze.

ÎNSUȘIREA ȘI RESPECTAREA UNOR REGULI DE COMPORTARE ÎN GRUP:

Pentru că P.S. a fost diagnosticat cu imaturitate comportamentală, mi-am propus ca să corectez această cerință specială a sa în cel mai scurt timp, dat fiind faptul că acesta deranja restul grupei cu unele reacții necontrolate, la început, chiar periculoase (aruncă cu obiecte, fără o direcție anume și chiar fără motiv, țipa în momente de satisfacție, etc).

În acest scop am abordat diferite strategii și metode de corectare, pe care le-am aplicat cu răbdare, cerând și sprijinul grupei, care a acceptat, dar și al familiei, care s-a implicat.

Astfel :

- am așezat copilul întotdeauna lângă mine în fața grupei, motivând că acesta este ajutorul meu;
- am antrenat în exerciții de focalizare a atenției pentru stabilizarea acesteia ("Cauta greșeala", "Ce lipsește");
- i-am încurajat, evidențiat, stimulat faptele bune, acordându-i toată atenția;
- i-am evidențiat calitățile și i-am încurajat progresul;
- i-am atribuit responsabilități în cadrul clasei (distribuirea materialelor pentru copii, aducerea cornului și a merelor, responsabil cu curățenia)
- i-am acordat recompense la fiecare progres înregistrat;
- i-am afișat lucrările individuale, reușite, la panoul clasei.

CONCLUZII:

Programul de intervenție personalizat a presupus muncă în echipă, formată în principal din educatoare și familie, care a urmat pașii recomandați atrăgând în echipă logopedul, precum și toți cei implicați în activitățile desfășurate de P.S. pe parcursul unei zile pentru a forma un cerc de susținere, echilibrare și integrare a acestuia în grupul de școlari și implicit în societate. În urma intervențiilor educative, P.S a înregistrat un progres real, favorabil unei integrări optime în clasa următoare.

BIBLIOGRAFIE:

S. Chelcea, 1998, Metodologia Cercetării Sociologice

I. Holban, 1978, Cunoașterea elevului: o sinteză a metodelor

Ghid de predare învățare pentru copiii cu cerințe educative speciale: culegere de texte. Asociația RENINCO Romania, Coordonator Ionel Musu, Editura Marlink, 2000

J. Ramaekers, 1995, Îmbunătățirea comunicării prin învățare structurată

PROCESUL INSTRUCTIV – EDUCATIV ȘI FEEDBACK-UL ACORDAT

-Studiu de specialitate-

PROF. NEGREA CRISTINA

ȘCOALA „GIMNAZIALĂ CONSTANTIN BRÂNCUȘI” TG-JIU

În cadrul orelor pentru un rezultat mai bun, profesorii implementează tehnologii noi de predare și de prezentare a informației. În procesul de predare-învățare-evaluare întâlnim și dificultăți, astfel, un feedback la momentul potrivit este binevenit.

Procesul de oferire și recepționare a feedback-ului este unul din cele mai importante concepte în procesul de instruire. Prin intermediul acestuia, participanții la un proces de instruire se percep înșiși prin intermediul comunicării verbale sau nonverbale. Informația furnizată de o persoană indică celorlalți modul în care comportamentul lor o afectează, ce simte aceasta și cum îi percepe (feedback și autodezvăluire).

Totodată, feedback-ul este o reacție a celorlalți, exprimată în termeni de trăiri emoționale și percepții care arată modul în care comportamentul unei persoane îi influențează pe cei din jur (recepționarea feedbackului) (Corbalan, Kester, & Van Merriënboer 2009: 455-465).

Feedback-ul a fost definit ca fiind „toate mesajele verbale și nonverbale pe care o persoană le transmite în mod conștient sau inconștient ca răspuns la comunicarea altei persoane (Corbalan, Kester & Van Merriënboer 2008: 733-756).

Feedback-ul este retroacțiune care se manifestă la nivelul a diferite sisteme (biologice, tehnice etc.) în scopul menținerii stabilității și echilibrului lor față de influențe exterioare, retroacțiune inversă, conexiune inversă, cauzalitate inelară, lanț causal închis (Corbalan, Kester, & Van Merriënboer 2009: 455-465).

Într-un cadru organizațional, acest proces este unul extrem de important în leadership și în activitățile managerilor. El se prezintă ca un schimb de informații dintre elevi și profesori. Dacă cei dintâi vor avea posibilitatea și vor primi autoritatea să ofere feedback către ceilalți, atunci sunt îndeplinite toate premisele pentru ca cunoștințele obținute prin învățare să devină de succes. De asemenea, în funcție de felul în care ei sunt recompensați sau, din

contra, pedepsiți, va afecta performanțele lor ulterioare și gradul lor de implicare. Se pot distinge două tipuri de feedback:

- direct (oferit față în față, în timpul orelor sau a simplelor discuții)
- indirect (prin intermediul completării chestionarelor).

În funcție de felul răspunsurilor date, profesorul va ști ce trebuie să facă pentru a crește capacitățile de asimilare a cunoștințelor. Ca și caracteristici, feedback-ul este:

- un proces care ia în cont încrederea deplină dintre cei care îți transmit informații;
- trebuie să fie acordat exact atunci când se așteaptă;
- cine trimite feedback-ul trebuie să se asigure că receptorul va ști ce decodificare să aleagă;
- trebuie să includă lucruri pe care receptorul este capabil să le facă în cadrul activității sale, fără a i se cere să-și depășească atribuțiunile.

Cel mai important în cadrul feedback-ului este ca el să nu cauzeze reacții negative. În principiu, el își propune să schimbe unele atitudini și comportamente, însă în câteva cazuri, efectul poate fi tocmai invers, iar acele comportamente sau atitudini să rămână la fel din cauza încăpățănării receptorului. Din aceste considerente, mai putem lua în calcul două tipuri de feedback:

- *Feedback-ul constructiv* încurajează exprimarea liberă a opiniilor și expunerea problemelor pe față;
- *Feedback-ul echilibrat* în vederea nuanțării lucrurilor bune din anumite aspecte analizate.

Activitatea Feedback poate fi utilizată, pentru:

- Evaluarea activității- permite de a îmbunătăți conținutul și strategiile pentru viitorii studenți.
- Înscrierea la activitate/eveniment.
- Determinarea nivelului de interes față de un anumit topic.
- Determinarea situațiilor de violență.

Feedback-ul este un instrument de colectare a datelor ce permite cadrului didactic să controleze, să monitorizeze și să dirijeze procesul de instruire în cadrul activității instructive-educative. Rezultatele feedback-ului respondenților se utilizează în scopul îmbunătățirii activității desfășurate, în general, și a procesului de învățământ.

BIBLIOGRAFIE:

1. Corbalan, G., Kester, L., & Van Merriënboer, J. J. G. Selecting learning tasks: Effects of adaptation and shared control on learning efficiency and task involvement. *Contemporary Educational Psychology*, 2008. p. 733-756.

2. Corbalan, G., Kester, L., & Van Merriënboer, J. J. G. (2009). Dynamic task selection: Effects of feedback and learner control on efficiency and motivation. *Learning and Instruction*, 2009. p. 455-465.

3. Gillham, B., *Developing a questionnaire* (2nd ed.). London, UK: Continuum International Publishing Group Ltd, 2008

EDUCAȚIA DE CALITATE PRIN COLABORARE ȘI JOC CREATIV LA CLASA PREGĂTITOARE

(Studiu de specialitate)

*PROF. ÎNV. PRIMAR, PANĂ ANA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ CRUȘEȚ, LOC. CRUȘEȚ*

Introducere

Educația de calitate începe de la cele mai fragede vârste, iar clasa pregătitoare joacă un rol esențial în acest proces. Este momentul în care copilul face trecerea de la grădiniță la școală, iar acest pas trebuie să fie unul natural, susținut prin metode moderne, centrate pe copil și pe nevoile sale de dezvoltare. Într-un context educațional modern, accentul se mută dinspre predarea mecanică spre formarea unor competențe relevante pentru viață, printre care capacitatea de colaborare, gândirea creativă și autonomia în învățare.

Studiul de față își propune să evidențieze modul în care se poate implementa o educație de calitate la clasa pregătitoare, printr-o activitate interdisciplinară bazată pe colaborare, joc și creativitate. Prin stimularea exprimării libere, implicarea activă a copiilor și deschiderea către metode inovative, putem construi un fundament solid pentru parcursul educațional al fiecărui elev.

Context și argument

În contextul educației timpurii, este esențial să înțelegem că fiecare copil învață în ritmul său, prin explorare, imitație și experiență directă. Clasa pregătitoare este un spațiu în care educația trebuie să fie prietenoasă, flexibilă și adaptată la specificul vârstei. Procesul educațional nu mai poate fi conceput fără o colaborare strânsă între profesor, copil și familie. Educația de calitate implică, în acest sens, nu doar transfer de cunoștințe, ci și o atenție deosebită asupra formării caracterului și relațiilor interpersonale. De asemenea, abordarea interdisciplinară și utilizarea metodelor inovative, precum proiectele tematice, învățarea bazată pe joc și implicarea activă a elevului în propria formare, contribuie semnificativ la succesul demersului didactic. Copiii trebuie să fie încurajați să comunice, să coopereze, să experimenteze și să își exprime creativitatea într-un mediu sigur și stimulat. Aceasta este esența unei educații moderne, care pune accent pe competențe-cheie, nu doar pe acumularea de informații.

Activitate inovativă: „Satul Prieteniei” – proiect tematic interdisciplinar

Pentru a demonstra aplicabilitatea principiilor educației de calitate în clasa pregătitoare, am desfășurat un proiect tematic intitulat „Satul Prieteniei”. Acesta a fost gândit ca o activitate interdisciplinară, desfășurată pe parcursul unei săptămâni, având ca scop dezvoltarea spiritului de echipă, a creativității și a exprimării orale în rândul elevilor.

În prima zi, copiii au ascultat o poveste originală, creată special pentru acest proiect, în care personajele trăiesc într-un oraș ideal, bazat pe valori precum respectul, prietenia, ajutorul reciproc și cooperarea. Povestea a fost urmată de o discuție dirijată, în care elevii au fost încurajați să vorbească despre importanța prieteniei, despre cum putem colabora mai bine și cum ne putem înțelege unii pe alții. S-a pus accent pe dezvoltarea vocabularului afectiv și pe exprimarea emoțiilor într-un mod deschis.

În ziua a doua, copiii au fost împărțiți în echipe și au început să planifice cum va arăta „Satul Prieteniei”. Fiecare echipă a avut un rol clar: unii s-au ocupat de construirea clădirilor (școală, spital, bibliotecă), alții de elementele de decor (copaci, flori, drumuri), iar alții de „personajele” care trăiesc în sat. Acest moment a fost foarte valoros pentru dezvoltarea cooperării și a luării deciziilor în grup. Copiii au învățat să se asculte reciproc, să accepte ideile celorlalți și să contribuie în mod activ la un proiect comun.

Ziua a treia a fost dedicată construirii efective a satului, folosind materiale reciclabile (cutii, role de carton, capace, hârtie colorată). Activitatea a îmbinat elemente de arte vizuale, matematică (măsurarea formelor, orientarea spațială), comunicare și educație pentru mediu. A fost un moment de maximă implicare, în care copiii au dat frâu liber creativității, lucrând cu entuziasm și cu dorința de a-și vedea satul care a „prins viață”.

În a patra zi, fiecare copil a ales un loc din sat și a creat o poveste scurtă care se petrecea acolo. Aceste mini-narațiuni au fost prezentate în fața colegilor, stimulând astfel exprimarea orală, încrederea în sine și capacitatea de a susține un discurs în fața unui grup. Povestirile au fost pline de imaginație, dar și de elemente învățate anterior, ceea ce dovedește transferul de cunoștințe în contexte noi.

Ultima zi a fost rezervată expoziției și prezentării proiectului. Am invitat părinții și cadre didactice din școală să viziteze „Satul Prieteniei” și să asculte poveștile copiilor. Fiecare elev a vorbit despre contribuția sa la proiect, iar la final, au primit diplome: „Cel mai bun arhitect de prietenii”, „Prietenul satului”, „Povestitorul satului”. Momentul a fost emoționant și a întărit legătura dintre școală și familie, un element esențial în educația de calitate.

Rezultatele proiectului

Proiectul „Satul Prieteniei” a generat rezultate remarcabile atât din punct de vedere al implicării elevilor, cât și al dezvoltării lor personale și sociale. Copiii au manifestat un interes crescut față de activitățile propuse, au colaborat eficient, au dat dovadă de empatie și și-au exprimat liber ideile. S-a remarcat o creștere a încrederii în sine, o mai bună comunicare în grup și o disponibilitate mai mare pentru cooperare.

În plus, prin integrarea conținuturilor din diferite arii curriculare (Comunicare în limba română, Matematică și explorarea mediului, Dezvoltare personală, Arte vizuale și abilități practice), elevii au înțeles că învățarea este un proces complex, dar plăcut, care se poate desfășura prin joc și prin implicare directă. Activitatea a oferit și părinților o imagine clară a progresului copiilor, contribuind la o relație pozitivă între școală și familie.

Concluzii

Educația de calitate la clasa pregătitoare înseamnă mai mult decât predarea unor noțiuni de bază, înseamnă crearea unui mediu în care copilul se simte valorizat, ascultat și implicat. Colaborarea și inovația nu sunt doar concepte moderne, ci instrumente reale care pot transforma procesul educațional într-o experiență pozitivă și constructivă. Prin activități precum „Satul Prieteniei”, educația devine un spațiu al cooperării, al creativității și al învățării autentice.

Într-o lume în continuă schimbare, în care tehnologia și informația evoluează rapid, noi, cadrele didactice, avem responsabilitatea de a forma nu doar elevi bine pregătiți academic, ci și oameni capabili să colaboreze, să gândească critic și să acționeze empatic. Investind în educația copiilor, investim în viitorul unei societăți sănătoase și echilibrate.

BIBLIOGRAFIE:

- Cristina Rusu, *Educația copilului de la grădiniță la școală*, Editura Didactică și Pedagogică, 2020**
- Elena Joița, *Formarea competențelor la elevi*, Editura Paralela 45, 2015**
- Mariana Cristea, *Inovație în educație: Metode și strategii moderne de predare*, Editura Aramis, 2019**
- Ministerul Educației – *Ghid metodologic pentru clasa pregătitoare* (actualizat 2022)**

EDUCAȚIE DE CALITATE PRIN COLABORARE ȘI INOVAȚIE

(Studiu de specialitate)

PROF.ÎNV.PRIMAR,PANĂ ANA,
ȘCOALA GIMNAZIALĂ CRUȘEȚ,LOC.CRUȘEȚ

Educația este unul dintre cei mai importanți piloni ai unei societăți moderne. Pentru ca aceasta să fie cu adevărat de calitate, trebuie să țină pasul cu vremurile și să se adapteze continuu. Două elemente esențiale care contribuie la îmbunătățirea procesului educațional sunt *inovația și colaborarea*. Împreună, ele pot transforma școala într-un spațiu deschis, dinamic și orientat spre viitor. Aceste două valori se completează reciproc: prin colaborare oamenii își împărtășesc ideile, iar prin inovație le transformă în soluții noi și eficiente. Împreună, ele pot transforma școala într-un loc viu, deschis, care pregătește elevii pentru provocările viitorului. Studiul de față analizează rolul acestora în crearea unui sistem educațional performant, echitabil și orientat spre dezvoltarea competențelor secolului XXI.

Colaborarea și inovația devin, astfel, condiții fundamentale pentru modernizarea sistemului de învățământ și pentru atingerea standardelor europene de calitate. O educație de calitate presupune, pe de o parte, o abordare colectivă, bazată pe parteneriate și schimb de bune practici, iar pe de altă parte, deschiderea spre metode moderne, tehnologii emergente și soluții creative.

Colaborarea creează baza pentru o educație solidă. Profesorii, elevii, părinții și comunitatea trebuie să lucreze împreună pentru a susține procesul educațional. Prin dialog, schimb de idei și sprijin reciproc, se pot identifica problemele și se pot găsi cele mai bune soluții. De exemplu, un profesor poate colabora cu alți colegi pentru a concepe lecții mai interesante, iar elevii pot lucra în echipă pentru a-și dezvolta gândirea critică și spiritul de cooperare.

Colaborarea între **profesori** joacă un rol esențial. Atunci când cadrele didactice își împărtășesc experiențele, metodele de predare și resursele, procesul de învățare devine mai divers și mai atractiv. Proiectele interdisciplinare, mentoratul între colegi și formarea profesională continuă contribuie la perfecționarea actului educațional. Profesorii nu trebuie să fie simpli transmițători de informații, ci mentori care învață și ei, la rândul lor, din colaborarea cu alți profesioniști.

Este necesară și o colaborare strânsă între **profesori și elevi**. Educația nu se poate realiza eficient fără un dialog real, bazat pe respect și încredere reciprocă. Elevii trebuie să se simtă ascultați, implicați și motivați, iar profesorii trebuie să le ofere sprijin și libertate în procesul de învățare. Prin metode interactive – proiecte, dezbateri, activități practice – elevii pot deveni participanți activi, nu doar receptori pasivi de informație.

De asemenea, **familia** are un rol de neînlocuit. Părinții trebuie să colaboreze constant cu școala, să fie informați și implicați în educația copiilor. O relație bazată pe comunicare și respect între părinți și profesori ajută copilul să se dezvolte armonios, să se simtă susținut și valorizat. Educația nu începe și nu se termină la poarta școlii, ci continuă acasă, în fiecare zi.

Nu în ultimul rând, **comunitatea și autoritățile** trebuie să susțină educația prin proiecte, investiții și politici coerente. Parteneriatele dintre școli, organizații, instituții culturale sau firme pot oferi elevilor oportunități de dezvoltare practică și profesională. De asemenea, statul are datoria de a asigura condiții materiale și formare continuă pentru cadrele didactice, garantând astfel o educație modernă și incluzivă.

Chiar dacă există o bună colaborare, fără **inovație**, educația riscă să devină statică, ruptă de realitate și incapabilă să pregătească tinerii pentru viitor.

Inovația contribuie la modernizarea procesului de învățare. Tabletele, platformele online (Google Classroom, Microsoft Teams, Moodle), laboratoarele digitale, instrumentele interactive precum Kahoot, Quizizz sau Nearpod, sistemele de învățare adaptivă bazate pe inteligență artificială transformă lecțiile în experiențe interactive, captivante și eficiente. Tehnologia permite elevilor să învețe într-un mod personalizat, în ritmul lor, și le oferă acces la o lume vastă de informații și resurse. Astfel, învățarea devine mai dinamică, mai atractivă și mai adaptată societății moderne.

De asemenea, **inovația schimbă rolul profesorului și al elevului**. Profesorul nu mai este singura sursă de cunoaștere, ci un ghid care sprijină elevul în procesul de descoperire. Elevul, la rândul său, devine activ, curios și creativ, învățând prin proiecte, cercetare, colaborare și gândire critică. Această transformare dezvoltă competențe esențiale pentru viață – autonomia, responsabilitatea și capacitatea de a rezolva probleme complexe.

Nu în ultimul rând, **inovația înseamnă și schimbare de mentalitate**. Educația de calitate nu se bazează doar pe note și examene, ci pe formarea unor oameni capabili să gândească liber, să se adapteze și să contribuie la binele comun. O școală inovatoare încurajează curiozitatea, inițiativa și spiritul de echipă, oferind elevilor încrederea că pot fi creatori ai propriului viitor.

O educație de valoare se construiește atunci când **colaborarea și inovația se completează una pe cealaltă**. Colaborarea permite răspândirea ideilor inovatoare, iar inovația oferă mijloace noi de colaborare. De exemplu, platformele online le permit profesorilor și elevilor să lucreze împreună chiar și de la distanță, să partajeze resurse, să comunice ușor și să construiască proiecte comune. Proiectele interdisciplinare realizate în echipă, folosind instrumente digitale, stimulează atât creativitatea, cât și spiritul colaborativ. Profesorul devine facilitator al învățării, iar elevul – participant activ la propria formare. Într-un asemenea context, educația nu mai este un proces unidirecțional, ci un **dialog între minți și valori**, între tradiție și modernitate, între individualitate și comunitate.

Într-o școală modernă, echipele de profesori pot dezvolta împreună soluții inovative pentru probleme pedagogice, pot testa metode experimentale și pot adapta conținutul la specificul elevilor. De asemenea, parteneriatele între școli, universități și mediul privat generează ecosisteme educaționale bazate pe învățare colaborativă și inovare continuă.

Astfel, calitatea educației crește prin:

- Diversificarea metodelor de predare, datorită schimbului de idei;
- Accesul la resurse moderne și tehnologii;
- Formarea continuă a cadrelor didactice prin învățare colaborativă;
- Implicarea activă a elevilor în procesele de inovare și experimentare.

Astfel, educația devine mai flexibilă, mai adaptată nevoilor fiecăruia și mai conectată la realitățile lumii moderne

.Colaborarea și inovația nu reprezintă doar concepte teoretice, ci **mecanisme fundamentale** pentru transformarea educației. Ele contribuie la formarea unui sistem flexibil, adaptat realităților sociale și economice actuale, în care elevul este partener activ, iar profesorul – facilitator al învățării. Prin integrarea colaborării și a inovației, școala devine nu doar un spațiu de transmitere a cunoștințelor, ci un laborator de idei, un loc unde se formează cetățeni activi, responsabili și capabili să construiască viitorul.

ROLUL ȘI PERSONALITATEA DASCĂLULUI

*PROF. ÎNV. PRIMAR, PETRICĂ LOREDANA ELENA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 „GEORGE USCĂTESCU”,
TG-CĂRBUNEȘTI*

Proiectarea unei lecții constituie o piatră de încercare pentru orice cadru didactic. Succesul unei lecții este garantat de buna pregătire și anticipare ale secvențelor instructiv-educative de către învățător sau profesor. Elaborarea unei lecții constituie un act de creație, prin care se imaginează și se construiesc momentele principale, dar și cele de amănunt. Pentru aceasta, profesorul trebuie să dea dovadă nu numai o bună pregătire de specialitate, ci și de o pregătire metodică, instrucție pedagogică și experiență în materie de predare. Proiectarea optimă a unei lecții este „un act de creație directivat de principii didactice care exprimă cerințele și condițiile interne și externe ale învățării, care sintetizează cele mai recente date științifice, implicate în explicarea procesului de învățământ” (I. Cerghit 1993, p.61). În intervalul unor norme, specifice designului instrucțional, profesorul va avea suficientă libertate în a inventa noi situații, noi secvențe instructive, dând curs creativității sale pedagogice, stimulând sau valorificând momentele „fericite”, apărute pe neașteptate.

Demersul de cercetare asupra raporturilor de interdependență dintre personalitate și activitatea didactică, educație în general, devine fundamental în scopul optimizării acestor activități și a evidențierii impactului personalității cadrelor didactice asupra elevilor în procesul de învățământ.

În structura de ansamblu a personalității cadrului didactic, aptitudinea pedagogică trebuie să dețină un rol important, constituind un subsistemul său executiv, responsabil de cantitatea și calitatea produselor activității, ceea ce face ca dezvoltarea lor să apară pentru munca educativă ca un obiectiv de strictă necesitate. Aptitudinea pedagogică este o formațiune psihologică complexă care, bazată pe un anumit nivel de organizare și funcționalitate a proceselor și funcțiilor psihice facilitează un comportament eficient al cadrului didactic prin operaționalizarea adaptativă a întregului conținut al personalității sale.

În literatura de specialitate se face distincție între aptitudinile didactice (aptitudinile referitoare la capacitatea de transfer informațional cu finalitate instructivă) și aptitudinile educative (aptitudini cu finalitate educativă).

Eficiența actului educațional este o rezultată a interacțiunii tuturor factorilor și condițiilor care concură la desfășurarea sa. Personalitatea educatorilor reprezintă acel filtru care imprimă direcții și finalități nuanțate întregului demers educativ.

Pentru surprinderea specificului dependenței acestui proces de personalitatea profesorului s-a introdus conceptul de stil educațional. Stilul educațional desemnează o constelație de trăsături care circumscriu comportamentul cadrului didactic în relațiile sale cu elevii. Stilul scoate în evidență ceea ce este specific fiecărui educator, nota sa personală în realizarea activității instructiv-educative.

Eficiența îndeplinirii rolurilor ca educator depinde și de gradul în care acesta conștientizează și utilizează adecvat faptul că prescripțiile sunt mai clar definite sau nu, că au valoare diferențiată, că permit o libertate variată de aplicare, că sunt mai mult sau mai puțin motivate și dorite. De asemenea eficiența îndeplinirii rolurilor va depinde de relația conștientizată și respectată între expectația celorlalți și percepția proprie.

Cadrul didactic este nevoit să progrese mereu, să-și mențină trează curiozitatea spirituală și dorința de inovație, deoarece eficacitatea actului instructiv-educativ este dependentă de calitatea educatorilor, de calificarea și aptitudinile lor, de calitățile lor umane și pedagogice.

Cariera didactică presupune dăruire, implicare, muncă asiduă, susținute prin calități de ordin intelectual, afectiv și moral, în conformitate cu marea responsabilitate socială asumată. A fi un bun educator implică orientarea spre viitor, atât prin remodelarea comportamentului pedagogic în perspectiva noilor cerințe sociale, cât și prin promovarea și susținerea reformelor în educație.

Un educator nu dispune de influență sau venituri superioare, însă câștigă prestigiu și satisfacții, mai ales atunci când vocația a stat la baza alegerii profesiei.

Profesia de dascăl este complexă și nobilă, dificilă, dar și plăcută, umilă și mândră, exigentă și liberă, în care mediocritatea nu este permisă, în care a ști nu înseamnă nimic dacă știința ta nu o împărtășești celorlalți cu emoții și forță spirituală.

BIBLIOGRAFIE:

CERGHIT, I. – „Perfecționarea lecției în școala modernă”, Editura Didactică și Pedagogică București – 1993;

CERGHIT, I. – „Prelegeri pedagogice”, Editura Polirom Iași -2001;

CUCOȘ, C. – „Pedagogia”, Editura Polirom, Iași -2006;

IONEL, V. – „Pedagogia situațiilor educaționale”, Editura Polirom Iași – 2002;

SPECIFICUL RELAȚIEI DASCĂL – ELEV

*PROF.ÎNV.PRIMAR, PETRICĂ LOREDANA ELENA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 „GEORGE USCĂTESCU”,
TG-CĂRBUNEȘTI*

Procesul de învățământ, cu formele sale de organizare, nu este conceput în afara unui dialog permanent între profesor și elevi. „Procesul de învățământ, susține Kierkegaard, începe când tu, profesor, înveți de la elev, când tu situându-te în locul lui, înțelegi ceea ce a înțeles el în felul în care a înțeles” (G. Leroy, 1974 p.99).

Relația profesorului cu elevii reprezintă o construcție reciprocă, dinamică ce se repliază permanent în funcție de circumstanțe și scopuri educative. Ea este rezultatul unei „opere” comune ce se definitivează în timp, prin implicarea ambelor părți.

Relația cu elevii nu trebuie să se reducă doar la un aspect formal, administrativ, fiind reglementată de coduri deontologice sau normative instituționale; aceasta se va adecva și personaliza permanent, se va dimensiona și relativiza la specificul grupului școlar sau la membrii acestuia.

Problema relației profesor-elevi a constituit obiect de reflecție pentru teoreticienii tuturor timpurilor. Prin prisma acestei viziuni istorice putem distinge două tendințe extreme, magistrocentrismul și pedocentrismul, după cum accentul s-a deplasat spre unul dintre cei doi poli. Magistrocentrismul se bazează pe o concepție autocratică; profesorul este cel care dispune și impune metode și procedee care să conducă spre ascultare și supunere. La cealaltă extremă se situează pedocentrismul, relație ce îmbracă forma liberalismului pedagogic. Copilului trebuie să i se creeze toate condițiile în vederea unei dezvoltări spontane, fără constrângere sau dirijare exterioară. În ambele cazuri este vorba de o restrângere a funcțiilor celor doi poli și, implicit, de o denaturare a relației pedagogice.

Relația de tip democratic privilegiază cooperarea dintre profesor și elev, acesta din urmă fiind înțeles ca o persoană autonomă, demnă și responsabilă față de propriul demers de formare. Elevul nu mai este identificat cu un obiect pasiv, ci devine un actor care se implică activ în instruire. Elevului i se acordă un anumit credit, în acord cu gradul său de maturizare intelectuală și spirituală, preluând secvențial din „atributele clasice” ale profesorului. Profesorul va crea multiple situații de implicare a elevilor, va antrena efectiv elevii în procesul de deslușire a adevărurilor, se va lăsa interogat. Comunicarea pe direcția elevi-profesor se va

intensifica; se va cultiva ideea că și profesorul are de învățat de la elevi. Acest tip de relație actualizează un raport optim dintre directivitate și libertate.

În relația de tip *laissez – faire*, domină interesele și dorințele elevilor, profesorul subordonându-se maximal în favoarea acestor determinări. Se pleacă de la premisa că se manifestă în mod natural la copil tendința de a se dezvolta spre bine, fără dirijare sau imixtiune din afară. Elevii au inițiativa de a învăța, desfășurându-și activitatea după bunul lor plac, iar activitatea profesorului se va limita la un simplu supraveghetor și însoțitor al inițiativelor elevilor.

În situația relației de tip autocratic, profesorul este actantul principal al relației didactice. Raportul este viciat prin unidirecționalitatea lui: doar învățătorul comunică, de la el emerg ideile, părerile, valorizările; lui îi revine inițiativa comunicării, el are întotdeauna dreptate (*magister dixit*). Elevul este privit ca obiect inert, ca ființă imperfectă care are nevoie, la tot pasul, de prezența și tutela celui matur. Întreg travaliul didactic este denaturat: educația devine un proces de memorare mecanică, de ascultare și receptare pasivă, o strategie de formare a conformismului. Obediența devine țel și criteriu al reușitei școlare. Este blamată exprimarea liberă, cercetarea independentă, afirmarea pleneră a personalității. Bazându-și toată activitatea pe impunerea unei autorități forțate, uneori construite, aceasta degenerază într-o formă de autoritarism, malefică oricărui parcurs de formare.

O capacitate deosebită, necesară în articularea unui raport optim al profesorului cu elevii săi, o reprezintă empatia. Empatia didactică reprezintă acea capacitate a profesorului de a se transpune în „ființa” elevilor săi, de a intui procesualitatea cognitivă și afectivă a celor cu care interacționează, de a vibra și retrăi la modul afectiv stări, gânduri, proiecte. Capacitatea invocată presupune un anumit grad de identificare psihologică cu universul existențial al elevului simultan cu păstrarea unei distanțe mulțumitoare astfel încât să îngăduie o reflectare și răspunsuri eficiente, raționale, convenabile situațional și pragmatic în ce privește problemele ivite.

BIBLIOGRAFIE:

JOIȚA, E. – „Pedagogie și elemente de psihologie școlară”, Editura „ARVES”-2003;
LEROY, G. - „Dialogul în educație”, Editura Didactică și Pedagogică, București – 1974;
MOISE, C. – „Concepte didactice fundamentale”, volumul I, Editura Ankarom, Iași – 1996;

ROLUL ÎNVĂȚĂTORULUI ÎN DEZVOLTAREA INTELIGENȚEI EMOȚIONALE LA COPII

*PROF.ÎNV.PRIMAR, POPESCU SIMONA ILEANA
ȘCOALA. GIMNAZIALĂ. ,, CONSTANTIN SĂVOIU"*

TÂRGU JIU

În societatea contemporană, accentul educației nu mai este pus exclusiv pe dezvoltarea competențelor cognitive și pe acumularea de cunoștințe, ci și pe formarea unor abilități socio-emoționale care să permită copilului să se adapteze eficient la provocările vieții. În acest context, inteligența emoțională reprezintă o componentă esențială a dezvoltării armonioase a elevului. Perioada școlii primare este una dintre cele mai importante etape în formarea personalității copilului, iar învățătorul ocupă un loc central în acest proces. Prin activitățile desfășurate la clasă, prin modelul personal oferit și prin relațiile pe care le construiește cu elevii, cadrul didactic contribuie semnificativ la dezvoltarea competențelor emoționale și sociale ale acestora.

Inteligența emoțională influențează succesul școlar, relațiile interpersonale, capacitatea de adaptare și starea de bine a copilului. De aceea, rolul învățătorului depășește transmiterea informațiilor și presupune crearea unui mediu educațional sigur, empatic și stimulat, în care fiecare elev să își poată exprima emoțiile și să învețe să le gestioneze eficient.

Termenul de inteligență emoțională a fost popularizat de Daniel Goleman (1995), care o definește ca fiind capacitatea de a recunoaște, înțelege și gestiona propriile emoții, precum și abilitatea de a înțelege emoțiile celorlalți și de a dezvolta relații interpersonale sănătoase. Inteligența emoțională include competențe precum autocunoașterea, autoreglarea emoțională, motivația, empatia și abilitățile sociale. La vârsta școlară mică, copiii învață să identifice și să denumească emoțiile, să înțeleagă cauzele acestora și să dezvolte strategii adecvate de exprimare și control. În această perioadă, influența adulților semnificativi este determinantă. Pe lângă familie, școala devine un mediu esențial pentru dezvoltarea emoțională, iar învățătorul reprezintă o figură de referință pentru elevi.

Cercetările din domeniul psihologiei educației arată că elevii cu un nivel ridicat al inteligenței emoționale manifestă o adaptare școlară mai bună, obțin rezultate academice superioare

și dezvoltă relații sociale mai armonioase. De asemenea, aceștia prezintă un nivel mai redus de comportamente agresive și o capacitate crescută de rezolvare a conflictelor. Unul dintre cele mai importante roluri ale învățătorului este acela de a crea un climat educațional bazat pe respect, acceptare și siguranță emoțională. Copiii învață mai eficient atunci când se simt apreciați și înțeleși. Un mediu școlar pozitiv favorizează exprimarea liberă a emoțiilor și dezvoltarea încrederii în sine. Învățătorul poate contribui la crearea unui astfel de climat prin încurajarea comunicării deschise, valorizarea fiecărui elev și promovarea cooperării în locul competiției excesive. Atitudinea calmă, empatică și echilibrată a cadrului didactic reprezintă un model de comportament emoțional pentru copii.

Pentru a-și putea gestiona emoțiile, copiii trebuie mai întâi să le recunoască și să le înțeleagă. Învățătorul poate utiliza diverse activități prin care elevii să identifice emoțiile trăite în diferite situații și să le exprime verbal. Discuțiile despre sentimente, jocurile didactice, poveștile terapeutice, lectura unor texte cu încărcătură emoțională și activitățile artistice reprezintă metode eficiente pentru dezvoltarea conștientizării emoționale. Prin astfel de activități, elevii învață să distingă între bucurie, tristețe, furie, teamă sau surpriză și să înțeleagă impactul acestora asupra comportamentului. În plus, învățătorul poate încuraja reflecția personală prin întrebări precum: „Cum te-ai simțit în această situație?”, „Ce anume a determinat această emoție?” sau „Cum ai putea reacționa diferit data viitoare?”. Autoreglarea emoțională reprezintă abilitatea de a controla impulsurile și de a gestiona emoțiile într-un mod adecvat. În perioada școlii primare, mulți copii întâmpină dificultăți în controlul frustrării, al furiei sau al anxietății.

Învățătorul poate sprijini dezvoltarea acestei competențe prin oferirea unor strategii concrete de gestionare a emoțiilor. Exercițiile de respirație, tehnicile de relaxare, activitățile de mindfulness și rezolvarea pașnică a conflictelor contribuie la dezvoltarea autocontrolului.

De asemenea, cadrul didactic trebuie să ofere feedback constructiv și să evite etichetarea negativă a elevilor. În locul sancțiunilor excesive, este recomandată utilizarea metodelor educative care favorizează reflecția asupra comportamentului și asumarea responsabilității. Empatia reprezintă capacitatea de a înțelege și de a împărtăși emoțiile celorlalți. Aceasta constituie baza relațiilor sociale sănătoase și a comportamentului prosocial. Învățătorul poate cultiva empatia prin activități de cooperare, jocuri de rol, dezbateri și analiza situațiilor de viață prezentate în povești sau filme educative. Atunci când elevii sunt încurajați să privească situațiile din perspectiva altor

persoane, ei dezvoltă o mai bună înțelegere a emoțiilor și nevoilor celor din jur. Un exemplu relevant îl reprezintă discutarea conflictelor apărute în clasă și identificarea emoțiilor trăite de fiecare participant. Astfel, copiii învață să manifeste toleranță, respect și compasiune. Inteligența emoțională este strâns legată de capacitatea de a comunica eficient și de a colabora cu ceilalți. În cadrul activităților școlare, învățătorul are oportunitatea de a dezvolta competențele sociale ale elevilor prin sarcini de lucru în echipă, proiecte colaborative și activități extracurriculare. Participarea la activități de grup îi ajută pe copii să învețe să asculte, să negocieze, să respecte opiniile diferite și să rezolve conflictele într-o manieră constructivă. În același timp, aceștia își dezvoltă sentimentul apartenenței la grup și încrederea în propriile capacități. Dezvoltarea inteligenței emoționale este un proces complex care necesită colaborarea dintre școală și familie. În lipsa unei abordări unitare, mesajele transmise copilului pot deveni contradictorii și pot reduce eficiența intervențiilor educative. Învățătorul are responsabilitatea de a comunica permanent cu părinții și de a-i implica în activități care susțin dezvoltarea socio-emoțională a copiilor. Ședințele cu părinții, consilierea individuală și proiectele comune școală-familie contribuie la consolidarea unui mediu educațional coerent. Prin colaborare, părinții și învățătorii pot identifica mai ușor dificultățile emoționale ale copiilor și pot interveni prompt pentru prevenirea problemelor de adaptare școlară sau relațională. Rolul învățătorului în dezvoltarea inteligenței emoționale a copiilor este fundamental.

Prin activitățile desfășurate zilnic, prin modelul personal oferit și prin relațiile bazate pe empatie și respect, cadrul didactic contribuie la formarea unor competențe esențiale pentru viață. Inteligența emoțională nu reprezintă doar un factor al succesului școlar, ci și o condiție importantă pentru bunăstarea personală și integrarea socială. În școala contemporană, educația emoțională trebuie să fie considerată o dimensiune la fel de importantă precum dezvoltarea cognitivă. Învățătorul are misiunea de a forma nu doar elevi bine pregătiți academic, ci și persoane echilibrate, capabile să își înțeleagă emoțiile, să relaționeze armonios cu ceilalți și să facă față provocărilor societății actuale.

BIBLIOGRAFIE:

Goleman, D. (2008). *Inteligența emoțională*. București: Editura Curtea Veche.

Gardner, H. (2006). *Inteligențe multiple. Noi orizonturi*. București: Sigma.

Neacșu, I. (2018). *Psihologia educației. Fundamente și practici*. București: Editura Polirom.

Cucoș, C. (2014). *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom.

Pânișoară, I.-O. (2015). *Profesorul de succes*. Iași: Editura Polirom.

Roco, M. (2004). *Creativitate și inteligență emoțională*. Iași: Editura Polirom.

Salovey, P., & Mayer, J. D. (1990). "Emotional Intelligence". *Imagination, Cognition and Personality*, 9(3), 185–211.

UNESCO (2021). *Reimagining Our Futures Together: A New Social Contract for Education*. Paris: UNESCO Publishing.

Jennings, P. A., & Greenberg, M. T. (2009). "The Prosocial Classroom: Teacher Social and Emotional Competence in Relation to Student and Classroom Outcomes". *Review of Educational Research*, 79(1), 491–525.

Elias, M. J., Tobias, S. E., & Friedlander, B. S. (2002). *Inteligența emoțională în educația copiilor*. București: Curtea Veche.

REPERE PRIVIND EFICIENȚA METODELOR INOVATIVE CARE STIMULEAZĂ ÎNVĂȚAREA PRIN COOPERARE

- Studiu de specialitate –

PROF. RĂDOI ADRIANA-CRISTINA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ "GHEORGHE TĂTĂRESCU", TÂRGU JIU

Dimensiunile schimbărilor care se petrec în societatea contemporană reprezintă o provocare serioasă pentru cei a căror sarcină este să-i pregătească pe copii pentru secolul XXI. Volumul enorm de informații face să devină imposibil de crezut că ceea ce învață copilul în școală ar putea fi semnificativ față de ceea ce va trebui ca ei să știe în cursul vieții lor. Am constatat tot mai acut necesitatea ca învățarea să fie de tip inovator, cu un puternic caracter anticipativ și participativ.

În sens larg, învățarea poate fi definită ca un proces evolutiv, de esență formativ-informativă, constând în dobândirea de către ființa vie, într-o manieră activă, explorativă a experienței proprii de viață și în modificarea selectivă și sistematică a conduitei. Ea urmărește asimilarea unui conținut foarte variat, are în vedere schimbarea comportamentului celui care învață, are un caracter adaptativ la condițiile unui mediu extrem de dinamic și constituie principala modalitate de împlinire umană.

Învățarea prin cooperare are un rol esențial în dezvoltarea elevilor din ciclul primar, deoarece răspunde nevoilor lor de socializare, comunicare și explorare activă a cunoștințelor.

În primul rând, acest tip de învățare contribuie la dezvoltarea abilităților sociale. Atunci când lucrează în grupuri mici, elevii învață să comunice, să asculte opiniile colegilor, să își exprime ideile și să ajungă la un consens. Aceste competențe sunt fundamentale pentru integrarea lor ulterioară în societate.

În al doilea rând, învățarea prin cooperare stimulează gândirea critică și creativitatea. Elevii sunt puși în situația de a rezolva probleme împreună, de a analiza informații și de a găsi soluții alternative. Astfel, procesul de învățare devine mai profund și mai eficient decât în cazul învățării individuale pasive.

Un alt rol important este creșterea motivației pentru învățare. Activitățile de grup sunt, de regulă, mai atractive și mai interactive, ceea ce îi determină pe elevi să participe activ și să se implice mai mult. În plus, succesul grupului devine un obiectiv comun, ceea ce îi responsabilizează pe toți membrii.

De asemenea, învățarea prin cooperare favorizează incluziunea. Elevii cu ritmuri diferite de învățare pot beneficia de sprijinul colegilor, iar diferențele dintre ei devin resurse de învățare, nu obstacole.

Nu în ultimul rând, acest tip de învățare dezvoltă autonomia și responsabilitatea. Fiecare elev are un rol în cadrul grupului, ceea ce îl ajută să își asume sarcini și să contribuie activ la realizarea obiectivelor comune.

Dat fiind caracterul procesual al învățării, voi insista pe caracterul activ al acesteia.

Implementarea educației centrată pe elev prin utilizarea metodelor și tehnicilor active de învățare este din ce în ce mai necesară și în învățământul primar. Folosind aceste metode și tehnici, educatorul este receptat ca furnizor de resurse ale învățării, cadrul didactic și copilul fiind parteneri în educație. Am asigurat astfel o învățare eficientă și durabilă care să răspundă atât nevoilor personale, cât și cerințelor adaptării la o „societate a cunoașterii” aflată în continuă schimbare.

Există însă un set de condiții pe care le-am îndeplinit pentru promovarea învățării active: am acordat timp suficient și am creat condiții optime pentru ca preșcolarii să-și exprime ideile și pentru a primi feedback constructiv; copiii au fost lăsați și încurajați să speculeze; am încurajat copiii să-și exprime ideile și părerile proprii, fără teama de a fi ridiculizați; copiii au fost stimulați să-și dezvolte încrederea în forțele proprii și să înțeleagă valoarea propriilor idei și opinii.

Metodele interactive de grup sunt modalități moderne de stimulare a învățării experiențiale, de exersare a capacităților de analiză, de dezvoltare a creativității copiilor.

Specific acestor metode este faptul că ele promovează interacțiunea dintre elevi, schimbul de idei, de cunoștințe, asigurând un demers interactiv al actului de predare-învățare-evaluare. Prin folosirea acestor metode, elevii depun un efort intelectual, de exersare a proceselor psihice, de abordare a altor demersuri interdisciplinare prin studiul mediului

concret și prin corelațiile elaborate interactiv, în care își asumă responsabilități, formulează și verifică soluții.

De asemenea, aceste metode activează toți copiii și le dezvoltă comunicarea, creativitatea, independența în gândire și acțiune, îi ajută să ia decizii corecte și să argumenteze deciziile luate.

Metodele de învățare activă implică copiii în procesul de învățare în sensul formării lor ca participanți activi la procesul de educare, astfel fiind ajutați să înțeleagă lumea în care trăiesc și să aplice în diferite situații de învățare ceea ce au învățat. Aceste metode sunt folosite din ce în ce mai mult în practica educațională alături de cele tradiționale ori în combinație cu acestea.

Metodele interactive de grup acționează asupra modului de gândire și de manifestare a copilului. Prin aplicarea lor la clasă, elevii își exercită capacitatea de a selecta informații, de a comunica idei și deprind comportamente de învățare necesare în viața de școlar și de adult. Efortul lor trebuie să fie unul intelectual, de exersare a proceselor psihice și de cunoaștere, de abordare a altor dimensiuni intelectuale, interdisciplinare, decât cele clasice. Aplicarea lor trebuie făcută sub forma unui joc cu reguli. Prezentate astfel, ele atrag copiii în activitate, spre învățare activă, spre cooperare, îi determine să se consulte în grup pentru luarea deciziilor și se previn conflictele.

Problema creativității individuale și colective este de natură să fie mai atent studiată și cercetată. Copiii se imită unii pe alții, copiază desenul vecinului, apar creații originale, povești noi după consultarea colegilor de clasă. Există metode specifice de stimulare a creativității de grup: Brainstorming, Gordon, Sinectica; dar mai greu accesibile vârstei școlare. Desenele colective, machetele, colajele, serbările și spectacolele clasei, pot amplifica potențele creatoare ale indivizilor și colectivului în ansamblu.

Interactivitatea presupune o învățare prin comunicare, prin colaborare, produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

Învățând să colaboreze unii cu alții, elevii constată că scopurile personale ale fiecăruia pot fi realizate într-o muncă în echipă, că succesul grupului depinde de contribuția fiecărui membru al său. Astfel, elevii, din „singuratici care învață” ,pot deveni” colegi care învață împreună”, care ating niveluri ale competenței academice în cadrul grupului și ca membri ai echipelor.

Elevii trebuie învățați să gândească critic, creativ, constructiv, eficient.

Unul dintre cele mai influente cadre teoretice este cel dezvoltat de David W. Johnson și Roger T. Johnson, care au analizat timp de decenii efectele învățării cooperative. Conform cercetărilor lor, această metodă este eficientă atunci când sunt respectate cinci elemente esențiale: interdependența pozitivă, responsabilitatea individuală, interacțiunea directă, dezvoltarea abilităților sociale și evaluarea de grup.

De asemenea, studiile realizate de Robert E. Slavin arată că elevii implicați în activități de învățare cooperativă obțin rezultate academice mai bune comparativ cu cei care învață individual sau competitiv. Slavin subliniază că succesul depinde de structurarea clară a sarcinilor și de evaluarea individuală în cadrul grupului.

Un alt punct de referință este meta-analiza realizată de John Hattie, care evidențiază faptul că strategiile de învățare colaborativă au un efect pozitiv moderat spre ridicat asupra performanței elevilor, mai ales atunci când sunt bine organizate și ghidate de profesor.

În contextul ciclului primar, cercetările arată că:

- elevii își dezvoltă mai rapid competențele de comunicare și cooperare;
- crește nivelul de implicare și motivație pentru învățare;
- se reduce anxietatea școlară, datorită sprijinului oferit de grup;
- se îmbunătățesc relațiile dintre elevi și climatul clasei.

Totodată, studiile atrag atenția asupra unor condiții necesare pentru eficiență: rolul activ al cadrului didactic în organizare, formarea grupurilor echilibrate și monitorizarea constantă a progresului.

În concluzie, literatura de specialitate confirmă că învățarea prin cooperare este o strategie didactică validată științific, cu beneficii clare asupra dezvoltării cognitive și sociale a elevilor din ciclul primar, atunci când este aplicată corect și sistematic.

BIBLIOGRAFIE:

- Bratu, G. – Aplicații ale metodelor de gândire critică la învățământul primar, București, Editura Humanitas Educațional, 2004, pag. 120-122;**
- Cerghit Ioan, Perfecționarea lecției în școala modernă, E.D.P., București, 1983.**
- Corjân Maria – Support de curs Metode didactice și tehnici interactive de instruire, C.C.D., Suceava, 2005.**
- Dumitru, I. – Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă, Timișoara, Editura de Vest, 2000, pag. 56, 83, 89;**
- John Hattie, Învățarea vizibilă. Ghid pentru profesori Educație și formare, 2015**
- Johnson W. David, Johnson T. Roger, Cooperation and Competition: Theory and Research. 1989**
- Macarie, C. – Alternativele metodologice moderne – o provocare pentru activitatea didactică, Târgu-Jiu, Editura Măiastra, 2005, pag. 39, 124-125;**
- Slavin E. Robert, Cooperative Learning, 1980**
- xxx, Învățământul Primar – revistă dedicată cadrelor didactice, București, Editura Minerva**

VALENȚE EDUCATIVE ALE ACTIVITĂȚILOR DE VOLUNTARIAT ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

PROF.ÎNV.PRIMAR, REVNIC CORINA,
LICEUL TEHNOLOGIC TURBUREA, GORJ

În contextul educațional actual, școala nu mai este doar un spațiu de transmitere a cunoștințelor academice, ci un laborator de formare a cetățeanului. Activitățile de voluntariat la clasele primare reprezintă una dintre cele mai eficiente metode de educație moral-civică, oferindu-le copiilor oportunitatea de a înțelege valori abstracte precum **empatia, solidaritatea și responsabilitatea socială** prin acțiuni concrete. La vârsta micii școlarități (6-11 ani), copilul se află într-o etapă de formare a sistemului de valori. Introducerea conceptului de "a dăruia fără a aștepta ceva în schimb" pune bazele unui comportament altruist care va defini adultul de mâine. Implicarea elevilor în acțiuni caritabile sau ecologice urmărește câteva paliere fundamentale:

- **Dezvoltarea inteligenței emoționale:** Recunoașterea nevoilor celorlalți și gestionarea propriilor emoții în raport cu situații de viață dificile.
- **Formarea spiritului de inițiativă:** Încurajarea elevilor să propună soluții pentru probleme mici din comunitatea lor.
- **Consolidarea coeziunii grupului:** Voluntariatul presupune muncă în echipă, negociere și sprijin reciproc între colegi.

Pentru ca voluntariatul să aibă impact, activitățile trebuie să fie adaptate puterii de înțelegere a copiilor și să aibă un rezultat vizibil. Mai jos am enumerat câteva activități de voluntariat ce pot fi desfășurate de elevii claselor primare:

A. Campania „Jucării cu poveste” (solidaritate socială)

În pragul sărbătorilor sau cu ocazia Zilei Copilului, elevii pot fi implicați în colectarea de jucării și cărți pentru copii din medii defavorizate.

- **Elementul educativ:** Nu este vorba doar despre a aduce un obiect, ci despre procesul de selecție. Elevul învață să se despartă de ceva drag pentru a face o bucurie altcuiva.

- **Activitate conexă:** Redactarea de scrisori motivaționale sau desene care să însoțească pachetele, dezvoltând astfel și competențele de comunicare.

B. Proiectul „Patrula verde” (voluntariat de mediu)

A acțiunile de ecologizare în curtea școlii sau în parcurile locale sunt esențiale. Elevii pot fi „adoptați” de un spațiu verde pe care să îl îngrijească periodic.

- **Exemplu concret:** Plantarea de flori în grădina școlii sau realizarea de hrănitore pentru păsări în timpul iernii.

- **Impact:** Copiii dezvoltă un sentiment de proprietate și respect față de natura înconjurătoare, devenind mult mai reticenți la acțiunile de degradare a mediului.

C. „Nepoți de împrumut” (relații intergeneraționale)

O vizită la un cămin de bătrâni sau pregătirea unor felicitări pentru bunicii singuri din comună.

- **Acțiune:** Elevii pot susține un scurt moment artistic (cântece, poezii) sau pot oferi măștișoare confecționate de ei la orele de arte vizuale și abilități practice.

- **Impact:** Aceasta este poate cea mai puternică lecție de empatie, reducând prăpastia dintre generații și învățându-i pe copii să valorizeze bătrânețea.

În cadrul acestor activități, profesorul învățator are rolul de **facilitator și model**. Copiii nu vor învăța despre voluntariat dintr-o prezentare PowerPoint, ci din entuziasmul și implicarea directă a dascălului. De asemenea, implicarea părinților este crucială. Voluntariatul devine o punte între școală și familie, părinții fiind adesea cei care asigură logistica (transportul donațiilor) sau care participă alături de copii la acțiunile de ecologizare, oferind un exemplu de conduită civică în afara mediului școlar.

Activitățile de voluntariat nu trebuie privite ca o sarcină suplimentară în programa școlară, ci ca o necesitate pentru sănătatea morală a colectivului de elevi.

1. **Transformarea perspectivei:** Prin voluntariat, elevul trece de la statutul de „consumator” de educație la cel de „contribuitor” activ în societate. El descoperă că acțiunile sale, oricât de mici, pot genera o schimbare pozitivă.

2. **Diminuarea fenomenului de bullying:** Un colectiv care învață să fie empatic față de persoanele din exterior va fi mult mai tolerant și mai unit în interior. Voluntariatul cultivă blândețea și reduce agresivitatea.

3. **Valorizarea succesului personal:** Pentru copiii care poate nu excelează la disciplinele academice, voluntariatul oferă o scenă unde pot străluci prin calitățile lor umane, crescându-le stima de sine.

În concluzie, misiunea noastră ca profesori de învățământ primar este de a-i pregăti pe copii pentru viață. Iar viața cere nu doar cunoștințe de matematică sau gramatică, ci mai ales capacitatea de a trăi armonios cu ceilalți. Voluntariatul este, fără îndoială, cea mai frumoasă lecție de umanitate pe care o putem preda.

DEZVOLTAREA ARMONIOASĂ A ELEVULUI DIN CICLUL PRIMAR CU AJUTORUL ORELOR DE MUZICĂ ȘI MIȘCARE

PROF.ÎNV.PRIMAR, REVNIC CORINA,
LICEUL TEHNOLOGIC TURBUREA, GORJ

În noul curriculum pentru învățământul primar, disciplina **Muzică și Mișcare** nu mai este privită ca o simplă anexă a materiilor „serioase”, ci ca un pilon esențial în dezvoltarea neuropsihică a copilului. La vârsta claselor primare, învățarea nu se poate produce eficient doar prin procese cognitive abstracte; ea are nevoie de suport senzorial, ritm și descărcare motrică. Muzica și mișcarea răspund nevoii fundamentale a copilului de exprimare și explorare, transformând sala de clasă într-un spațiu al creativității și al stării de bine. Cercetările recente în neuroștiințe confirmă faptul că activitățile muzicale care implică mișcare activează simultan ambele emisfere cerebrale. În timp ce emisfera stângă procesează structura ritmică și versurile, emisfera dreaptă se ocupă de melodiile și de expresivitatea emoțională.

- **Dezvoltarea atenției și memoriei:** Învățarea unui cântec însoțit de gesturi coordonate (audiție, memorare verbală și execuție motrică) antrenează memoria de lucru și atenția distributivă.
- **Reglarea emoțională:** Muzica are puterea de a schimba „climatul” clasei. Poate calma un colectiv agitat după pauză sau poate energiza elevii în orele de dimineață.
- **Coordonarea neuro-motorie:** Relația dintre sunet și gest (schema corporală) ajută la dezvoltarea motricității fine și grosiere, esențiale inclusiv pentru procesul scrierii.

Pentru un profesor de învățământ primar, succesul acestei discipline constă în capacitatea de a face legătura între sunet, corp și alte materii. Iată câteva exemple de bune practici:

Metoda „Body Percussion” (Percuția corporală)

În loc să folosim doar instrumente muzicale clasice, folosim propriul corp ca instrument.

- **Activitate:** Elevii bat ritmul unei melodii populare folosind palmele, bătăi pe genunchi sau pocnitul degetelor.

- **Impact:** Aceasta dezvoltă simțul ritmic și coordonarea bilaterală. La clasa pregătitoare sau clasa I, această activitate poate fi folosită pentru a despărți cuvintele în silabe prin bătăi de palme, realizând o integrare perfectă cu disciplina *Comunicare în limba română*.

Jocul de mișcare „Oglinda muzicală”

- **Activitate:** Pe o muzică cu fragmente contrastante (lent/repede, piano/forte), elevii lucrează în perechi. Unul „desenează” sunetele în aer prin mișcări ample, iar celălalt îl imită.

- **Impact:** Se dezvoltă empatia, atenția vizuală și capacitatea de a transpune un stimul auditiv într-o formă vizual-spațială.

Integrarea cu matematica prin valoarea notelor

- **Activitate:** Reprezentarea pătrimii printr-un pas apăsător și a optimilor prin doi pași alergați.

- **Impact:** Elevii înțeleg intuitiv conceptul de „întreg” și „diviziune”, facilitând ulterior înțelegerea fracțiilor la matematică (clasa a IV-a).

Muzica și mișcarea sunt, prin excelență, activități de grup. Cântatul în cor sau jocurile cu cânt și mișcare circulară (horele, jocurile de tip „Podul de piatră”) reduc barierele sociale.

- **Combaterea bullying-ului:** Într-o activitate muzicală, succesul depinde de armonia grupului. Elevii învață să își asculte colegul, să își adapteze vocea la volumul celorlalți și să se miște în sincron.

- **Incluziunea:** Elevii care pot întâmpina dificultăți la citit sau calcul pot excela la muzică și mișcare, acest lucru oferindu-le încrederea în sine necesară pentru a progresa și la celelalte discipline.

Profesorul nu trebuie să fie neapărat un muzician de performanță, ci un model de entuziasm. Atitudinea dascălului față de mișcare și cânt le dă copiilor „permisiunea” de a fi creativi. Utilizarea metodelor moderne permite adaptarea lecțiilor la nevoile generației actuale, care este vizuală și kinestezică.

În concluzie, disciplina **Muzică și Mișcare** este fundamentală în clasele primare din următoarele motive:

1. **Umanizează procesul de învățare:** Transformă școala dintr-un loc al rigidității într-unul al bucuriei.

2. **Sprijină învățarea transdisciplinară:** Oferă suport pentru limba română, matematică și științe prin ritm și memorare creativă.

3. **Dezvoltă reziliența:** Efortul de a coordona vocea cu mișcarea și de a corecta o greșeală ritmică antrenează perseverența.

A ignora importanța acestei discipline înseamnă a ignora modul natural în care învață un copil. Muzica și mișcarea nu sunt un răsfaț, ci o condiție necesară pentru un creier sănătos și un copil fericit. Lecțiile desfășurate „cu cântec” sunt cele care rămân întipărite în memoria afectivă a elevilor mult timp după finalizarea ciclului primar.

BIBLIOGRAFIE:

Cucoș, Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2014. (Excelentă pentru fundamentele activităților extrașcolare și importanța educației estetice).

Ministerul Educației Naționale, *Programa școlară pentru disciplina Muzică și mișcare (clasele pregătitoare, clasa I, clasa a II-a, clasa a III-a și clasa a IV-a)*, București, 2013/2014.

Vasile, Filip, *Metodica predării educației muzicale în învățământul primar*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004.

EVOLUȚIA METODOLOGIILOR INSTRUCTIV-EDUCATIVE

*PROF. ÎNV. PRIMAR, SANDA MARINELA,
ȘCOALA GIMNAZIALĂ "ALEXANDRU ȘTEFULESCU", TÂRGU JIU*

În peisajul educațional contemporan, metodologia nu mai este doar un simplu instrument de transmitere a cunoștințelor, ci a devenit un sistem complex de interacțiune. Trecerea de la paradigma informativă (axată pe acumularea de date) la cea formativă (axată pe dezvoltarea de competențe) a redefinit rolul profesorului și al elevului, astăzi eficiența unui act educațional fiind măsurată prin capacitatea elevului de a procesa, analiza și aplica informația în contexte noi.

Inovația în educație nu înseamnă abandonarea trecutului, ci adaptarea metodelor verificate la nevoile unei generații care gândește în algoritmi și interacționează prin rețele globale.

Metodele tradiționale, precum expunerea sau conversația euristică, deși adesea sunt criticate pentru caracterul lor uneori pasiv, sunt esențiale în etapele de sistematizare a cunoștințelor. Avantajul lor este că permit transmiterea unui volum mare de informații într-un timp scurt, dar riscă să plafoneze curiozitatea elevilor, dacă nu sunt dublate de momente de interacțiune.

Metodologiile instructiv-educative reprezintă ansamblul de principii, metode, tehnici și strategii utilizate în procesul de predare-învățare-evaluare și ele constituie coloana vertebrală a procesului educațional eficient. În era digitală și a schimbărilor rapide, combinarea armonioasă între metodele tradiționale validate și abordările inovatoare devine esențială pentru formarea unor generații capabile să facă față provocărilor viitorului.

Succesul implementării acestor metodologii depinde de formarea continuă a cadrelor didactice, adaptarea la contextul specific al fiecărei clase, flexibilitate în alegerea și combinarea metodelor, focalizarea pe nevoile și potențialul fiecărui elev, evaluarea constantă a eficacității strategiilor utilizate.

Profesorul modern ghidează procesul de învățare, creează medii de învățare stimulative, încurajează gândirea critică și promovează autonomia în învățare.

Integrarea tehnologiei digitale nu înseamnă doar înlocuirea caietului cu o tabletă.

Inovația digitală reală presupune:

- personalizarea învățării - software-uri care adaptează dificultatea sarcinilor în funcție de progresul fiecărui elev;

- simulările virtuale – permit vizualizarea/ realizarea unor experimente chimice sau fizice care ar fi prea periculoase sau costisitoare în format fizic;

- accesibilitatea - democratizarea informației prin platforme de tip Cloud și resurse educaționale deschise.

Digitalizarea în educație depășește simpla utilizare a dispozitivelor electronice; ea reprezintă o regândire a modului în care informația este accesată, procesată și evaluată. În acest context, metodologia instructiv-educativă suferă trei transformări majore:

a) trecerea de la consum la creație digitală

Dacă în stadiile incipiente tehnologia era folosită doar pentru proiecții (PowerPoint), astăzi elevul devine un creator de conținut. Instrumente precum "Canva" sau "Book Creator" permit elevilor să își prezinte proiectele sub formă de infografice sau de cărți digitale, transformând o temă banală într-un produs media finit. Această abordare dezvoltă la elevi nu doar competențele digitale, ci și simțul estetic și capacitatea de sinteză.

b) gamificarea și învățarea bazată pe joc (GBL)

Integrarea elementelor de joc în procesul de predare-învățare-evaluare a demonstrat o creștere spectaculoasă a gradului de retenție a informațiilor. Platforme precum "Kahoot" și "Quizizz" transformă evaluarea formativă într-o competiție amicală, oferind profesorului un feedback instant asupra nivelului clasei.

"Minecraft Education Edition" permite explorarea unor concepte complexe de geometrie, istorie sau biologie într-un mediu virtual imersiv, unde eșecul este privit doar ca o oportunitate de a reîncerca.

c) mediile de învățare mixte și asincrone

Conceptul de Blended Learning (învățare mixtă) și platformele de tip LMS (Learning Management System), precum Google Classroom sau Moodle, au eliminat barierele fizice ale sălii de clasă. Pe "Flipped Classroom" elevul accesează resursele teoretice (video-uri, podcast-uri) în ritm propriu, asincron, păstrând timpul petrecut la școală pentru dezbateri, experimente și rezolvarea problemelor complexe alături de profesor.

În "Realitatea Augmentată" (AR), elevii găsesc aplicații care le permit „vizualizarea” corpului uman în 3D sau a sistemului solar, transformând conceptele abstracte în experiențe senzoriale concrete.

Pe măsură ce sala de clasă se extinde în spațiul virtual, curricula modernă trebuie să integreze „cei trei piloni ai siguranței online”: protecția datelor, gândirea critică și bunul-simț digital. Într-o eră a fenomenului Fake News și a conținutului generat de inteligența artificială, metodologia didactică trebuie să învețe elevul cum să verifice sursele. Nu mai este

suficient să găsești informația, ci trebuie să știi să o și filtrezi. Elevii trebuie să înțeleagă că acțiunile lor online lasă urme permanente. În acest sens, educația vizează prevenirea fenomenului de cyberbullying și protejarea intimității.

O metodologie sănătoasă promovează „dieta digitală”, învățându-i pe tineri să alterneze momentele de hiper-conectivitate cu cele de reflexie offline, prevenind astfel oboseala digitală și dependența de ecrane.

În concluzie, evoluția metodelor de la tradiție la inovație digitală nu reprezintă o rupere de trecut, ci o metamorfoză necesară. Trecerea de la tabla de ardezie la tabla interactivă și de la manualul tipărit la resursele multimedia reflectă dorința sistemului educațional de a rămâne relevant într-o lume aflată într-o continuă schimbare, în care digitalizarea nu anulează rolul profesorului, ci îl redefinește.

Însă, cât de avansată ar deveni tehnologia, nu trebuie să uităm că esența actului educativ rămâne relația umană. Inovația digitală nu vine să înlocuiască profesorul, ci să îl elibereze de sarcinile repetitive, oferindu-i spațiul necesar pentru a redeveni un mentor, un ghid și o sursă de inspirație. Succesul acestui nou model pedagogic depinde de capacitatea noastră de a îmbina rigoarea metodelor clasice cu flexibilitatea și creativitatea instrumentelor moderne.

Din „sursă de informație”, cadrul didactic devine un arhitect al experiențelor de învățare, selecționând instrumentele digitale care pot augmenta potențialul cognitiv al fiecărui elev în parte.

BIBLIOGRAFIE:

Cucoș, C. (2014). Pedagogie (ediția a III-a revăzută și adăugită). Iași: Editura Polirom;

Ionescu, M.; Bocoș, M. (2009). Tratat de didactică modernă. Cluj-Napoca: Editura Paralela 45;

Oprea, C.L. (2009). Strategii didactice interactive. Editura Didactică și Pedagogică, București;

Pânișoară, I.O. (2015). Comunicarea eficientă (ediția a IV-a). Iași: Editura Polirom.

BENEFICIILE STRATEGIEI LEARN PENTRU CLASA DE ELEVI

PROF. ÎNV. PRIMAR, SECELEANU V. DORINA

LICEUL TEHNOLOGIC TISMANA

JUDEȚUL GORJ

LEARN este o modalitate de evaluare a ceea ce nu funcționează bine, astfel încât să puteți încerca diferit, să vă creșteți puterea în clasă și să evitați astfel de greșeli. LEARN pune la dispoziție un cadru care ajută profesorii să structureze relațiile de la școală, din clasă și legăturile dintre școală, copil și mediul de acasă. Când aveți probleme cu un elev sau cu o clasă, metoda LEARN vă poate ajuta să identificați și să remediați problema. Cele cinci categorii ale strategiei sunt:

- Limit (Limitare)- "creare de granițe". Dacă elevul are limite clare, aplicate prin reguli, consecințe și elemente de rutină, problemele de disciplină sunt mai ușor de controlat.
- Expect (Așteptări)- "să aibă așteptări mai mari în ceea ce privește munca și comportamentul". Dacă elevii nu sunt plictisiți și dacă văd că obțin progrese la școală și în comportament, se îndreaptă către atingerea obiectivelor, iar problemele de disciplină sunt mai ușor de rezolvat.
- Accept (Acceptare)- "privește-i pe toți în mod pozitiv". Dacă elevul știe că este iubit de profesor și de ceilalți elevi, iar elevii, pe de altă parte, își iubesc profesorul, problemele de disciplină sunt mai ușor de rezolvat.
- Relinquish (Retragerea)- "transferă responsabilitatea înapoi elevilor". Dacă elevul este responsabil față de problema respectivă, regulile și consecințele aplicabile în clasă, față de planul lui de schimbare a comportamentului și față de obiectivele sale clare pe termen scurt și lung, este mult mai probabil să reușească. Astfel, problemele de disciplină sunt mai ușor de rezolvat.
- Network (Relaționare)- "legarea unor părți pentru a forma un cadru global complex". Dacă părinții și personalul didactic se pun de acord asupra unor obiective comune, dacă nu au conflicte prin intermediul copilului și comunică eficient unii cu ceilalți, problemele de disciplină sunt mai ușor de rezolvat.

Utilizarea strategiei LEARN pentru a structura și remedia problemele de management al clasei, îi poate ajuta pe profesori să evite astfel de probleme și să generalizeze și să mențină un comportament de într-ajutorare, între elev și profesor.

LIMIT (Limitare)

- 1- REGULILE sunt clare
- 2- CONSECINȚELE sunt clare
- 3- RUTINA este utilizată

EXPECT (Așteptări)

1. Elevii trebuie să atingă **OBIECTIVELE** (recompensa)
2. Elevii percep **EVOLUȚIA** (recompensa)
3. Activitatea din clasă **STIMULEAZĂ** și **PROGRESEAZĂ**

ACCEPT (Acceptare)

1. Profesorul **ÎL ACCEPTĂ** pe elev
2. Elevul **ÎL ACCEPTĂ** pe profesor
3. Elevii **SE ACCEPTĂ** unii pe alții

RELINQUISH (Retragere)

1. Elevul este **RESPONSABIL** pentru comportamentul problematic
2. Elevul **ASIMILEAZĂ** programa școlară
3. Profesorul folosește **ATUURILE** și **INTERESELE** elevului

NETWORK (Relaționare)

1. Stabilirea unei **ALIANȚE** între părțile participante
2. Există **ROLURI DEFINITE** pentru fiecare dintre părți
3. Există **OBIECTIVE COMUNE** pentru fiecare dintre părți

PARTENERIATUL FAMILIE-ȘCOALĂ – CONDIȚIE FUNDAMENTALĂ A EDUCAȚIEI DE CALITATE ÎN CICLUL PRIMAR

PROF. ÎNV. PRIMAR, STAN ALEXANDRA SORINA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ CONSTANTIN BRÂNCUȘI, TÂRGU JIU

În contextul educației contemporane, caracterizate prin diversitate, dinamism și complexitate crescândă a nevoilor educaționale, parteneriatul dintre familie și școală devine o dimensiune esențială a procesului instructiv-educativ. Educația copilului nu mai poate fi concepută exclusiv ca responsabilitate a instituției școlare, ci ca rezultat al unei acțiuni convergente, realizate prin colaborarea sistematică a tuturor factorilor implicați în formarea personalității elevului.

În învățământul primar, această colaborare capătă o importanță deosebită, întrucât elevul se află într-o etapă de dezvoltare caracterizată prin dependență emoțională, plasticitate cognitivă și nevoie accentuată de sprijin și validare. În această perioadă se conturează atitudinea față de școală, motivația pentru învățare, stilul de relaționare și comportamentele de bază. De aceea, coerența mesajelor educaționale transmise de familie și școală este o condiție fundamentală pentru formarea unui climat educațional stabil și securizant.

Din perspectivă pedagogică, parteneriatul familie-școală poate fi definit ca o relație de colaborare instituționalizată, bazată pe responsabilitate comună, comunicare permanentă și asumarea unor obiective educaționale convergente. Acest parteneriat presupune trecerea de la o relație unilaterală, centrată pe autoritatea exclusivă a școlii, la una interactivă, în care părinții sunt recunoscuți ca parteneri educaționali legitimi, iar cadrul didactic devine facilitator al procesului de colaborare.

În practica didactică, rolul cadrului didactic este determinant în inițierea, dezvoltarea și menținerea parteneriatului. Profesorul pentru învățământ primar nu este doar un transmițător de conținuturi curriculare, ci un mediator educațional, consilier și model de relaționare. Atitudinea sa față de părinți, stilul de comunicare, capacitatea de a manifesta empatie și flexibilitate influențează în mod direct calitatea relației familie-școală.

Un parteneriat autentic se construiește pe baza respectului reciproc și a valorizării competențelor fiecărei părți. Părinții dețin o cunoaștere profundă a copilului din perspectivă

afectivă și comportamentală, în timp ce cadrul didactic dispune de expertiză pedagogică și de capacitatea de a integra elevul într-un cadru educațional structurat. Conjugarea acestor perspective conduce la o înțelegere holistică a nevoilor elevului și la formularea unor strategii educaționale adaptate.

În învățământul primar, parteneriatul familie–școală se materializează printr-o varietate de activități concrete: participarea părinților la ședințe și consultații individuale, implicarea în proiecte educaționale, susținerea activităților de învățare la domiciliu, participarea la evenimentele școlare sau colaborarea în gestionarea situațiilor problematice. Activitățile de tip „Ziua porților deschise”, atelierelor părinte–copil, portofoliul elevului sau proiectele tematice interdisciplinare constituie exemple de bune practici care favorizează consolidarea relației educaționale.

Din punct de vedere formativ, parteneriatul familie–școală contribuie semnificativ la dezvoltarea competențelor socio-emoționale ale elevului. Copilul percepe coerența dintre mediul familial și cel școlar, se simte susținut, valorizat și încurajat, ceea ce favorizează creșterea stimei de sine, a încrederii în propriile capacități și a motivației intrinseci pentru învățare. În același timp, se reduc comportamentele problematice, iar adaptarea școlară se realizează într-un mod mai armonios.

Pentru părinți, parteneriatul cu școala are un rol formativ important, contribuind la dezvoltarea competențelor parentale și la conștientizarea responsabilității educaționale. Prin dialog constant cu cadrul didactic, părinții dobândesc o mai bună înțelegere a particularităților de vârstă ale copilului, a cerințelor curriculare și a strategiilor eficiente de sprijin educațional.

Pentru cadrul didactic, parteneriatul reprezintă o resursă profesională valoroasă. Colaborarea cu familia facilitează gestionarea situațiilor dificile, prevenirea conflictelor și crearea unui climat educațional favorabil. În plus, relația de încredere cu părinții contribuie la consolidarea autorității pedagogice și la creșterea satisfacției profesionale.

Cu toate acestea, realizarea parteneriatului nu este lipsită de dificultăți. Lipsa timpului, diferențele de mentalitate, experiențele educaționale anterioare negative sau așteptările nerealiste pot genera tensiuni și blocaje în comunicare. În aceste situații, cadrul didactic trebuie să manifeste profesionalism, răbdare, consecvență și capacitate de autoreglare emoțională, adoptând o atitudine reflexivă și orientată spre soluții.

În concluzie, parteneriatul familie–școală reprezintă o condiție fundamentală a educației de calitate în ciclul primar. Nu poate exista succes școlar autentic fără cooperare, dialog și

responsabilitate comună. Rolul cadrului didactic este acela de a construi punți între mediul școlar și cel familial, de a valoriza resursele educaționale ale familiei și de a transforma relația cu părinții într-un veritabil instrument de dezvoltare a personalității elevului.

Educația modernă nu se mai realizează izolat, ci în rețea, prin colaborare, parteneriat și implicare activă a tuturor actorilor educaționali.

BIBLIOGRAFIE:

Epstein, J. L. (2011). *School, Family, and Community Partnerships*. Routledge.

Dumitru, I. Al. (2007). *Psihologie educațională*. Polirom.

Iucu, R. (2006). *Managementul clasei de elevi*. Polirom.

INTELIGENȚA EMOȚIONALĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR – ROLUL CADRULUI DIDACTIC ÎN FORMAREA COMPETENȚELOR SOCIO-EMOȚIONALE

PROF. ÎNV. PRIMAR, STAN ALEXANDRA SORINA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ CONSTANTIN BRÂNCUȘI, TÂRGU JIU

Educația contemporană nu mai poate fi redusă exclusiv la dimensiunea cognitivă a învățării. În contextul actual, marcat de schimbări rapide, diversitate culturală și presiuni sociale crescânde, dezvoltarea competențelor emoționale și sociale devine o prioritate educațională majoră. Inteligența emoțională reprezintă una dintre dimensiunile fundamentale ale formării personalității copilului, având un impact semnificativ asupra adaptării școlare, a relațiilor interpersonale și a stării de bine.

În învățământul primar, inteligența emoțională are un rol esențial, deoarece elevii se află într-o etapă de dezvoltare în care își formează capacitatea de a-și recunoaște emoțiile, de a le exprima adecvat și de a relaționa armonios cu cei din jur. Copilul mic învață nu doar prin acumularea de informații, ci și prin interacțiuni sociale, experiențe afective și modele comportamentale oferite de adulți semnificativi.

Din perspectivă pedagogică, inteligența emoțională poate fi definită ca ansamblul competențelor care permit individului să-și identifice, să-și înțeleagă și să-și regleze propriile emoții, precum și să recunoască și să respecte emoțiile celorlalți. Aceste competențe includ autocunoașterea, autocontrolul emoțional, empatia, abilitățile de comunicare și capacitatea de rezolvare a conflictelor.

Rolul cadrului didactic în formarea inteligenței emoționale este unul determinant. Profesorul pentru învățământ primar nu este doar un facilitator al învățării cognitive, ci și un model emoțional pentru elevi. Prin comportamentul său, prin modul de comunicare și prin atitudinea față de copii, cadrul didactic transmite implicit mesaje despre gestionarea emoțiilor, despre respect, toleranță și cooperare.

În practica educațională, dezvoltarea inteligenței emoționale se realizează prin crearea unui climat educațional securizant, bazat pe acceptare, sprijin și valorizarea fiecărui elev.

Un copil care se simte în siguranță emoțional va manifesta o deschidere mai mare față de învățare, va avea curajul de a greși și va dezvolta relații interpersonale pozitive.

Activitățile didactice pot fi concepute astfel încât să stimuleze competențele socio-emoționale. Jocurile de rol, discuțiile despre emoții, lectura textelor literare cu conținut afectiv, activitățile de lucru în echipă sau rezolvarea situațiilor-problemă sunt instrumente pedagogice eficiente în acest sens. Prin astfel de activități, elevii învață să-și exprime emoțiile, să asculte punctele de vedere ale celorlalți și să gestioneze conflictele într-un mod constructiv. De asemenea, cadrul didactic are rolul de a sprijini elevii în procesul de autoreglare emoțională, ajutându-i să-și recunoască stările afective și să identifice strategii adecvate de gestionare a acestora. În situații de eșec școlar, frustrare sau conflict, profesorul trebuie să manifeste empatie, să ofere sprijin și să transforme experiențele negative în oportunități de învățare.

Beneficiile dezvoltării inteligenței emoționale în ciclul primar sunt multiple. Elevii devin mai motivați, mai implicați în activitatea școlară, manifestă comportamente prosociale și dezvoltă relații interpersonale armonioase. În plus, se reduce nivelul anxietății școlare, crește capacitatea de adaptare și se îmbunătățește performanța academică.

Pentru cadrul didactic, integrarea dimensiunii emoționale în actul educațional contribuie la crearea unui climat pozitiv în clasă și la consolidarea relației cu elevii. Profesorul devine nu doar un transmițător de cunoștințe, ci un formator de personalități, având un rol esențial în dezvoltarea echilibrului emoțional al copiilor.

În concluzie, inteligența emoțională reprezintă o componentă fundamentală a educației moderne în învățământul primar. Formarea competențelor socio-emoționale trebuie să fie integrată în mod sistematic în activitatea didactică, iar cadrul didactic are responsabilitatea de a crea contexte educaționale care să favorizeze dezvoltarea armonioasă a elevilor, atât din punct de vedere cognitiv, cât și emoțional.

Educația de calitate presupune nu doar formarea minții, ci și formarea inimii.

BIBLIOGRAFIE:

Goleman, D. (2001). *Inteligența emoțională*. Curtea Veche.

Dumitru, I. Al. (2007). *Psihologie educațională*. Polirom.

Iucu, R. (2006). *Managementul clasei de elevi*. Polirom.

JOCUL DIDACTIC – STRATEGIE ESENȚIALĂ DE ÎNVĂȚARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

PROF. ÎNV. PRIMAR, STAN ALEXANDRA SORINA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ CONSTANTIN BRÂNCUȘI, TÂRGU JIU

În învățământul primar, jocul reprezintă una dintre formele fundamentale de manifestare a copilului, fiind o activitate naturală, spontană și profund legată de nevoia de explorare și descoperire a lumii. Din perspectivă pedagogică, jocul nu este doar o formă de recreere, ci o strategie didactică valoroasă, cu un rol esențial în procesul de învățare și dezvoltare a elevilor.

Jocul didactic se definește ca o activitate instructiv-educativă organizată, care îmbină dimensiunea ludică cu obiectivele educaționale, facilitând însușirea cunoștințelor, formarea deprinderilor și dezvoltarea competențelor. Prin joc, copilul învață fără a percepe efortul specific activităților formale, fiind implicat activ, motivat și emoțional conectat la sarcina de lucru.

În ciclul primar, particularitățile de vârstă impun utilizarea unor metode care să valorifice nevoia de mișcare, curiozitatea și imaginația elevilor. Jocul didactic răspunde acestor nevoi, transformând actul de învățare într-o experiență plăcută și semnificativă. Elevul nu mai este un simplu receptor al informației, ci un participant activ, implicat în rezolvarea de sarcini, în explorare și în cooperare cu ceilalți.

Rolul cadrului didactic este determinant în proiectarea și valorificarea jocului didactic. Profesorul pentru învățământ primar trebuie să selecteze jocurile în funcție de obiectivele lecției, de nivelul de dezvoltare al elevilor și de specificul conținuturilor. Jocul nu este utilizat la întâmplare, ci integrat coerent în demersul didactic, având o finalitate educațională clară.

În practica școlară, jocurile didactice pot fi utilizate în toate disciplinele: la matematică pentru consolidarea operațiilor de calcul, la limba română pentru dezvoltarea vocabularului și a exprimării corecte, la științe pentru observarea fenomenelor naturale sau la educație civică pentru formarea comportamentelor prosoziale. Prin diversitatea formelor sale, jocul devine un instrument flexibil și adaptabil oricărui context educațional.

Un aspect important al jocului didactic îl reprezintă dimensiunea socio-emoțională. Jocul favorizează relaționarea, cooperarea, respectarea regulilor și gestionarea emoțiilor. Elevii învață să câștige și să piardă, să își exprime opiniile, să colaboreze și să își asume roluri în cadrul

grupului. Astfel, jocul contribuie nu doar la dezvoltarea cognitivă, ci și la formarea personalității copilului.

De asemenea, jocul didactic stimulează motivația pentru învățare. Atmosfera relaxată, caracterul atractiv al activității și posibilitatea de implicare activă determină o atitudine pozitivă față de școală și față de procesul de învățare. Elevii participă cu entuziasm, se simt valorizați și dezvoltă încredere în propriile capacități.

În concluzie, jocul didactic reprezintă o strategie pedagogică fundamentală în învățământul primar, contribuind la realizarea unei educații eficiente, atractive și centrate pe elev. Prin valorificarea dimensiunii ludice a învățării, cadrul didactic creează contexte educaționale autentice, în care copilul învață cu plăcere, se dezvoltă armonios și își construiește treptat competențele necesare pentru integrarea școlară și socială.

Jocul nu este opusul învățării, ci una dintre cele mai eficiente forme ale acesteia.

BIBLIOGRAFIE:

Iucu, R. (2006). *Managementul clasei de elevi*. Polirom.

Dumitru, I. Al. (2007). *Psihologie educațională*. Polirom.

Păun, E. (2002). *Pedagogie. Fundamente teoretice și aplicații practice*. Polirom.

CARACTERUL APLICATIV AL ORELOR DE MATEMATICĂ – FACTOR DETERMINANT ÎN DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR CHEIE SPECIFICE

*PROF. ÎNV. PRIMAR, ȘĂRĂMĂȚ MARIA LUMINIȚA
LICEUL TEHNOLOGIC TISMANA- TISMANA, GORJ*

În contextul în care globalizarea ridică noi probleme Uniunii Europene, **fiecare cetățean** trebuie să aibă un **set de competențe cheie** pentru educație și instruire de-a lungul întregii vieți care să-l ajute să se adapteze la o lume care evoluează rapid, caracterizată printr-un nivel ridicat de interconexiune.

Competențele sunt definite ca un ansamblu de cunoștințe, aptitudini și atitudini adecvate fiecărui context. **Competențele cheie** sunt cele necesare oricărui individ pentru formare și dezvoltare personală, cetățenie activă, muncă și incluziune socială.

Cadrul de referință descrie **opt competențe cheie**:

1. Comunicare în limba maternă/oficială
2. Comunicare în limbi străine
3. Competențe de bază în matematică, știință, tehnologie
4. Competențe informatice
5. Competența de a învăța
6. Competențe sociale și civice
7. Competențe antreprenoriale
8. Competența de exprimare culturală

Competența de bază în matematică reprezintă capacitatea de a dezvolta și de a aplica gândirea matematică cu scopul de a rezolva un șir de probleme apărute în situații cotidiene. În încercarea de a dezvolta competențe în ceea ce privește lucrul cu elemente de baza matematice, accentul trebuie să cadă pe procesul în sine, pe activitate, precum și pe cunoaștere. Competența matematică implică, în diferite grade, capacitatea și disponibilitatea de a folosi tipuri de gândire matematică (gândire logică și spațială) și modalități de prezentare (formule, modele, grafice, scheme).

Încă din primii ani de școală, copiilor le trebuie imprimată ideea necesității de a învăța și mai ales cum să învețe (ca deprindere, de timpuriu, cu munca independentă, cu diferite tehnici de muncă intelectuală). Activitatea învățătorului își face simțită prezența întotdeauna, fie chiar

și indirect, legată de îndrumarea activității elevilor. Predarea nu are sens decât în măsura în care determină un efort corespunzător de învățare din partea elevilor.

Nu trebuie uitat însă că elevul va fi cu atât mai implicat cu cât gradul de aplicabilitate al cunoștințelor crește.

Modalitățile de realizare a caracterului practic-aplicativ în predarea la cls.P-IV sunt multiple:

1. Învățarea centrată pe elev - concept care presupune mutarea accentului de pe conținuturi pe nevoile reale ale elevului.

Avantajele acestui tip de abordare sunt creșterea motivației elevilor, eficiența mai mare a învățării și a aplicării celor învățate prin folosirea învățării active. Învățarea capătă sens, deoarece a stăpâni materia înseamnă a o înțelege.

Învățarea centrată pe elev oferă o posibilitate mai mare de includere deoarece poate fi adaptată în funcție de capacitățile diferite de învățare, de contextele de învățare specifice.

2. Abordarea stilurilor de predare (vizual, auditiv, practic/kinetic) trebuie să aibă în vedere particularitățile de vârstă ale elevilor, ale clasei în general, ale lecției care se predă, scopul și obiectivele unității de învățare.

Îmbinarea judicioasă a predării vizuale (text, diagrame, scheme, tabele, desene, imagini) cu cea auditivă (explicații clare, joc de rol, demonstrații verbale) și cu cea practic/kinetică (lucrurile concrete cu obiecte, cu instrumente de măsură) conduc la eficientizarea învățării matematice.

3. Abordarea conținuturilor din perspectiva metodelor activ-participative îi ajută pe elevi să realizeze judecăți de substanță, îi sprijină în înțelegerea conținuturilor pe care trebuie să fie capabili să le aplice în viața reală.

Printre metodele care activează predarea-învățarea sunt și cele prin care elevii lucrează productiv unii cu alții, își dezvoltă abilități de colaborare și ajutor reciproc. Ele pot avea un impact extraordinar asupra elevilor datorită denumirilor, caracterului ludic.

4. Aplicarea pe scară tot mai largă a jocului didactic crește caracterul aplicativ al orelor de matematică. Jocul este o acțiune sau o activitate efectuată de bunăvoie înăuntrul anumitor limite stabilite, de timp și de spațiu, și după reguli acceptate de bunăvoie, dar absolut obligatorii, având scopul în sine însăși și fiind însoțită de un sentiment de încordare și de bucurie și de ideea că "este altfel" decât "viața obișnuită".

Dând jocurilor didactice un caracter distractiv îi atragem pe copii și le ușurăm rezolvarea sarcinilor, știut fiind că orice muncă făcută cu plăcere pare mai ușoară. Totodată, pe parcursul jocului copilul se familiarizează cu efortul intelectual susținut.

5. Predarea integrată amplifică caracterul aplicativ al orelor de matematică prin realizarea componentelor sale:

- *Intradisciplinaritatea* (ex. Utilizarea operațiilor aritmetice în calculul perimetrelor, la geometrie);

- *Interdisciplinaritatea* (învățarea unor concepte cu ajutorul unor cântecele, poezii, ghicitori, povestiri, desene, activități practice de mânăuire a unor instrumente de măsurare);

- *Transdisciplinaritatea* (stabilirea unor teme generale, ca „Livada”, „Anotimpurile”, „Școala și împrejurimile”, „Bucuriile toamnei” și evidențierea unor tangențe cu texte literare, cântece, mișcări sugestive, compunerea și rezolvarea de probleme, caracteristici științifice, întocmirea unor portofolii, etc).

6. Învățarea prin cooperare se poate realiza prin aplicarea mai multor metode de „gândire critică”, cum ar fi: *Metoda mozaic*, *Metoda predării reciproce*, *Metoda Gândiți – Lucrați în perechi - Comunicați*

Metoda Gândiți – Lucrați în perechi – Comunicați poate fi folosită deseori la clasă. Ea constă în lansarea unei provocări de către învățător, după care elevii au timp de gândire un minut sau două, apoi discută în perechi ideile, în ultima etapă fiecare pereche împărtășind în grup sau tuturor soluția găsită. Se alege apoi varianta corectă.

Concluzie: Scopul învățământului matematic nu se reduce la latura pur informativă, ci vizează cultivarea raționamentului, spiritul de receptivitate, formarea gândirii logice, definirea clară și precisă a noțiunilor, adaptarea creatoare la cerințele vieții sociale .

BIBLIOGRAFIE:

Bocoș, M. (2013). *Instruire interactivă. Repere pentru reflecție și acțiune*. Iași: Editura Polirom.

Cerghit, I. (2006). *Metode de învățământ*. București: Editura Polirom.

Cucoș, C. (2014). *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom.

Dulamă, M. E. (2008). *Didactică axată pe competențe*. Cluj-Napoca: Editura Presa Universitară Clujeană.

EDUCAȚIA CARE DĂ ARIPI VISURILOR – LECȚII DE VIAȚĂ INSPIRATE DE CONSTANTIN BRÂNCUȘI

*PROF. ÎNV. PRIMAR, ȘENDROIU MARIA-MĂDĂLINA
LICEUL TEHNOLOGIC „CONSTANTIN BRÂNCUȘI” PEȘTIȘANI*

Învățământul primar reprezintă una dintre cele mai importante etape din viața unui copil. În acești ani se formează primele deprinderi, primele valori și, mai ales, dorința de a descoperi lumea. Fiecare zi petrecută la școală devine o experiență care contribuie la dezvoltarea personalității copilului, la consolidarea încrederii în sine și la cultivarea dragostei pentru cunoaștere.

Pentru cei mici, școala este mai mult decât un loc al lecțiilor și al temelor. Este spațiul în care învață să comunice, să colaboreze, să respecte și să viseze. Clopoțelul anunță nu doar începutul orelor, ci și începutul unor noi descoperiri care modelează minți și suflete. În sala de clasă, fiecare răspuns, fiecare desen, fiecare lectură sau proiect reprezintă un pas înainte spre devenirea lor.

În acest context, exemplul marilor personalități devine o adevărată sursă de inspirație pentru copii. Un astfel de model este marele sculptor român Constantin Brâncuși, pe care îl celebrăm în fiecare an la data de 19 februarie. Născut în satul Hobița, pe meleagurile Gorjului, Brâncuși a demonstrat că talentul, munca și perseverența pot transforma un vis într-o operă nemuritoare.

Încă din copilărie, Brâncuși și-a manifestat dorința de a crea și de a exprima frumusețea lumii prin artă. Drumul său nu a fost ușor, însă ambiția și curajul l-au ajutat să depășească toate obstacolele. Astăzi, operele sale sunt admirate în întreaga lume și continuă să inspire generații întregi. „Coloana Infinitului”, una dintre cele mai cunoscute creații ale sale, simbolizează aspirația permanentă către mai bine, către depășirea propriilor limite.

Pentru elevii de astăzi, povestea lui Brâncuși este o lecție valoroasă despre încredere și perseverență. Copiii trebuie să înțeleagă că fiecare talent descoperit și cultivat poate deveni, într-o zi, o realizare importantă. Fiecare compunere scrisă cu emoție, fiecare desen realizat cu răbdare sau fiecare proiect dus la bun sfârșit poate reprezenta începutul unui drum de succes.

În școala primară, educația nu înseamnă doar acumulare de informații, ci și formarea caracterului. Învățătorul are misiunea de a descoperi potențialul fiecărui copil și de a-l încuraja

să creadă în propriile forțe. Prin răbdare, empatie și dedicare, cadrele didactice devin adevărați ghizi în călătoria cunoașterii.

Totodată, colaborarea dintre școală și familie are un rol esențial în dezvoltarea armonioasă a copilului. Atunci când părinții și profesorii lucrează împreună, copilul se simte susținut, apreciat și motivat să evolueze. Un mediu educațional bazat pe încredere și respect contribuie la formarea unor adulți responsabili și creativi.

Anul Brâncuși ne oferă prilejul de a le reaminti copiilor că și marile personalități au fost, cândva, elevi cu emoții, întrebări și visuri. Prin educație, muncă și pasiune, fiecare copil poate descoperi drumul către propria împlinire.

Așa cum spunea Constantin Brâncuși: „*Trebuie să încerci necontenit să urci foarte sus, dacă vrei să poți să vezi foarte departe.*” Acest gând ar trebui să inspire fiecare elev să învețe cu încredere și curaj.

Fiecare copil poartă în suflet un potențial uriaș. Rolul nostru, al dascălilor și al părinților, este să îi oferim sprijin, încurajare și încredere, pentru ca pașii mici făcuți astăzi să devină, mâine, drumul către visuri împlinite.

PREVENIREA BULLYING-ULUI: STRATEGII ȘI BUNE PRACTICI

*PROF. ÎNV. PRIMAR, ȘENDROIU MARIA-MĂDĂLINA
LICEUL TEHNOLOGIC „CONSTANTIN BRÂNCUȘI”*

PEȘTIȘANI, GORJ

Bullying-ul nu este doar o „etapă a creșterii”, ci un fenomen complex care necesită o abordare strategică și empatică. Prevenția eficientă transformă mediul școlar dintr-un simplu spațiu de învățare într-o comunitate sigură.

Bullying-ul reprezintă un fenomen social tot mai prezent în mediul școlar și nu numai, având efecte negative asupra dezvoltării emoționale, sociale și academice a copiilor și adolescenților. Acesta se manifestă prin comportamente intenționate și repetate de agresiune fizică, verbală, emoțională sau online, îndreptate împotriva unei persoane percepute ca fiind mai vulnerabile. Prevenirea bullying-ului este esențială pentru crearea unui mediu sigur și incluziv, iar aplicarea unor strategii eficiente și a bunelor practici contribuie semnificativ la reducerea acestui fenomen.

Bullying-ul poate apărea din diverse cauze, precum lipsa educației emoționale, dorința de afirmare, influența mediului familial sau social, dar și tolerarea comportamentelor agresive. Acesta poate lua mai multe forme:

- **bullying fizic** (lovire, îmbrâncire);
- **bullying verbal** (insulte, amenințări);
- **bullying emoțional** (izolare, manipulare);
- **cyberbullying** (hărțuire prin intermediul internetului).

Identificarea acestor forme este un pas important în prevenirea și combaterea bullying-ului.

Strategii de prevenire a bullying-ului

1. Educația pentru respect și empatie

Una dintre cele mai eficiente strategii de prevenire este educarea elevilor în spiritul respectului reciproc și al empatiei. Activitățile care promovează înțelegerea emoțiilor și acceptarea diferențelor contribuie la formarea unor relații sănătoase între elevi.

2. Comunicarea deschisă

Încurajarea comunicării între elevi, profesori și părinți este esențială. Elevii trebuie să se simtă în siguranță să vorbească despre experiențele lor fără teama de a fi judecați. Discuțiile deschise și consilierea școlară pot preveni escaladarea conflictelor.

3. Implicarea activă a profesorilor

Profesorii au un rol important în observarea și intervenția timpurie în situațiile de bullying. Prin stabilirea unor reguli clare de comportament și aplicarea consecventă a acestora, cadrele didactice pot crea un climat educațional pozitiv.

4. Programe și activități educaționale

Implementarea unor programe anti-bullying, ateliere, jocuri de rol și activități interactive ajută elevii să conștientizeze efectele negative ale bullying-ului și să învețe metode adecvate de rezolvare a conflictelor.

Bune practici în prevenirea bullying-ului

1. Crearea unui mediu școlar sigur

Un mediu sigur și prietenos reduce semnificativ riscul apariției bullying-ului. Decorarea școlii cu mesaje pozitive și promovarea valorilor morale contribuie la consolidarea unui climat favorabil învățării.

2. Implicarea părinților

Colaborarea dintre școală și familie este esențială. Părinții trebuie informați despre semnele bullying-ului și încurajați să comunice constant cu copiii lor.

3. Susținerea victimelor

Victimele bullying-ului au nevoie de sprijin emoțional și consiliere. Oferirea ajutorului la timp poate preveni consecințe grave precum anxietatea, depresia sau abandonul școlar.

4. Responsabilizarea martorilor

Martorii au un rol important în stoparea bullying-ului. Încurajarea elevilor să intervină sau să raporteze situațiile de hărțuire contribuie la reducerea toleranței față de acest comportament.

Am putea concluziona că prevenirea bullying-ului necesită o abordare complexă și colaborativă, care implică elevi, profesori, părinți și comunitatea școlară. Aplicarea strategiilor adecvate și promovarea bunelor practici pot contribui la reducerea semnificativă a acestui fenomen. Prin educație, empatie și comunicare, școala poate deveni un spațiu sigur, în care fiecare elev este respectat și acceptat. O școală „fără bullying” nu este una în care incidentele nu există, ci una în care, atunci când apar, sunt gestionate imediat, transparent și cu accent pe repararea relațiilor, nu doar pe pedepsire.

ROLUL MANAGEMENTULUI EDUCAȚIONAL ÎN CREȘTEREA CALITĂȚII ACTULUI DIDACTIC

*PROF. ÎNV. PRIMAR, ȘERBĂNESCU POLINA RAMONA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „CONSTANTIN BRÂNCUȘI”-TÂRGU-JIU*

Managementul educațional reprezintă un domeniu esențial în organizarea și funcționarea eficientă a instituțiilor de învățământ. Într-un context social aflat în continuă schimbare, școala trebuie să răspundă cerințelor comunității și să asigure un act educațional de calitate. Pentru atingerea acestui obiectiv, este necesară aplicarea unor principii manageriale clare, care să coordoneze activitatea cadrelor didactice, a elevilor și a întregului personal implicat în procesul educativ.

Managementul educațional poate fi definit ca ansamblul proceselor de planificare, organizare, coordonare, evaluare și control al activităților desfășurate într-o instituție de învățământ. Acesta presupune utilizarea eficientă a resurselor umane, materiale și financiare, în vederea atingerii obiectivelor educaționale stabilite.

Un prim element esențial al managementului educațional îl constituie planificarea. Aceasta presupune stabilirea obiectivelor pe termen scurt, mediu și lung, precum și identificarea strategiilor necesare pentru realizarea lor. În mediul școlar, planificarea se reflectă în elaborarea planurilor manageriale, a proiectelor educaționale și a planificărilor calendaristice ale activităților didactice.

Organizarea reprezintă o altă funcție importantă a managementului educațional. Aceasta implică distribuirea responsabilităților, stabilirea rolurilor și crearea unui climat favorabil colaborării. În cadrul unei școli, organizarea eficientă contribuie la desfășurarea armonioasă a procesului instructiv-educativ și la evitarea disfuncționalităților.

Coordonarea și comunicarea sunt elemente fundamentale pentru buna funcționare a instituției școlare. Un manager educațional eficient promovează dialogul deschis, colaborarea între cadrele didactice și implicarea activă a părinților și a comunității locale. Comunicarea eficientă reduce conflictele și sprijină dezvoltarea unui climat educațional pozitiv.

Evaluarea constituie un proces continuu, care permite monitorizarea progresului și identificarea aspectelor ce necesită îmbunătățire. În managementul educațional, evaluarea nu vizează doar performanțele elevilor, ci și eficiența activităților didactice, calitatea programelor educaționale și gradul de satisfacție al beneficiarilor direcți și indirecti.

Un management educațional modern pune accent pe leadership. Liderul educațional nu este doar un administrator, ci un formator de echipă, un model de profesionalism și un promotor al inovației. Printr-un stil democratic și participativ, acesta stimulează implicarea cadrelor didactice în luarea deciziilor și susține dezvoltarea profesională continuă.

În învățământul primar, managementul clasei reprezintă o componentă esențială a managementului educațional. Organizarea eficientă a activităților, stabilirea regulilor clare și menținerea disciplinei într-un mod echilibrat contribuie la crearea unui mediu propice învățării. Relația pozitivă dintre învățător și elevi are un impact major asupra motivației și performanței școlare.

De asemenea, implicarea părinților în viața școlii constituie un factor determinant al succesului educațional. Parteneriatul școală-familie presupune colaborare, comunicare constantă și asumarea unor responsabilități comune. Prin întâlniri periodice, activități comune și proiecte educaționale, se consolidează relația dintre instituție și comunitate.

Un alt aspect important îl reprezintă gestionarea resurselor materiale și financiare. Utilizarea eficientă a acestora contribuie la îmbunătățirea condițiilor de învățare și la modernizarea procesului didactic. Dotarea sălilor de clasă cu materiale didactice adecvate și integrarea tehnologiei în educație sunt elemente care sporesc atractivitatea actului educațional.

În contextul actual, caracterizat prin digitalizare și schimbări rapide, managementul educațional trebuie să fie flexibil și adaptabil. Implementarea proiectelor europene, participarea la programe de formare continuă și promovarea inovării reprezintă direcții importante pentru dezvoltarea instituțiilor școlare.

În concluzie, managementul educațional are un rol determinant în asigurarea calității procesului instructiv-educativ. Prin planificare riguroasă, organizare eficientă, coordonare atentă și evaluare constantă, instituțiile de învățământ pot răspunde provocărilor contemporane și pot oferi elevilor un cadru favorabil dezvoltării armonioase. Un management educațional performant

contribuie la formarea unor generații bine pregătite, responsabile și adaptabile cerințelor societății moderne.

BIBLIOGRAFIE:

Iucu, R., Managementul clasei de elevi, Editura Polirom, Iași, 2006.

Joița, E., Management educațional, Editura Polirom, Iași, 2000.

Ministerul Educației, Legea învățământului preuniversitar și documente curriculare în vigoare.

Păun, E., Școala – abordare managerială, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1999.

STRATEGII DE IMPLICARE A FAMILIEI ÎN ACTIVITATEA DE RECUPERARE A COPIILOR CU CES

PROFESOR DE SPRIJIN ȘI ITINERANT, ȘNEAPOTĂ CRISTINA

C.J.R.A.E. GORJ

ȘCOALA GIMNAZIALĂ „CONSTANTIN BRÂNCUȘI” TÂRGU-JIU

Într-o lume din ce în ce mai complexă, cu provocări atât de diverse, câștigarea autonomiei personale, dezvoltarea independenței și formarea abilităților de viață la copii sunt esențiale. Dincolo de oferirea educației, afecțiunii și a unei îngrijiri corespunzătoare, părinții sunt datori să-și echipeze copiii cu abilitățile necesare de a face față singuri vieții într-un mod decent și eficient. Familia are o mare contribuție la formarea personalității, iar părinții trebuie să fie conștienți că sunt responsabili, că atitudinile și comportamentul lor vor fi copiate cu fidelitate de către copil.

Rolul familiei este fundamental, atât în ceea ce privește recuperarea medical-psihologică cât și în ceea ce privește integrarea și educația pentru societate. Este recomandat ca părinții să-l trateze pe copilul cu CES ca pe orice copil normal dar, totodată, să întreprindă toate demersurile instituționale, sanitare și educaționale pentru a-l recupera și integra social.

Familia constituie pentru copil cadrul optim în care el se manifestă și se dezvoltă. Ea îi permite copilului să trăiască intens perioada copilăriei și îi oferă un mediu afectiv, social și cultural. Mediul familial constituie sub aspect afectiv o școală a sentimentelor în care se modelează personalitatea. Familia prilejuiește copilului dezvoltarea unor relații interindividuale pe care acesta le preia prin joc în propria conduită, ocupând un loc central în multitudinea factorilor determinanți ai evoluției individului.

Este necesar ca familia să conștientizeze faptul că educația este un proces care necesită implicarea ambilor părinți, care trebuie să plieze conturul personalității proprii a copilului lor, criteriile morale și culturale aflate în consens cu tradițiile societății dar și cu nevoile actuale.

Copilul și familia formează o unitate, copilul aparține mamei, tatălui, întregii familii și prin ei întregii omeniri atât cu perfecțiunile cât și cu imperfecțiunile lui. Atât copilul cât și familia acestuia au nevoie de suport pentru a învinge temerile, neputința și disperarea. Atitudinea părinților este în măsură să influențeze și atitudinea copiilor normali din aceeași familie vis a vis de fratele său, astfel părinții cu o atitudine sănătoasă vor avea în copiii lor un suport prețios. Dezvoltarea unor relații armonioase de natură să respecte nevoile fiecărui

membru al familiei, căutarea unui sens în toate aceste eforturi ale familiei vor constitui câștiguri pe termen lung ale tuturor membrilor. Tactul și înțelepciunea familiei, comportamentul matur al acesteia prin care copilul cu dizabilități să nu se îndoiască niciodată de dragostea părinților, climatul psiho-familial cald și optimist reprezintă factorii de bază ce condiționează dezvoltarea și structurarea personalității oricărui copil.

În viața de familie un rol deosebit îl are crearea unui climat sau mediu familial optim, bazat pe înțelegere și dragoste. Căminul familial, casa în care trăim, este un spațiu cu totul aparte, deosebit de important pentru viața conjugală a soților, dar și pentru creșterea și educarea copiilor.

Climatul, mediul familial are cel puțin trei dimensiuni: factor de coagulare în plan afectiv, loc de ocrotire, de siguranță și spațiu eterogen pentru învățarea primelor experiențe de socializare. Rolul părintelui în existența copilului este fundamental, dar numai în măsura în care el găsește forța și secretul de a lansa pe traiectoria vieții un individ rezistent, puternic, adaptabil, echilibrat, bun și, prin aceasta, predispus la o anume fericire. Părintele nu are dreptul și nu poate să se substituie copilului său, pe care trebuie să-l perceapă de la bun început ca pe o ființă autonomă, rolul său fiind acela de a-i facilita, stimula și consolida manifestarea autonomiei și eficienței sale umane.

Cu cât un copil este mai autonom, cu atât el va avea "curajul" de a explora lumea înconjurătoare, de a încerca, confruntându-se astfel cu diverse probleme pentru care va trebui să găsească singur strategii adecvate de rezolvare. Cu cât părinții se vor implica mai puțin, cu atât copilul își va dezvolta mai eficient capacitatea de a căuta și a găsi soluții potrivite fiecărei situații.

Pentru o bună educație a copilului este necesară conlucrarea familiei cu școala. Unitatea de acțiune a celor doi factori în opera de formare pentru viață a copilului este condiționată de unitatea de vederi, de un mod comun de lucru și de o bună cunoaștere reciprocă. Premisa de la care trebuie să pornească această colaborare este unitatea, comunicarea, continuitatea și competența în munca educativă. O cunoaștere suficientă a ambelor părți este dată de o apropiere cu dublu sens familie-școală, școală-familie, apropiere care să corespundă interesului celor două instituții: educația timpurie pentru viață a copiilor.

Stabilirea unui program comun de educație în școală și în familie, fixarea unor sarcini ale educației în familie care să susțină, să întărească și să întregască munca educativă din școală sunt condiții de asigurare a unei unități de vederi a școlii și familiei.

În acest sens apar o serie de dificultăți cauzate de atitudinea de reținere sau neîncredere a părinților care rezultă din reprezentări/mentalități eronate cu privire la viața și evoluția școlară a unui copil cu cerințe educative speciale. Având în vedere perspectiva învățământului de tip incluziv, părinții au dreptul să-și exprime propria viziune asupra modului de funcționare a școlii și să participe concret la influențarea actului managerial din școală. De asemenea, familiile copiilor cu cerințe educative speciale au obligația să se implice în activitățile extrașcolare ale copiilor și să dea dovadă de răbdare și înțelegere față de schimbările mai lente sau mai rapide din viața copiilor lor.

Relația familie-școală se bazează pe încredere. Comunicarea eficientă asigură încrederea reciprocă. La începutul parteneriatului cu părinții, profesorii trebuie să se gândească ce pot învăța de la părinți despre copiii lor. Pentru ca această comunicare să fie eficientă profesorii trebuie să apeleze la bune deprinderi de ascultare. Ascultând atent părintele se poate stabili o relație deschisă cu sprijin reciproc. A ști să ascuți înseamnă a fi capabil să creezi premisele colaborării. Ascultarea activă înseamnă a fi cu adevărat activ .

Pentru o mai eficientă susținere a școlii incluzive din partea familiilor , membrii acestora trebuie să satisfacă un minimum de cerințe:

-să participe activ la toate activitățile școlii și să de implice în promovarea practicilor de integrare școlară a copiilor cu cerințe speciale la toate nivelurile vieții sociale.

-să fie modele de acțiune și comportament în acceptarea și susținerea integrării persoanelor cu cerințe speciale din comunitățile lor.

-să sprijine profesorii în alegerea unor strategii realiste u privire la evoluția și formarea copiilor în școală și în afara ei .

-să fie parteneri sinceri de dialog si să accepte fără rezerve colaborarea cu echipa de specialiști care se ocupă de educarea și recuperarea copiilor lor, urmărind împreună progresul înregistrat de copil în diverse situații de viață.

-să colaboreze cu alți părinți în grupurile de suport ale părinților și să împărtășească și altora experiențele personale cu propriii copii la activitățile desfășurate în mijlocul familiei.

-să fie convinși de avantajele oferite de școala incluzivă copiilor cu cerințe speciale și să accepte fără resentimente eventualele limite impuse de gradul și complexitatea deficiențelor acestora .

Școlile tind să perceapă elevii care se confruntă cu aceste bariere ca fiind slab motivați, supuși presiunii negative a părinților și grupului, ca având o frecvență redusă la

școală și manifestând probleme comportamentale și manifestând probleme comportamentale și de control. Din aceste răspunsuri este clar că școlile întâlnesc cele mai mari dificultăți atunci când se confruntă cu bariere pe care le consideră externe și cu mult în afara controlului școlii – condițiile de acasă și din familia elevului care afectează abilitatea acestuia de a fi complet receptiv la oportunitățile educaționale pe care le oferă școala. Este necesar să se realizeze aici un echilibru.

Cu siguranță că școlile și profesorii nu pot să rezolve toate problemele sociale pe care le întâlnesc. Dar, cadrele didactice trebuie să combine o concentrare pe responsabilitățile lor profesionale distincte cu dezvoltarea continuă a unui climat tolerant și cald care ține seama de nevoile, problemele și istoria de viață a tuturor elevilor.

Parteneriatele școală – familie vin în sprijinul îmbunătățirii comunicării dintre părinți și profesori. Ele se evidențiază în activități comune, participarea părinților la diferite cursuri în care se explică acestora ce înseamnă o regulă în familie, ce înseamnă o pedeapsă când nu au fost respectate regulile și ce înseamnă o laudă.

Un parteneriat între cadrele didactice (profesioniști) și familie este posibil numai dacă fiecare dintre cei implicați înțelege rolul pe care îl joacă în viața copilului. Părinții au nevoie de educație pentru a ști cum să-și crească copiii. Prezența părinților și profesorilor împreună în activități de dezvoltare și participare comunitară, influențează pozitiv rolul lor în educația incluzivă. Dacă părinții și cadrele didactice lucrează împreună, se poate sprijini dezvoltarea copilului, iar cerințele sale pot fi îndeplinite într-o măsură mai mare.

BIBLIOGRAFIE:

Gherguț, A. (2006), "Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale". Editura Polirom, Maria Andruszkiewicz , Keith Prenton – „Educația incluzivă. Concepte , politici și practici în activitatea școlară”

Popescu, M. (2000). "Implicarea comunității în procesul de educație". Editura Corint

Albu, A., Albu, C., „Asistenta psihopedagogică și medicală a copilului deficient fizic”, Iasi, Polirom, 2000;

Ionescu, S., „Adaptarea socioprofesională a deficienților mintal”, București, Editura Academiei P.S.R., 1975;

Miftode, V. (coord.), „Dimensiuni ale asistentei sociale: forme și strategii de

protecție a grupurilor defavorizate", Botosani, Eidos, 1995;

Popescu, G., Plesa, O. (coord.), „Handicap, readaptare, integrare”, Bucuresti, Pro Humanitate, 1998;

Verza, E., Paun, E., „Educatia integrata a copiilor cu handicap”, Unicef, 1998

STRATEGII DE MANAGEMENT EDUCAȚIONAL APLICATE ÎN CICLUL PRIMAR

PROF. ÎNV.PRIMAR, TIVIG DIANA MARIANA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ POCRUIA

TISMANA, JUDEȚUL GORJ

În învățământul primar, managementul clasei reprezintă fundamentul eficienței procesului instructiv-educativ. Copiii de vârstă școlară mică se află într-o etapă de formare a deprinderilor de muncă intelectuală, a comportamentelor sociale și a autonomiei personale. În acest context, învățătoarea trebuie să asigure:

- organizarea spațiului educațional;
- stabilirea regulilor clare și consecvente;
- gestionarea timpului didactic;
- prevenirea și soluționarea conflictelor;
- motivarea permanentă a elevilor.

Conform lucrărilor lui Emil Păun, managementul clasei presupune armonizarea relației dintre autoritate și empatie. În practica zilnică, acest echilibru este esențial. Un stil autoritar poate inhiba inițiativa copilului, în timp ce un stil excesiv permisiv poate conduce la lipsa disciplinei.

Din experiența la clasă, eficiența managementului depinde de coerența regulilor stabilite încă din primele zile de școală. Ritualurile zilnice, recompensele simbolice, feedback-ul pozitiv și implicarea elevilor în stabilirea normelor contribuie la dezvoltarea responsabilității și a respectului reciproc.

Una dintre funcțiile centrale ale managementului educațional este planificarea. La nivelul ciclului primar, planificarea trebuie să fie riguroasă, dar flexibilă. Învățătoarea elaborează:

- planificarea anuală;
- planificarea unităților de învățare;
- proiecte didactice;
- instrumente de evaluare.

Aceste documente nu reprezintă simple formalități administrative, ci instrumente de organizare strategică a învățării. Așa cum subliniază Ioan Cerghit, eficiența procesului didactic depinde de corelarea obiectivelor, conținuturilor, metodelor și formelor de evaluare.

Din perspectiva practică, învățătoarea trebuie să adapteze permanent demersul didactic la ritmul de învățare al elevilor. Clasele primare sunt adesea eterogene: există copii cu ritm rapid de învățare, dar și copii care necesită sprijin suplimentar. Managementul eficient presupune diferențierea sarcinilor, utilizarea metodelor interactive și integrarea jocului didactic ca instrument fundamental al învățării.

Un aspect definitoriu al managementului educațional în ciclul primar îl constituie relația cu părinții. Învățătoarea nu gestionează doar un colectiv de elevi, ci o comunitate educațională. Comunicarea constantă cu familia contribuie la coerența intervențiilor educative.

În această privință, teoriile dezvoltate de Howard Gardner privind inteligențele multiple oferă un suport valoros. Fiecare copil învață diferit, iar colaborarea cu părinții ajută la identificarea punctelor forte și a dificultăților individuale.

De asemenea, climatul socio-emoțional al clasei este esențial. Învățătoarea devine model de comportament, de gestionare a emoțiilor și de rezolvare a conflictelor. Prin empatie, ascultare activă și valorizarea fiecărui elev, se creează un mediu sigur, în care copilul îndrăznește să întrebe, să greșească și să învețe.

Chiar dacă funcția formală de conducere aparține directorului unității școlare, învățătoarea exercită un leadership autentic la nivelul clasei. Ea inspiră, motivează și coordonează activitățile elevilor.

Un bun manager educațional la clasele primare:

- are viziune asupra dezvoltării fiecărui copil;
- ia decizii rapide și echilibrate;
- gestionează situații de criză;
- promovează valori precum respectul, cooperarea și responsabilitatea.

Leadershipul educațional înseamnă și autoevaluare continuă. Reflecția asupra propriei practici, participarea la formări profesionale și adaptarea la schimbările curriculare sunt elemente esențiale ale profesionalismului didactic.

Managementul educațional, privit din perspectiva unei învățătoare la clasele primare, este un proces complex, dinamic și profund uman. El depășește dimensiunea administrativă și

se concretizează în fiecare decizie luată la clasă, în fiecare interacțiune cu elevii și părinții, în fiecare strategie de motivare și evaluare.

Învățătoarea este arhitectul climatului educațional, coordonatorul procesului de învățare și susținătorul dezvoltării armonioase a copilului. Printr-un management eficient al clasei, prin planificare strategică și prin cultivarea relațiilor pozitive, se creează premisele formării unor elevi autonomi, responsabili și motivați pentru învățare pe tot parcursul vieții.

BIBLIOGRAFIE:

Cerghit, I. (2006). *Metode de învățământ*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

Gardner, H. (2006). *Multiple Intelligences: New Horizons*. New York: Basic Books.

Jinga, I., & Istrate, E. (2008). *Manual de pedagogie*. București: Editura All.

Păun, E. (1999). *Școala – abordare sociopedagogică*. Iași: Editura Polirom.

MICII EXPLORATORI AI OCEANELOR: EDUCAȚIE PENTRU SUSTENABILITATE PRIN STEAM ȘI INOVAȚIE DIGITALĂ

*PROF.ÎNV.PRIMAR, TOMESCU CRISTINA,
COLEGIUL NAȚIONAL "TUDOR VLADIMIRESCU", TÂRGU JIU*

"Blue Future Lab: Artificial Intelligence, XR and STEAM for Sustainable Oceans" este un proiect eTwinning inovator conceput pentru a îmbunătăți alfabetizarea elevilor în domeniul oceanelor, alfabetizarea în domeniul inteligenței artificiale și competențele STEAM. Pe parcursul proiectului, elevii au utilizat instrumente de inteligență artificială pentru a analiza seturi de date despre poluarea oceanelor, au creat cărți de povești digitale și serii de podcasturi, au proiectat un Muzeu Virtual al Oceanului 2.0 folosind tehnologii XR (AR/VR). Proiectul este direct aliniat cu Pactul Verde European și cu Obiectivele de Dezvoltare Durabilă, asigurându-se că rezultatele învățării bazate pe EQF definesc și evaluează clar cunoștințele, abilitățile și competențele elevilor.

Experiența a demonstrat că, printr-o abordare adaptată și ludică, chiar și copiii din clasa pregătitoare pot înțelege concepte esențiale legate de protejarea mediului și utilizarea responsabilă a tehnologiei. Activitățile au fost gândite astfel încât să valorifice curiozitatea naturală a copiilor, îmbinând jocul, povestea și explorarea digitală.

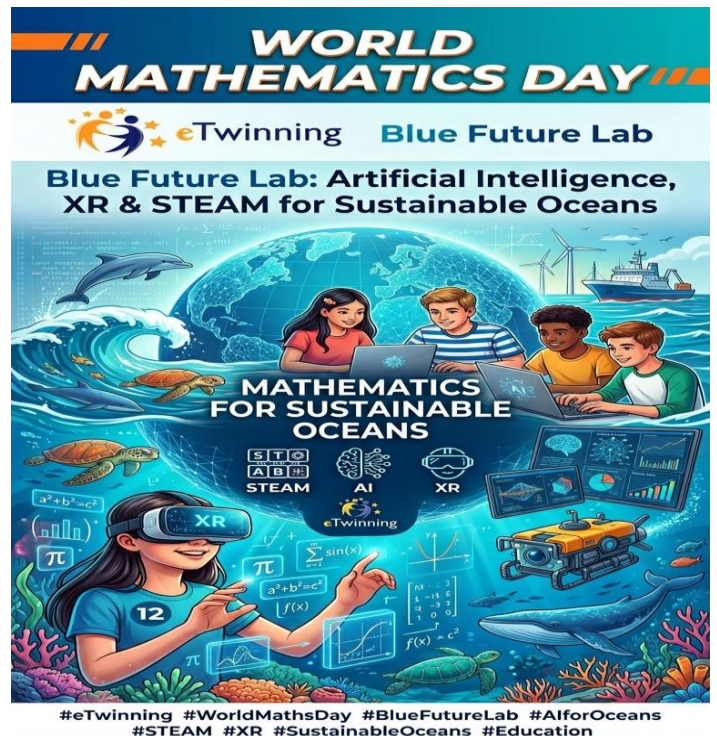
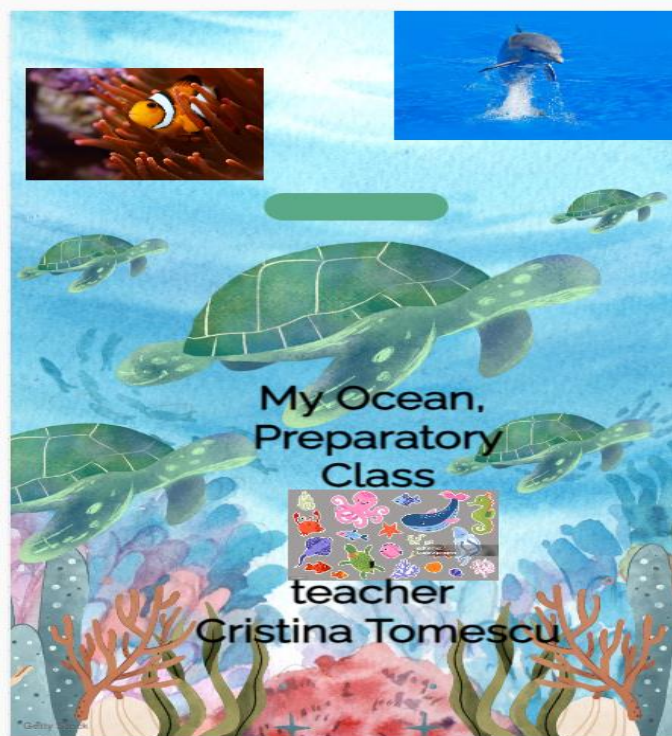
Elevii mei din clasa pregătitoare au pătruns în universul fascinant al oceanelor prin intermediul poveștilor create colaborativ, în care personajele – pești, țestoase sau exploratori curajoși – se confruntau cu probleme reale precum poluarea sau schimbările climatice. Folosind aplicații intuitive bazate pe inteligență artificială, copiii au contribuit la realizarea unor povești digitale ilustrate, dezvoltându-și atât creativitatea, cât și primele competențe digitale.

Integrarea tehnologiilor XR a adus un plus de magie procesului de învățare. Prin elemente de realitate augmentată, elevii au „vizitat” Muzeul Virtual al Oceanului 2.0, interacționând cu exponate digitale și descoperind viețuitoare marine într-un mod captivant și accesibil vârstei lor. Aceste experiențe imersive au transformat învățarea într-o aventură memorabilă.

De asemenea, activitățile STEAM au fost adaptate nivelului de dezvoltare al copiilor, punând accent pe explorare practică și învățare prin descoperire. Elevii au realizat experimente

simple, au sortat materiale pentru a înțelege conceptul de reciclare și au participat la jocuri didactice care au evidențiat importanța protejării apei și a vieții marine.

Participarea la acest proiect eTwinning a demonstrat că educația pentru sustenabilitate și alfabetizarea digitală pot începe încă din primii ani de școală. Prin activități integrate, adaptate vârstei, elevii nu doar că au dobândit cunoștințe de bază, ci au început să dezvolte atitudini responsabile față de mediu și o deschidere către utilizarea tehnologiei în mod creativ și conștient.

PREMISELE UNUI MANAGEMENT EFICIENT AL CLASEI

PROF. ÎNV. PRIMAR, VLĂDOIU CLAUDIA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ALEXANDRU ȘTEFULESCU”,
TG.-JIU, GORJ

Poate că niciun alt aspect al activităților din școală nu constituie o preocupare la fel de provocatoare sau de solicitantă a profesorilor - indiferent dacă sunt novici sau cu experiență - decât activitățile de management al clasei. Asistăm la o creștere alarmantă a frecvenței și gravității problemelor de indisciplină și agresivitate din școală. Prin urmare, clasa de elevi nu mai poate fi tratată doar din perspectiva performanțelor la învățatură, ci se impune o abordare integrală, de natură psihosocială a acesteia. În situația în care elevii ignoră regulile și provoacă autoritatea profesorilor, când climatul clasei este asociat cu sentimente de frică, nesiguranță sau ostilitate, cu siguranță că învățarea va ocupa un loc marginal în agenda de priorități a elevilor.

Managementul clasei cuprinde setul de tehnici și proceduri de organizare a clasei, inițiate de către profesor, cu scopul de a promova un climat care să maximizeze reușita școlară a elevilor. Proiectarea unor astfel de acțiuni vizează dezvoltarea personală a elevilor prin achiziția de abilități eficiente de management personal.

Observând și analizând în mod sistematic reacțiile elevilor la diversitatea de metode pe care le utilizează profesorii în timpul orei, ajungem la concluzia că există câteva lucruri de importanță majoră, pe care le putem face pentru reușita gestionării clasei de elevi. Dintre aceste activități, amintim: o monitorizare continuă a clasei, soluționarea imediată a problemelor ce intervin simultan în clasă, evitarea întreruperilor prin trecerea lină de la un moment la altul, implicarea tuturor elevilor în activitățile din clasă, predarea într-o manieră entuziastă și interesantă a lecției, critica constructivă.

a) *Monitorizarea clasei* reclamă o gestionare distributivă a resurselor atenționale spre evenimentele care au loc simultan în clasă. Profesorii care alocă resurse atenționale în direcția monitorizării fiecărei activități din clasă se confruntă, de regulă, cu mai puține probleme de disciplină, comparativ cu profesorii care nu realizează sau nu reacționează la evenimentele din oră, sperând că acestea se vor soluționa de la sine. Una din modalitățile prin

care putem monitoriza elevii o reprezintă menținerea unui contact vizual permanent cu clasa. Contactul vizual transmite elevilor faptul că acțiunile lor sunt observate în detaliu. Eficiența monitorizării și interacțiunii simultane cu un număr cât mai mare de elevi poate fi sporită prin implicarea simultană a cât mai multor canale de comunicare: gestică, voce, contact vizual, expresie mimică, postură, motilitate etc.

b) Soluționarea simultană a problemelor care survin în timpul orei

Ca profesori, suntem solicitați să soluționăm mai multe probleme care survin simultan. O astfel de deprindere de soluționare distributivă a problemelor poate fi dezvoltată printr-un antrenament susținut. Un profesor eficient, în timp ce participă la realizarea unei activități didactice în care este implicat un grup de elevi, va fi atent și la ceilalți elevi din clasă, asigurându-se că și ei realizează aceeași sarcină. Dacă în timpul unei conversații survine un conflict, profesorul va încerca să-l medieze, indicând celor implicați în conflict ce trebuie să facă.

c) Implicarea tuturor elevilor în activitățile de la clasă

Profesorul care ajută un grup de elevi să rezolve o problemă trebuie să fie atent simultan și la nevoile celorlalți. O modalitate prin care se pot implica mai mulți elevi în activitățile clasei este numirea acestora într-o anumită ordine. Însă, dacă ordinea este prestabilită, acei elevi care știu că rândul lor nu este imediat, pot să-și găsească alte preocupări. Surprinderea elevilor îi poate face mai atenți deoarece nu pot anticipa când le vine rândul la răspuns.

Cele mai eficiente tehnici de a-i face pe elevi să participe activ la oră sunt cele care îi responsabilizează pentru învățare. În general, profesorii cu experiență implică întreaga clasă în soluționarea unei probleme. Astfel, în timp ce unul dintre elevi rezolvă o problemă la tablă, ceilalți lucrează individual în caiet. De asemenea, materialul ce urmează a fi studiat este organizat în unități cu sens, iar verificarea înțelegerii acestuia se face prin adresarea de întrebări inferențiale. Elevii sunt numiți într-o ordine aleatoare și sunt solicitați să-și motiveze și să-și argumenteze răspunsurile.

d) Evitarea întreruperilor prin derularea activităților în manieră fluidă

De multe ori, elevii pot întârzia în mod deliberat desfășurarea anumitor sarcini. Reducerea ritmului activităților sau întreruperea acestora, fie de către profesor, fie de către elevi, reprezintă un teren propice pentru apariția perturbărilor din clasă. Una dintre erorile frecvente, pe care o comit profesorii începători, este întreruperea cursului unei activități, în diverse etape ale acesteia. Motivul întreruperilor poate fi divers (de cele mai multe ori,

atenționarea sau corectarea comportamentului unui elev). Însă, simpla întrerupere a acțiunii crește probabilitatea activităților alternative, pentru că întreruperile distrag atenția elevilor. Distragerea atenției de la activitatea de învățare face ca unii elevi să aibă dificultăți în a reveni și a-și concentra din nou atenția asupra lecției. Acești elevi pot chiar să renunțe la a se mai implica în activitățile curente din clasă, găsindu-și alte preocupări. De regulă, profesorii eficienți evită întreruperile sau le utilizează cu multă precauție.

e) Predarea într-o manieră entuziastă și interesantă a lecției

Atmosfera de entuziasm din clasă depinde în bună măsură de varietatea stilurilor de predare pe care le utilizează educatorul. Atitudinea unui profesor entuziast este de regulă contagioasă. Predarea cu entuziasm, dublată de disponibilitatea profesorului de a utiliza lauda și încurajarea, crește implicarea elevilor în activitățile clasei și creează o atmosferă pozitivă, lipsită de tensiune. Activarea resurselor motivaționale menține interesul ridicat pentru activitățile din clasă. În asigurarea nivelului optim de activare, trebuie să se țină cont de volumul atenției, care depinde de vârstă și de nivelul de dezvoltarea intelectuală. Pentru că nevoile copiilor diferă în funcție de vârstă, tehnicile de management trebuie adaptate în funcție de această variabilă. Prin urmare, pentru ciclul primar trebuie proiectate sarcini de scurtă durată, variate și distractive, altfel copiii își vor pierde interesul.

f). Critica constructivă

Intervențiile pentru extincția comportamentelor negative trebuie precedate de analiza respectivelor comportamente, analiză care poate lua forma unor interogații. Există multe situații în care formularea unei întrebări este mai utilă pentru a soluționa o problemă decât o afirmație. De exemplu, Mihnea întârzie în ultimele săptămâni, întrerupând din nou ora. Până acum, acest lucru nu l-am considerat a fi o problemă. Însă de această dată ne-a deranjat foarte tare faptul că am fost întrerupți. Prima tentație este să spunem: „Dacă mai întârzii o dată la oră, pauza mare ai s-o petreci singur în clasă!”. Ne putem întreba însă: „Cum s-ar simți Mihnea în această situație?” Probabil că ar fi umilit și supărat. Există totuși și varianta (mai utilă) să utilizăm o interogație, de genul: „Este pentru a treia oară când întârzii! Ce se întâmplă?” În acest mod încercăm să identificăm cauzele comportamentului negativ, fără a acuza sau a pedepsi. Astfel, putem descoperi că a întârziat pentru că a trebuit să își ducă frații mai mici la grădiniță. Chiar dacă motivația nu este plauzibilă sau întemeiată, este foarte important că i s-a acordat șansa să se explice, că s-a comunicat cu el, că i s-a cerut părerea și în acest mod soluțiile se găsesc mai ușor. Ca atare, este recomandată utilizarea unor comentarii care să vizeze comportamentul adecvat, să fie la obiect și să fie credibile. Menționăm că, o

critică constructivă trebuie să fie specifică și clară, să se concentreze asupra comportamentului inadecvat și nu asupra persoanei care manifestă acel comportament.

În general, o critică constructivă este lipsită de mânie, sarcasm sau răutate. Uneori, elevii pot pune la încercare răbdarea profesorilor, însă, un bun profesor nu se va lăsa controlat de mânie. Critica constructivă este utilă nu doar elevului căruia i-a fost atribuită, ci are efect indirect și asupra celorlalți elevi, care observă reacția profesorului confruntat cu un comportament deficitar.

Studiile arată că o bună organizare a clasei este dependentă de gradul de implicare activă a profesorului la lecție. În acest fel, transmite elevilor sentimentul că sunt eficienți, implicându-se în activitățile din școală și vor fi conștienți că sunt și capabili de acest lucru. În clasele bine organizate momentele de întrerupere, confuzie sau pierdere de timp sunt reduse la minim pe baza utilizării eficiente a tehnicilor de organizare utilizate.

În plus, nivelul de eficiență al unei clase este dat nu atât de abilitățile și aptitudinile elevilor, cât mai ales de calitatea organizării clasei.

Bibliografie:

Iucu, Romiță, 2000, Managementul și gestiunea clasei de elevi, Editura Polirom, Iași

Mih, Viorel, 2008, Managementul clasei de elevi, Editura A.S.C.R.

Băban, Adriana, 2001, Consiliere educațională, Imprimeria Ardealul, Cluj-Napoca

Ionescu, Ion, 1997 „Sociologia școlii”, Editura Polirom, Iași

MODALITĂȚI DE PREVENIRE ȘI COMBATERE A FENOMENULUI BULLYING

PROF. ÎNV. PRIMAR, VLADU ANA NICOLETA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ALEXANDRU ȘTEFULESCU”

Violența în școală este o formă de conduită deviantă școlară cu o diversitate de forme de manifestare, cu intensitate diferită: pe o scală a intensității pornind de la intensitatea cea mai mică, violența presupune confruntarea vizuală, poreclirea, ironizarea, tachinarea, bruscarea, lovirea cu diferite obiecte, pălmuirea și ajungând la forme de intensitate crescută ale violenței cum ar fi înjunghierea și împușcarea.

Fenomenul „bullying” este mult mai des întâlnit decât ne-am dori să credem. Se întâmplă pe coridoarele școlii, în curte, pe străzi și, din păcate, uneori și în sălile de clasă. Nedepistat la timp, bullying-ul poate lăsa traume și repercusiuni ireversibile asupra adaptabilității copilului în societate.

Cazurile de bullying implică cel puțin un agresor și o victimă, iar, în unele cazuri, există și martori. Putem discuta despre bully-ing fizic, verbal, sexual sau psihic.

Care sunt cauzele bullying-ului?

Expunerea la violență a unei persoane poate duce mai departe, precum „efectul fluturelui” (o acțiune mică într-un anumit loc, la un anumit moment-dat, poate produce schimbări majore, exponențial amplificate, în alte zone) la alte fenomene de bully-ing, atât din partea agresorului, cât și din partea celui agresat. De multe ori, agresorul adoptă violența ca ultimă posibilitate de defulare și exprimare, fiind la rândul său abuzat ori neglijat. Cauzele cele mai des întâlnite care determină astfel de comportamente ale agresorului pot fi lipsa de empatie, egocentrismul, orgoliul, superficialitatea relațiilor umane, și, mai ales, expunerea și preluarea unor modele de comportament similare – de cele mai multe ori, copilul reproduce cu semenii săi ceea ce vede acasă.

Recomandări și soluții de combatere – copilăria să rămână la locul ei

Cele mai multe beneficii în ceea ce privește erliminarea bullying-ului le-ar aduce schimbarea mentalității de la o vârstă cât mai fragedă. Acest lucru se realizează însă printr-un plan pe termen mai lung ce ia în calcul următoarele:

Metode non-formale de educare anti-bullying, cum ar fi jocurile de rol, prin care copiii să înțeleagă postura în care se expune fiecare parte a acțiunii de bullying și să conștientizeze consecințele grave pe care neglijarea le poate avea.

Abordarea subiectului, la nivel de profunzime, la orele de dirigiență din școli ori în cadrul orei de Consiliere și Orientare.

Organizarea de seminarii și dezbateri libere, întâlniri cu psihologi sau persoane care au fost parte a fenomenului bullying și care au reușit să depășească situația, ca exemplu de bună practică.

Anunțarea imediată, de către elevi, a unui adult (profesor, director, învățător, consilier școlar, mediator școlar, supraveghetor / părinte) ori de câte ori este constatat un act de bullying asupra unui coleg.

Cu toții ne dorim școli în care relațiile de colaborare, colegialitate și prietenie primează. În fond, vorbim despre locul în care copiii obțin deprinderi esențiale și dezvoltă relațiile definitorii pentru viitorul lor.

Modalități de prevenire a bullying-ului:

Problema violenței/a bullying-ului necesită în mod special, o rezolvare holistică, deoarece cauzele acestui fenomen nu se rezumă numai la aspecte singulare. În acest context trebuie acționat la următoarele niveluri:

- înțelegerea mecanismelor care declanșează fenomenul bullying sau al violenței;
- stilul și calitatea practicilor de gestionare a conflictelor, actelor de violență și situațiilor de bullying;
- calitatea programelor școlare și modul de predare la clasă;
- implicarea în activitățile de timp liber și calitatea programului extracurricular;
- formalizarea strategiilor, tehnicilor și procedurilor care fac față cel mai bine incidentelor;
- dezvoltarea de relații pozitive cu ceilalți și cu sine însuși.

REZULTATELE DISCUȚIILOR CU ELEVII

1. Percepția riscului violențelor în mediul școlar

Violența în școli a devenit în ultima perioada o problemă majoră, iar parerea unanimă a elevilor este că aceasta e un fenomen care riscă să ia amploare în câmpul educației formale. În ceea ce privește nivelul de securitate, doar o mică parte dintre elevi consideră că în instituțiile de învățământ nu se pot simți în deplină siguranță, dat fiind faptul că în incinta școlii pătrund uneori și persoane străine de această instituție, majoritatea elevilor considerând mediul școlar unul încă securizant. Dacă în incinta școlii elevii au sentimentul că încă sunt în siguranță, zonele din preajma școlilor prezintă un risc mai crescut de izbucnire a incidentelor violente. Prin urmare, unii elevi consideră că pot deveni victime atât în incinta școlii cât și în afara ei. Această situație ar putea dezvolta sentimentul de frică, suferință psihică, frustrare, toate acestea influențând dezvoltarea armonioasă a elevilor din punct de vedere fizic și psihic.

2. Argumente care susțin percepția riscului violențelor în mediul școlar

Incidentele din școlile prezente nu se înscriu în categoria celor cu intensitate ridicată, ele fiind de intensitate mică și medie. Astfel putem menționa: incidente de genul agresiune verbală (injurii și vulgarități, amenințări); gesturi agresive moderate (îmbrânceli, piedici, loviri umilitoare). Aceste agresiuni au loc în special între elevii școlii și mai rar între elevii școlii și alte persoane - elevi din alte școli sau persoane adulte. Majoritatea incidentelor violente au avut loc între elevi (agresiuni verbale, gesturi agresive moderate, și rar bătăi între elevi). În ceea ce privește agresiunile profesorilor față de elevi, acestea sunt reduse ca frecvență, iar atunci când apar se manifestă sub forma de agresiune verbală. Elevii participanți nu au menționat existența unor agresiuni directe ale colegilor față de profesori, acestea manifestându-se doar în discuțiile lor în afara școlii sau în pauze. Conform declarațiilor, în incinta școlii nu au văzut colegi cu diverse obiecte, arme albe.

3. Factori care generează/intrețin circumstanțele producerii incidentelor violente

Socializarea elevilor este realizată de sisteme sociale: familie, comunitate, școală. Elevii care emit asemenea agresiuni provin din toate categoriile sociale, dar o frecvență mai mare o au elevii care provin din familii dezorganizate, cu dificultăți materiale, sau sunt copii ai unor persoane importante pe plan local. Din declarațiile elevilor, comportamentul colegilor lor are cauze multiple:

- problemele familiale: familii dezmembrate, situație materială precară ;
- familii în care există un climat conflictual, familii hiperpermissive;
- poziția socială;

- modele de comportament învățate în familie;
- anturajul (afilierea la un grup implică a discuta, a fi împreună, a te îmbraca, și a te comporta într-un mod similar cu membrii grupului de apartenență);
- caracteristici specifice vârstei: dorința de a atrage atenția; de a impresiona; din teribilism; afirmarea masculinității.

O alta cauza este relaționarea profesor-elev. Elevii în general se deschid în fața unui profesor pe care îl simt apropiat, se înhiba atunci când un profesor manifestă autoritarism față de cei cu rezultate slabe, își reprimă furia atunci când li se face o nedreptate sau sunt etichetați ca fiind elevi problemă creându-se astfel o ruptură între membrii colectivului clasei, devin indiferenți atunci când sunt tratați cu indiferență. Violența psihologică îndreptată împotriva elevilor, repetată, poate duce la apariția sentimentului de frustrare, care se poate generaliza determinând o schimbare a atitudinii față de profesor și față de activitatea școlară în general. În școli, există diferențe în ceea ce privește relaționarea profesor- elevi, fie datorită situației lor școlare, fie posibilităților lor intelectuale ori situației lor materiale.

4. Atitudinea cadrelor didactice față de manifestările violente

În general profesorii se implică în aplanarea conflictelor, poartă discuții cu cei care au generat situația, cer sprijinul părinților, iar atunci când situația o cere se recurge la mijloace de constrângere în urma consultării consiliului profesoral: avertizare scrisă, scăderea notei la purtare iar în situații mai grave exmatricularea. Diriginții se implica activ în viața clasei, tratând în timpul orelor de dirigenție diferite teme de importanță pentru aceștia, ca deviantă școlară, managementul conflictelor etc. Nu doar profesorii (diriginții) se implică în educația elevilor ci și psihologii școlari care ori de câte ori li s-au semnalat cazuri de violență în școală au intervenit prin acordarea asistenței psihologice. De asemenea un rol important îl au și polițiștii de proximitate care au discutat cu elevii pe această temă atunci când au fost solicitați de diriginți, și nu numai, și în același timp au intervenit atunci când li s-a semnalat existența unui caz în școală.

5. Circumstanțele producerii incidentelor violente

Cele mai frecvente incidente au loc în timpul pauzelor și după ore, seara. În timpul orelor, atmosfera de studiu este adecvată, neexistând schimburi de replici violente, gesturi agresive, comportamente agresive, elevii reprimându-și impulsurile agresive din respect față de anumiți profesori, din interes pentru disciplina respectivă sau din teamă față de anumiți

profesori. Unitățile de învățământ au paznici, care urmăresc conduita elevilor, împreună cu profesorii de serviciu, în timpul pauzelor.

6. Intervenția poliției

Conform declarațiilor elevilor, polițiștii sunt văzuți în preajma școlilor, în special seara. Din discuțiile cu elevii a mai rezultat că, atunci când au fost solicitați direct de către elevi, polițiști au intervenit cu promptitudine, încercând să găsească soluții pentru rezolvarea conflictelor, pentru restabilirea ordinii și pentru redobândirea sentimentului de siguranță. Elevii au intrat în contact cu polițiștii de proximitate la orele de dirigenție, în cadrul cărora au dezbătut diverse teme care vizau prevenirea comportamentelor violente sau a altor genuri de comportamente infracționale (trafic de persoane, consum de droguri), prevenirea riscului victimizării. În ceea ce privește colaborarea între profesori și părinții elevilor problemă, acesta este un subiect sensibil, deoarece părinții au o percepție greșită asupra personalității propriilor copii, ei considerând, în general, școala responsabilă pentru comportamentele acestora. Nici în rândul profesorilor nu există o preocupare de a-i ajuta pe copii să depășească problemele care au generat conflicte, mai ales că o mare parte din cauzele care generează comportamentele agresive sunt de natură socială, iar școala nu are modalități de a le rezolva. Pentru prevenirea și stoparea incidentelor violente în școli și pentru creșterea gradului de siguranță, elevii doresc prezența cu regularitate a polițiștilor și jandarmilor în incinta școlii și în zonele adiacente, mai multă înțelegere și implicare a profesorilor în viața elevilor, mai puțină discriminare între elevi.

BIBLIOGRAFIE:

Neamțu Cristina-Conduite agresive în școală în Soitu L., Hovarneau C. – Agresivitatea în școală, Iași, Institutul European 2001.

M.Balica –Perspective asupra dimensiunii de gen în educație, Institutul de Științe ale Educației, Unicef București 2004.

Neamțu Cristina –Devianța școlară. Ghid de intervenție în cazul problemelor de comportament ale elevilor, Iași, Editura Polirom 2003.

Ferrol G. ; Neculau A. – Violența. Aspecte psihosociale, Iași, Editura Polirom 2003.